

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

สารนิพนธ์
ของ
หัตยา โกฏฐรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

บทคัดย่อ
ของ
หทัยา โกฏฐรัตน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

หัตยา โกวิทรัตน์. (2549). คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (2) เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 54 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ชั้นละ 15, 20 และ 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ตามเกณฑ์ 60/60 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีเท่ากับ 85.04, 86.99 และ 87.92 ตามลำดับ
2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A HANDBOOK FOR HONESTY DEVELOPMENT
OF THE FIRST LEVEL-PRIMARY EDUCATION STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
HATAYA KOTIRAT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2006

Hataya Kotirat. (2006). *A Handbook for Honesty Development of the First Level-Primary Education Students*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Prof. Dr.Pongpan Kirdpitak.

The purposes of this research were: (1) to construct a handbook for honesty development of students in the first level-primary education, (2) to evaluate the efficiency of the handbook for honesty development of the first level-primary education students, and (3) to compare the differences in honesty of the students before and after participation in the program of the handbook for honesty development. Fifty-four subjects of the study were students in the first level-primary education of Watkhaopanomnang School in Songpeenong district in Suphanburi province in the academic year 2005. These subjects were 15 Prathom Suksa I students, 20 Prathom Suksa II students, and 19 Prathom Suksa III students. The research instruments were a handbook for honesty development of the students, the honesty development exercises, an opinion assessment of the students towards the honesty activity for honesty development of the students in the first level-primary education, and an honesty inventory of the stated students. The efficiency of each package of the handbook was analyzed by E_1/E_2 . The data were analyzed by means, standard deviation and t-test for dependent samples.

The results of the study were as follows:

1. The efficiencies E_1/E_2 of the fifteen honest activities of the honesty development handbook for first level-primary education: Prathom Suksa I, II and III were 85.04, 86.99, and 87.92, respectively.
2. Significant differences in honesty development of students in the first level-primary education existed before and after using the handbook for honesty development of the students at .05 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ
คณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ของ
หัตถยา โกฏีรัตน์ จบนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ตลอดจนความเมตตา กรุณา และให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ประภักดิ์ กันหาชิน และอาจารย์ ประสงค์ พวงวรินทร์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ และ อาจารย์อนุสรณ์ วรรณศิริ ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมนาง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2548 ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอโน้มรำลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับผู้วิจัย จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ นางถิ่น โกฏิรัตน์ ผู้เป็นมารดา และสมาชิกในครอบครัวโกฏิรัตน์ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้ความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่ผู้อ่านได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นคุณงามความดีของ บิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

หทัยา โกฏิรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	16
สมมุติฐานในการวิจัย	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม	19
ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม	19
ลักษณะทางจริยธรรม	21
วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรม	22
ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม	23
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	23
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)	23
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)	24
ทฤษฎีต้นไมจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์	31
ความหมายของความซื่อสัตย์	31
ประเภทของความซื่อสัตย์	31
ความสำคัญของความซื่อสัตย์	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ	35
ความหมายของคู่มือ	35
ประเภทของคู่มือ	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
องค์ประกอบของคู่มือ.....	37
ลักษณะของคู่มือ.....	38
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์.....	39
การเล่านิทาน.....	39
ความหมายของการเล่านิทาน.....	39
ความเป็นมาของนิทาน.....	40
รูปแบบของนิทาน.....	40
กลวิธีและขั้นตอนการเล่านิทาน.....	42
ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน.....	43
บทบาทสมมติ.....	44
ความหมายของบทบาทสมมติ.....	44
วัตถุประสงค์ของการใช้บทบาทสมมติ.....	45
ขั้นตอนการใช้บทบาทสมมติ.....	45
ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ.....	47
เกม.....	48
ความหมายของเกม.....	48
วัตถุประสงค์ของเกม.....	48
ประเภทของเกม.....	49
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกม.....	50
ข้อดีและข้อจำกัดของเกม.....	52
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	
และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	53
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	53
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	62
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การดำเนินการทดลอง.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	92
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	92
ความสำคัญของการวิจัย.....	92
ขอบเขตของการวิจัย.....	92
สมมุติฐานในการวิจัย.....	92
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	93
อภิปรายผล.....	95
ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	99
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก.....	103
ภาคผนวก ข.....	185
ภาคผนวก ค.....	225
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	227

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนแหล่งข้อมูล.....	4
2 การพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1.....	8
3 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง.....	75
4 ค่าประสิทธิภาพคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และ รวมทุกชุด ของแต่ละระดับชั้น ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	81
5 ค่าประสิทธิภาพคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และ รวมทุกชุด ของแต่ละระดับชั้น ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	83
6 ค่าประสิทธิภาพคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และ รวมทุกชุด ของแต่ละระดับชั้น ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.....	85
7 เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-3 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์.....	87
8 การเปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์.....	89
9 การเปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์.....	90
10 การเปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์.....	91
11 เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์.....	188
12 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1.....	191
13 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1.....	192
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1.....	193

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 ทั้ง 15 ชุด.....	194
16 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องลึงน้อยขอโทษ.....	195
17 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องการบ้านของฉัน.....	196
18 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องลาจอมโกหก.....	197
19 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องความโลภของนกกา.....	198
20 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องจะทำอย่างไรดี.....	199
21 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องกระต่ายจอมซน.....	200
22 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องการบ้าน.....	201
23 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องบทเรียนของเสือ.....	202
24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องภาพมหัศจรรย์.....	203
25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องเงินในถุง.....	204
26 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องหนูทำผิดจะทำยังไงดี.....	205
27 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องการบ้านยากฉัน.....	206
28 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องความจริงพาพ้นภัย.....	207

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องต่อภาพจิ๊กซอ.....	208
30 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องทาสผู้ซื่อสัตย์.....	209
31 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องลึงน้อยขอโทษ.....	210
32 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการบ้านของฉัน.....	211
33 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องลาจอมโกหก.....	212
34 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องความโลภของนกกา.....	213
35 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องจะอย่างไรดี.....	214
36 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องกระต่ายจอมซน.....	215
37 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการบ้าน.....	216
38 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องบทเรียนของเสือ.....	217
39 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องภาพมหัศจรรย์.....	218
40 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องเงินในถุง.....	219
41 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องหนูจะทำไมดี.....	220
42 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการบ้านยากจัง.....	221
43 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องความจริงพาพ้นภัย.....	222

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
44 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องต่อภาพจิกซอ.....	223
45 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องทาสผู้ซื่อสัตย์.....	224

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของ พฤติกรรมทางจริยธรรม.....	28
2 กรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	63
3 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	67

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะที่บ้านเมืองปกติสุขหรือรุ่งเรือง น้อยคนนักที่จะยอมรับว่าปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ได้ ดังเช่น ในกรณีของประเทศไทยในช่วง 4-6 ปีที่ผ่านมา ทุกคนต่างเห็นตรงกันว่าปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นกับประเทศขณะนี้ล้วนแต่เป็นปัญหาเนื่องมาจากความตกต่ำทางคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลในสังคมแทบทั้งสิ้น (จิเรก พรสีมา. 2543: 18-20) เนื่องจากถ้าเรามองย้อนหลังไปในอดีตจะพบว่า คนไทยในอดีตเกรงกลัวต่อบาป เป็นคนซื่อสัตย์ มีน้ำใจ รักใคร่สามัคคีกัน ชยัน อดทน ไม่ฟุ้งเฟ้อ เหลอเหิมจนลืมนัว เป็นคนมีจริยวัตรอันงดงามทั้งทางด้านการแต่งกาย การเดิน การนั่ง การนอน การพูดจา การแสดงออก ล้วนแฝงไปด้วยความงดงาม น่ารัก จากการที่วัฒนธรรมบริโภคและวิถีนิยมของตะวันตกให้เข้ามาทับถมคุณธรรมและจริยธรรมที่เราเคยเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดีงามทำให้สังคมไทยเกิดความสับสน วุ่นวาย คนในประเทศตกเป็นทาสของวัตถุหลงใหลกับการบริโภค ไม่ได้คำนึงถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ ศีลธรรม ความดีงาม ความซื่อสัตย์ ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เห็นแก่ตัว เอาใจเอาเปรียบ ขาดความรัก ความสามัคคี ความเห็นอกเห็นใจกัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อความมั่นคงและการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “ชาติของเรา กำลังล้มละลายและต้องการการกอบกู้ วิฤติการณ์ทางเศรษฐกิจเท่าๆ กับที่กำลังป่วยหนักทางสังคมและจริยธรรม ซึ่งต้องการการเยียวยาอย่างเร่งด่วน” (สิปปนนท์ เกตุทัต. 2541: 7-8)

การพัฒนาบุคคลในด้านที่สำคัญที่สุด คือ การปลูกฝังพลเมืองของชาติให้มีคุณธรรมต่างๆ อันก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมของความเป็นพลเมืองดีก็คือ การมีจริยธรรมสูงนั่นคือมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีระเบียบวินัย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ เพ็ญแข ประจักษ์จนิท. 2520: 14) ความซื่อสัตย์ก็เป็นจริยธรรมด้านหนึ่งที่สำคัญควรส่งเสริมและปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับบุคคลเพราะความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคลที่จะมีการพัฒนาอีกประการหนึ่ง การพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของบุคคลส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อม (สบโชค พูลนวม. 2523: 15-16; อ้างอิงจาก Wright. 1975.) ได้ให้ความเห็นไว้พอสรุปใจความสำคัญได้ว่า สังคมมีส่วนป้อนมนุษย์ให้มีลักษณะต่างๆ กันตามแต่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในกลุ่มใดของสังคม นักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่าความซื่อสัตย์จะถูกปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก แต่สังคมและสถานการณ์ ในช่วงชีวิตของบุคคลก็จะมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงความซื่อสัตย์ได้ ซึ่งสถาบันมีส่วนหล่อหลอมความซื่อสัตย์ของบุคคลประกอบด้วยครอบครัว อันได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของบิดามารดา นอกจากนั้น สถาบันการศึกษาก็มีบทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมในโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังส่งเสริมการพัฒนาความซื่อสัตย์ได้เช่นกัน ส่วนอิทธิพลจากการเรียนรู้จากสังคมโดยการเรียนรู้ลักษณะกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน ความซื่อสัตย์ก็เช่นกันบุคคลจะเรียนรู้จากบิดามารดา ครู อาจารย์หรือจากเพื่อนทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมซ้ำๆ กัน จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวของบุคคลและทำให้เกิดเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้นในที่สุด ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงปฏิบัติต่อผู้อื่นและสังคมโดยรวมที่อยู่ในปทัสถานของสังคม อันจะส่งผลต่อความสงบสุขและความเจริญของตนเองครอบครัวและสังคม สำหรับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรก (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ที่เป็นมาตรฐานด้านผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมคือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ตัวแรกคือ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื่องต้นของแต่ละศาสนา ตัวบ่งชี้ที่สองคือ ซื่อสัตย์สุจริต ตัวบ่งชี้ที่สามคือ มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และตัวบ่งชี้ที่สี่คือ ประหยัด (สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ. 2546: 15-16)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 บททั่วไปได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการในมาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 5) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นแผนที่มุ่งการเตรียมคนให้มีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัย มีความอดทน มีความรู้ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เสียสละอดทน มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมไทย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นการจัดการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชาชนจะเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากถ้าคนมีความรู้ดี การปฏิบัติหน้าที่ก็มีการประสบความสำเร็จสูง แต่สิ่งที่จะขาดเสียมิได้คือจะต้องมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมเพราะความรู้และวิทยาการทั้งปวงไม่ช่วยให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ได้ (ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. 2532: 1) แต่การพัฒนาคนที่สำคัญที่สุดคือ การปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดีมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม

จากเอกสารดังกล่าวเห็นได้ว่า การพัฒนาความซื่อสัตย์ให้กับเยาวชนไทยเพื่อพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์และพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จากครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา 3 แห่ง คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสตรีพร้อมพรรณวิทยา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) รวมจำนวน 121 คน ผลจากการสำรวจพบว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์ได้แก่ พูดความจริง เก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ไม่ลักขโมยของผู้อื่น ยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ทำการบ้านด้วยตนเอง ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบยืมของผู้อื่น ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่ลอกข้อสอบ ไม่เอาเปรียบในการทำงาน

ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยจัดเรียงตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ได้แก่ พุดปด ลักขโมย เก็บสิ่งของได้แล้วไม่ส่งคืน ยืมของแล้วไม่ส่งคืน ลอกการบ้านเพื่อน นำความลับไปเปิดเผย เอาเปรียบในการทำงาน โดยจัดเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด การทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น การพูดความจริง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น และการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการพัฒนาความซื่อสัตย์แก่นักเรียนส่งผลให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 54 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เป็นนักเรียนชาย 13 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนชาย 8 คน เป็นนักเรียนหญิง 11 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนแหล่งข้อมูล

ระดับชั้น	แหล่งข้อมูล		
	ชาย	หญิง	รวม
ประถมศึกษาปีที่ 1	5	10	15
ประถมศึกษาปีที่ 2	13	7	20
ประถมศึกษาปีที่ 3	8	11	19
รวม	26	28	54

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1** หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ตั้งใจ ตรงตามความเป็นจริง อย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่

- 1.1 การยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด
- 1.2 การทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น
- 1.3 การพูดความจริง
- 1.4 การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
- 1.5 การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

2. **คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1** หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือนี้ประกอบด้วย

2.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. การยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด
2. การทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น
3. การพูดความจริง
4. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
5. การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

2.2 แนวทางการจัดกิจกรรม

แนวทางการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากกว่าการบรรยาย โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา เปิดโอกาสให้นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น ตลอดจนสรุปข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาของแต่ละกิจกรรม พร้อมกับการดูแลให้คำแนะนำและการสร้างบรรยากาศจากผู้ดำเนินกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความซื่อสัตย์และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยได้นำเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การเล่นเกม การใช้บทบาทสมมติ และเกม

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ขั้นดำเนินการพัฒนา ขั้นสรุป ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา และขั้นประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และให้นักเรียนตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนาเพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใด ก่อนจะนำเข้าสู่การพัฒนา

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนา และผู้วิจัยชี้แจงเพิ่มเติมและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยชี้แจง กฎ กติกา ที่เกี่ยวข้องสำหรับการทำกิจกรรมให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันในการทำกิจกรรม โดยนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ ได้แก่ การเล่นเกม การใช้บทบาทสมมติ และเกม

4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสรุปเรื่องที่พัฒนาจากการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น โดยเน้นคุณค่าของความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และให้นักเรียนตอบคำถาม เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใดหลังพัฒนาแล้ว

6. ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมที่ใช้พัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วเลือกตอบลงในแบบประเมิน

2.3 ข้อควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรม

2.3.1 ข้อควรปฏิบัติสำหรับครูในการจัดกิจกรรม

2.3.1.1 เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นก่อน แล้วครูจึงแสดงความคิดเห็นตาม หรือแสดงความคิดเห็นในกรณีไม่เห็นด้วยพร้อมเหตุผลประกอบ

2.3.1.2 ไม่ด่วนตัดสินคำตอบของนักเรียนว่าถูกหรือผิด แต่พยายามให้แสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลของเขา

2.3.1.3 ใช้อารมณ์ขัน หรือแสดงท่าทีด้วยการยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นมิตร ทั้งคำพูด น้ำเสียงและท่าทาง

2.3.1.4 สังเกตและบันทึกการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มขณะจัดกิจกรรม ทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและความรู้สึก

2.3.1.5 กล่าวแสดงความรู้สึกชื่นชมพร้อมทั้งเหตุผล เมื่อนักเรียนกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย หรือตอบคำถามได้ถูกต้อง

2.3.1.6 ถ้านักเรียนค้นหาคำตอบไม่ได้ หรือแก้ปัญหาบางอย่างไม่ได้ ครูอาจยกตัวอย่างคำตอบของตนนำทางได้

2.3.1.7 เตรียมอุปกรณ์ ศึกษาเนื้อหา วิธีดำเนินกิจกรรมและเทคนิคต่างๆ ทุกครั้งก่อนจัดกิจกรรม

2.3.1.8 ให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบข้อควรปฏิบัติในการร่วมกิจกรรม

2.3.2 ข้อควรปฏิบัติสำหรับนักเรียนในการร่วมกิจกรรม

2.3.2.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2.3.2.2 นักเรียนพูดได้ทีละ 1 คน ไม่ให้แย่งกันพูด

2.3.2.3 ขณะที่เพื่อนแสดงความคิดเห็น ถ้านักเรียนจะแสดงความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามต้องให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นเสร็จเสียก่อน

2.3.2.4 นักเรียนไม่ใช้คำพูดดูถูกตนเองและรู้จักแสดงความรู้สึกชื่นชมตนเอง

2.3.2.5 นักเรียนไม่พูดสอดแทรก ขัดจังหวะ ขณะที่เพื่อนพูดหรือแสดงความคิดเห็นยังไม่เสร็จ

2.3.2.6 นักเรียนไม่วิพากษ์วิจารณ์คำตอบของเพื่อนๆ

2.3.2.7 นักเรียนแสดงออกด้วยความจริงใจ

2.4 ตารางการพัฒนาศือสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนโดยกิจกรรมนั้นสามารถยืดหยุ่นได้ตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย การกำหนดรูปแบบนำเสนอในตารางพัฒนาศือสัตย์ประกอบด้วย

2.4.1 ชั้นปีของนักเรียน

2.4.2 ครั้งที่ในการจัดกิจกรรม

2.4.3 การพัฒนาศือสัตย์ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย

2.4.4 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมในการพัฒนาพฤติกรรมเป้าหมาย

2.4.5 ชื่อกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพฤติกรรมเป้าหมาย

2.4.6 เทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

2.4.7 วิธีดำเนินการในการจัดกิจกรรม

ตาราง 2 การพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
ประถมศึกษา ปีที่ 1	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองระหว่างนักเรียน กับผู้วิจัย 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมาย และประเภท ของความซื่อสัตย์ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของการ พัฒนาความซื่อสัตย์	ฉันที่เพื่อนรู้จัก	เกม และ การอภิปราย	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ชี้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนทราบ
	2	ความซื่อสัตย์ในด้านต่อไปนี้ 1. การยอมรับผิด เมื่อตนทำผิด	1. เพื่อให้ นักเรียนทราบ ความซื่อสัตย์ในด้าน ต่อไปนี้ 1. การยอมรับผิด เมื่อตนทำผิด	1. ลิงน้อยขอโทษ	1. การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ	3. ขั้นตอนการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	3	2. การทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การทำการบ้านด้วย ตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การบ้านของฉันทัน	กล่าวคำชมเชย 2. บทบาทสมมติ การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้ 4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น การ แลกเปลี่ยน
	4	3. การพูดความจริง	3. การพูดความจริง	3. ลาจอมโกหก	3. การเล่นนิทาน การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	แลกเปลี่ยน ประสบการณ์เน้น คุณค่าความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง และต่อ ผู้อื่น ตลอดจนการนำ
	5	4. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4. ความโลภ ของนกกา	4. การเล่นนิทาน การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	ความรู้ ประสบการณ์ ที่ได้รับไปใช้ในชีวิต ประจำวัน

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	6	5. การเก็บเงินหรือสิ่งของ ผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5. การเก็บเงินหรือสิ่งของ ผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้ เจ้าของ	5. จะทำอย่างไรดี	5. บทบาทสมมติ การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	5. ชั้นทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา
	7	ปัจฉิมนิเทศ และสรุป การพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	เพื่อสรุปบทวนความรู้ และความเข้าใจของ นักเรียนเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์ในทุกด้าน	ความซื่อสัตย์ที่ นักเรียนประทับใจ	การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	6. ชั้นประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์
ประถมศึกษา ปีที่ 2	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองระหว่างนักเรียน กับผู้วิจัย	ฉันที่เพื่อนรู้จัก	เกม และ การอภิปราย	1. ชั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
			2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมาย และประเภท ของความซื่อสัตย์ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของการ พัฒนาความซื่อสัตย์			2. ช้้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ช้้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบ
	2	1. การยอมรับผิด เมื่อตนทำผิด	1. การยอมรับผิด เมื่อตนทำผิด	1. ละคร่ายจอมชน	1. การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อน กลับ การกล่าวคำ ชมเชย	3. ช้้นดำเนินการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้
	3	2. การทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การทำการบ้านด้วย ตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การบ้าน	2. บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ	4. ช้้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	4	3. การพูดความจริง	3. การพูดความจริง	3. บทเรียนของเสือ	กล่าวคำชมเชย 3. การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	ความคิดเห็น แลกเปลี่ยน ประสบการณ์เน้น คุณค่าความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง และต่อ
	5	4. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4. ภาพยนตร์	4. การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	ผู้อื่น ตลอดจนการนำ ความรู้ ประสบการณ์ ที่ได้รับไปใช้ในชีวิต ประจำวัน
	6	5. การเก็บเงินหรือสิ่งของ ผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5. การเก็บเงินหรือสิ่งของ ผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้ เจ้าของ	5. เงินในถุง	5. บทบาทสมมติ การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	5. ขั้นตอนทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา 6. ขั้นตอนประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	7	ปัจฉิมนิเทศ และสรุป การพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	เพื่อสรุปทบทวนความรู้ และความเข้าใจของ นักเรียนเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์ในทุกด้าน	ความซื่อสัตย์ที่ นักเรียนประทับใจ	การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์
ประถมศึกษา ปีที่ 3	1	การปฐมนิเทศนักเรียน	1. เพื่อสร้างบรรยากาศ ความคุ้นเคยและเป็น กันเองระหว่างนักเรียน กับผู้วิจัย 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ความหมาย และประเภท ของความซื่อสัตย์ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ของการ พัฒนาความซื่อสัตย์	ฉันที่เพื่อนรู้จัก	เกม และ การอภิปราย	1. ขั้นทดสอบความรู้ ก่อนพัฒนา ให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดก่อน พัฒนา 2. ขั้นนำเข้าสู่การ พัฒนาผู้วิจัยสนทนา กับนักเรียนเรื่องความ ซื่อสัตย์ ชี้แจงและ ทบทวนวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	2	ความซื่อสัตย์ในด้านต่อไปนี้ 1. การยอมรับผิด เมื่อตนทำผิด	ความซื่อสัตย์ในด้าน ต่อไปนี้ 1. การยอมรับผิด เมื่อตนทำผิด	1. หนูทำผิดจะทำ ยังงี้ดี	1. การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	3. ขั้นตอนการ พัฒนาผู้วิจัยชี้แจง กฎ และกติกาที่เกี่ยวข้อง ในการทำกิจกรรม โดยการนำเทคนิค การจัดกิจกรรมมาใช้
	3	2. การทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การทำการบ้านด้วย ตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การบ้านยากจัง	2. บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	4. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ นักเรียนสรุปเรื่องที่ พัฒนา โดยการแสดง ความคิดเห็น แลกเปลี่ยน
	4	3. การพูดความจริง	3. การพูดความจริง	3. ความจริงพาพ้นภัย	3. การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	ประสบการณ์เน้น คุณค่าความซื่อสัตย์ ต่อตนเอง และต่อ ผู้อื่น ตลอดจนการนำ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ครั้งที่	การพัฒนาความซื่อสัตย์ ต่อพฤติกรรมเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ชื่อกิจกรรม	เทคนิค	วิธีดำเนินการ
	5	4. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4. การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4. ต่อภาพจิ๋กซอ	4. เกม การอภิปรายการ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	ความรู้ ประสบการณ์ ที่ได้รับไปใช้ในชีวิต ประจำวัน 5. ขั้นทดสอบความรู้ หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้ นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังพัฒนา
	6	5. การเก็บเงินหรือสิ่งของ ผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5. การเก็บเงินหรือสิ่งของ ผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้ เจ้าของ	5. ทาสผู้ซื่อสัตย์	5. การเล่นนิทาน การให้ข้อมูลย้อน กลับ และการ กล่าวคำชมเชย	6. ขั้นประเมินผล ให้นักเรียนทำแบบ ประเมินความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อ กิจกรรมพัฒนา ความซื่อสัตย์
	7	ปัจฉิมนิเทศ และสรุป การพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1	เพื่อสรุปทบทวนความรู้ และความเข้าใจของ นักเรียนเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์ในทุกด้าน	ความซื่อสัตย์ที่ นักเรียนประทับใจ	การอภิปราย การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำ ชมเชย	

3. เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้น

ที่ 1 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 60/60 ในการหาประสิทธิภาพของการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการโดย

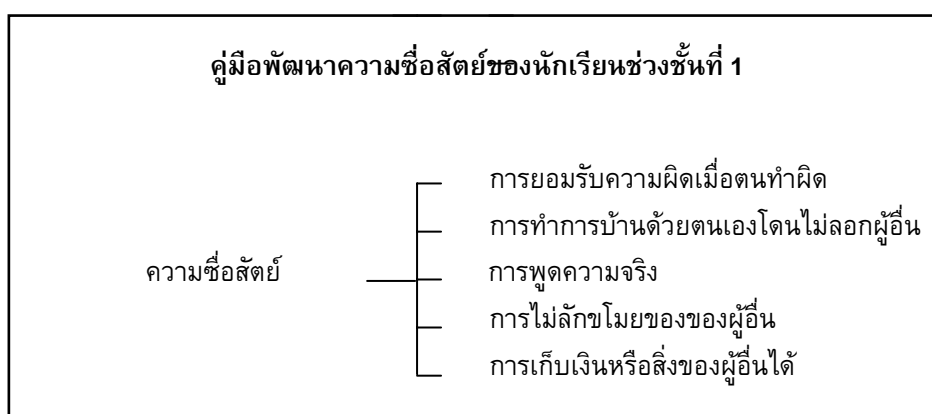
60 จำนวนแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

60 จำนวนหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 60 ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. สร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

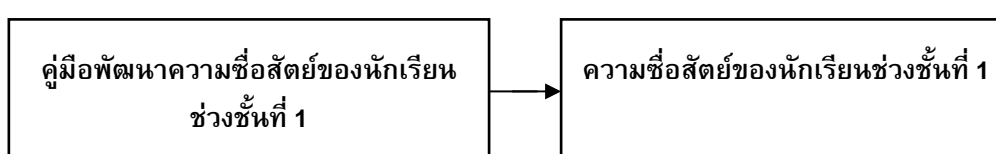

2. หาประสิทธิภาพคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

3. พัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้ชุดคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยกำหนดสมมุติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

3. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

4. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3) มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

- 1.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.2 ลักษณะทางจริยธรรม
- 1.3 วิธีการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม
- 1.4 ความสำคัญของจริยธรรม
- 1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

- 2.1 ความหมายของความซื่อสัตย์
- 2.2 ลักษณะและประเภทของความซื่อสัตย์
- 2.3 ความสำคัญของความซื่อสัตย์
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ

- 3.1 ความหมายของคู่มือ
- 3.2 ประเภทของคู่มือ
- 3.3 องค์ประกอบของคู่มือ
- 3.4 ลักษณะของคู่มือ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนา

คุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

4.1 การเล่านิทาน

- 4.1.1 ความหมายของการเล่านิทาน
- 4.1.2 ความเป็นมาของนิทาน
- 4.1.3 รูปแบบของนิทาน
- 4.1.4 กลวิธีและขั้นตอนของการเล่านิทาน
- 4.1.5 ประโยชน์และคุณค่าของการเล่านิทาน

4.2 บทบาทสมมติ

- 4.2.1 ความหมายของบทบาทสมมติ
- 4.2.2 วัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ
- 4.2.3 ขั้นตอนการใช้บทบาทสมมติ
- 4.2.4 ประโยชน์การใช้บทบาทสมมติ

4.3 เกม

- 4.3.1 ความหมายของเกม
- 4.3.2 วัตถุประสงค์ของเกม
- 4.3.3 ประเภทของเกม
- 4.3.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกม
- 4.3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของเกม

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

- 5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 5.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

1.1 ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 253, 291) ให้ความหมายคุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี ส่วนคำว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เน้นเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2529: 1) ได้ให้ความหมายคุณธรรม และจริยธรรมดังนี้ คุณธรรม หมายถึง ความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่ที่เชื่อว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นความปรารถนาที่ส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีที่แท้จริงต่อสังคม อันได้แก่ การรักษาศีล และการประพฤติตนตามหัวข้อธรรม ส่วนจริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความดีงามและความถูกต้องแก่สังคมในระดับต่าง ๆ และจะเกิดเมื่อคนมีความขัดแย้งเกี่ยวกับคุณธรรมหรือค่านิยม ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป เช่น ถ้ามีเหตุการณ์ขัดแย้งเกิดขึ้นทำให้เราตกอยู่ในสภาพที่ต้องแก้ปัญหา แล้วเราตัดสินใจแก้ปัญหาโดยยึดผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาเพื่อสังคม แสดงว่าเรามีจริยธรรมสูงกว่าคนที่แก้ปัญหาเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542: 88) ได้กล่าวว่า จริยธรรม มาจากคำว่า จริย+ธรรม คำว่า จริยะ หมายถึง ความประพฤติหรือกริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมายหลายอย่าง เช่น คุณความดี หลักคำสอนของศาสนา หลักปฏิบัติ เมื่อทั้งสองคำมารวมกันเป็นจริยธรรมจึงได้ความหมายว่า หลักแห่งความประพฤติ หรือแนวทางของการประพฤติ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 2) ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมนั้นคือเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคมเป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย

ประภาศรี สีหอำไพ (2540: 17, 21) ให้ความหมายคุณธรรมและจริยธรรมดังนี้
คุณธรรม (Moral) หมายถึง หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลิตผลของความดี คือ ความชื่นชมยกย่องในขณะที่การกระทำชั่วย่อมนำความเจ็บปวดมาให้ การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติตนอยู่ในกรอบที่ดีงาม ความเข้าใจเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรมเป็นกฎเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติดินทาง เป็นต้น และจริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2546: 182) ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม (Morality) หมายถึง สภาพของคุณงามความดี คนที่มีคุณธรรม หมายถึง คนที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับสูง ซึ่งคนที่มีคุณธรรมนั้นนอกจากจะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นแล้วยังมีจิตใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่นอีกด้วย ส่วนคำว่า จริยธรรม (Ethic) หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อควรประพฤติปฏิบัติที่กำกับอยู่ในจิตใจของคน ซึ่งถ้าผู้ใดที่ประพฤติปฏิบัติดีก็จะส่งผลให้เกิดสันติสุขแก่สังคม หรือคนที่ปฏิบัติตามเกณฑ์ทางศีลธรรมก็คือ คนที่มีจริยธรรม

เพียเจท์ (Piaget. 1960: 1) ได้กล่าวถึงความหมายของจริยธรรมว่า เป็นองค์ประกอบของกฎเกณฑ์ที่บุคคลยอมรับว่าถูก ว่าดี ว่าควร เพื่อให้ได้การยอมรับจากสังคม

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976: 45) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นพื้นฐานของความยุติธรรม โดยถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันของบุคคล ซึ่งไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่ยอมรับไว้ในทุกสถานการณ์และไม่มี ความขัดแย้งเป็นอุดมคติ

กู๊ด (Good. 1973: 374) ให้ความหมายคุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชินหรือ หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำความดีและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติและศีลธรรม

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า คุณธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรมที่อยู่ภายในจิตใจ ส่วนจริยธรรมนั้นเป็นการแสดงออกอย่างชัดเจนทั้งทางกาย วาจา และใจที่มีพื้นฐานมาจากคุณธรรม

1.2 ลักษณะทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 2-3) แบ่งลักษณะทางจริยธรรมไว้ 4 ลักษณะคือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายความว่า การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดดีควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรงดเว้น ลักษณะพฤติกรรมประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากนักน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนาส่วนใหญ่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วงอายุ 2-10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

2. ทักษะเชิงจริยธรรม คือ ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้นๆ เพียงใด ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมไทย แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติอาจมีทัศนคติต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลมีความกว้างขวางกว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินั้นรวมทั้งความรู้และความรู้สึกในเรื่องนั้นๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมคือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านอื่นๆ ของบุคคลด้วย คือ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคลด้วย

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบหรืองดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การเสียสละ เพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกพวกหนึ่งคือ พฤติกรรมในสถานที่เข้ายวนใจ หรือในสถานภาพที่ยั่วให้บุคคลกระทำผิดกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์ส่วนตนบางประการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมในสถานการณ์ยั่ว เช่น การโกงสิ่งของ เงินทอง หรือคะแนนและการกล่าวเท็จ เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่า พฤติกรรมเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์ ซึ่งผู้มีจริยธรรมสูงย่อมงดเว้นการกระทำพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดี และเลวของบุคคลนั้น ส่งผลโดยตรง

ต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม การศึกษาด้านอื่นๆ ของจริยธรรมจึงเป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจ และสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆ ของบุคคลเท่านั้น

1.3 วิธีการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 63-67) ได้กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้นไปนั้นเริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจท์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงขึ้นไปกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกัน หรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะเป็เครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุง โครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

1. การให้ความรู้ขั้นสูงขึ้นไป วิธีการฝึกฝนเด็กโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นต่ำให้สามารถใช้หลักเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นสูงขึ้นไปนั้นเริ่มจากการศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเล็กตามทฤษฎีของเพียเจท์ นักจิตวิทยาได้ใช้วิธีการให้เหตุผลที่เหนือกว่าที่เด็กใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ความรู้ในขั้นสูงขึ้นไปกว่าขั้นที่ตนมีอยู่ เมื่อเด็กได้รับเหตุผลใหม่เด็กจะนำไปใช้เปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมของตน ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เด็กจะเกิดความรู้ที่ขัดแย้งกัน หรือเกิดความไม่สมดุลทางความคิด ความไม่สมดุลนี้จะเป็เครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับปรุง โครงสร้างทางความคิดของตน เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นที่สูงกว่าขั้นของตนได้

2. การอบรมทางศาสนา ประเพณีของผู้นับถือศาสนาพุทธได้เปิดโอกาสให้ชาวบ้านโดยเฉพาะเพศชายมีโอกาสเข้ารับการอบรมพุทธศาสนา โดยการบวชเป็นสามเณรและภิกษุ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกันตามสะดวก แต่ที่ปฏิบัติกันมาก คือ ใช้เวลาประมาณ 3 เดือนในระยะเข้าพรรษา คือ ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี การได้บวชเรียนนี้ในวัฒนธรรมไทยถือว่าการเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน ครอบครัว และประเทศชาติ ผู้ที่ผ่านการบวชเรียนมาแล้วสังคมถือว่าเป็นผู้ที่มีความเปลี่ยนแปลงทางจิตลักษณะและพฤติกรรมไปในทางที่ลดความเห็นแก่ตัว และเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง เห็นแก่ส่วนรวม เห็นแก่มนุษยชาติ นอกจากนั้นผู้ที่ผ่านการบวชเรียนแล้ว ยังควรเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ในระสพระธรรมมากกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับศาสนาอีกด้วย

3. การใช้แสดงบทบาท การให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม จะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาของตัวเองในเรื่องเหมือนกับเป็นปัญหาของตนเอง

4. การใช้กลุ่มให้เกิดการคล้อยตาม การแสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อเป็นการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น อาจทำได้โดยการใช้อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กวัยรุ่นจะยึดเพื่อนเป็นแบบอย่าง และคล้อยตามลักษณะของเพื่อนๆ ไปโดยง่าย

5. การให้เลียนแบบจากตัวแบบ การใช้ตัวแบบแสดงพฤติกรรมต่างๆ ให้ผู้ทดลองเห็นจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้ถูกทดลองทำพฤติกรรมนั้นๆ ตามตัวแบบได้ การจัดตัวแบบให้นี้ก็เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ถูกทดลองวิธีหนึ่ง นอกเหนือจากการเขียนให้อ่านแบบวิธีแรกที่กำลังกล่าวมาแล้ว หรือการให้แสดงบทบาทเพื่อรับคำแนะนำจากเพื่อน หรือการให้เพื่อนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันเป็น

เอกฉันท์ อันจะทำให้ผู้ถูกทดลองคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้มาก การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบ เป็นวิธีที่มีการศึกษาค้นคว้ามามากพอประมาณ เพราะเป็นวิธีที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าจะเรียนรู้จาก สังคมได้มากที่สุด และเป็นวิธีการเดียวที่เด็กอาจทำตามโดยไม่รู้สีกว่ากำลังถูกชักจูง

1.4 ความสำคัญของคุณธรรม และจริยธรรม

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนนับว่าเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าเด็กนักเรียนมี คุณธรรม จริยธรรมตั้งแต่วัยเยาว์จนกลายเป็นลักษณะนิสัยที่ติดตัวนักเรียนตลอดไป เมื่อนักเรียน ออกไปดำรงชีวิตในสังคมย่อมอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่การดำเนินงานในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ต้องดำเนินการอย่างละเอียดอ่อน เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อระบบภาวะทาง จิตใจ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายในการปลูกฝังความดีงามของนักเรียน

คุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นสิ่งสิ่งกำกับควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปอย่าง ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับของหมู่คณะและของสังคมหรือเป็นที่รังเกียจไม่ยอมรับ การควบคุมพฤติกรรม อาจทำได้โดยจริยธรรมที่มีอยู่ในตัวของบุคคล หรือโดยการกำหนดออกมาในรูปของจรรยาบรรณของ กลุ่มอาชีพต่างๆ จริยธรรมยังมีความสำคัญต่อสังคมในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในการ สร้างสรรค์ ดำรงและถ่ายทอดสิ่งดีงามให้สืบเนื่องต่อไป

1.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

1.5.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524: 27-31; อ้างอิงจาก Piaget n.d.) เป็นผู้ ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้ กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการ ทางสติปัญญาของบุคคลนั้น เขาพบว่าเด็กจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาได้ถึงขั้นสูงสุด (Formal Operation) เมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ฉะนั้น พัฒนาการทางด้านจริยธรรมของเด็กจึงบรรลุขั้นสูงสุด ได้เมื่ออายุ 8-10 ปีเช่นกัน เพียเจต์ได้แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้น คือขั้น ก่อนจริยธรรม ขั้นยึดคำสั่ง และขั้นยึดหลักแห่งตน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กยังไม่มี ความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีแต่ความอยากความต้องการทางกาย ซึ่ง ต้องการที่จะได้รับการบำบัด โดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใดๆ เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็ จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่นๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นยึดคำสั่ง ระหว่างอายุ 2-8 ขวบ เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่และเห็น ว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน เพียเจต์ เชื่อว่า ขั้นนี้เกิดจากการพัฒนาทาง สติปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กเดียวกัน ความเกรงกลัวอำนาจ ภายนอกจะกลายเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยน กันและความเท่าเทียมกันของบุคคล ในช่วงเด็กอายุระหว่าง 8-10 ปี เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะ

บรรลุถึงขั้นที่สาม แต่มีเด็กบางคนที่พัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สอง เนื่องด้วยการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรืออาจเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

1.5.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)

ขัตติยา กรรณสูต (ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ. 2547: 20-1) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ที่เชื่อว่า การบรรลุนิติภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นจะแสดงออกในทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างเด่นชัดที่สุด เนื่องจากเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่การประเมินค่าการกระทำไปในทำนองที่ว่า “ดี” หรือ “เลว” แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจ ยิ่งขึ้นไปเป็นลำดับ เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงสุดคือ ขั้นที่หกของโคลเบอร์กตรงกับสิ่งที่นักปราชญ์ยอมรับว่าเป็นเหตุผลเชิงจริยธรรมที่บริสุทธิ์ มิได้เจือเหตุผลประเภทอื่นๆ เลย เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงจึงมีลักษณะเป็น เหตุผลสากลกว้างขวาง ไม่ขัดแย้งและมีรากฐานจากความมีหลักการไม่เข้าข้างตนเองและเป็นอุดมคติ

โคลเบอร์ก ได้จำแนกพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ มี 6 ขั้น มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Pre-Conventional Level) หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ไม่คำนึงถึงผู้อื่น ในระดับนี้บุคคลจะขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจเหนือตน ระดับนี้พบในเด็กอายุ 1-10 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นหลักการหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษ (The Punishment and Obedience Orientation) บุคคลจะเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกาย จะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไข ไม่พิจารณาถึงความหมายในคุณค่าของมนุษย์ เช่น ไม่กล้ายกยอกทรัพย์เพราะกลัวถูกตำรวจจับหรือไม่กล้าหนีเรียนเพราะกลัวถูกครูตักเตือน เป็นต้น ในขั้นนี้พบในเด็กอายุ 2-7 ปี

ขั้นที่ 2 ขั้นหลักการแสวงหารางวัล (The Instrumental Relativist Orientation) เป็นขั้นที่บุคคลเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้น ต้องการแลกเปลี่ยนจากสิ่งที่ตนกระทำโดยมุ่งการตอบแทนทางกายและวัตถุมากกว่านามธรรม และไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม พบในเด็กที่มีอายุ 7-10 ปี

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ในระดับนี้บุคคลจะกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยๆ ของตน เช่น ทำตามความคาดหวังของครอบครัว กลุ่มเชื้อชาติ หรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลจะเลียนแบบหรือคล้อยตามบุคคลในกลุ่มเพื่อปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของสังคม แต่ไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และผลที่ตามมาภายหลังในระดับนี้บุคคลยังต้องการการควบคุมจากภายนอกอยู่ แต่ก็ยังนึกถึงจิตใจของผู้อื่นด้วย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา พบในผู้ที่มีอายุ 10-16 ปี ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 ขั้นหลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (Interpersonal Concordance of good boy, nice girl Orientation) ในขั้นนี้บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคมจึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวังอย่างเคร่งครัด พบในผู้ที่มีอายุ 10-13 ปี

ขั้นที่ 4 ขั้นหลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (The Law and Order Orientation) ในขั้นนี้บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตน ในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคมจึงถือว่าตนมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวังอย่างเคร่งครัด พบในผู้ที่มีอายุ 13-16 ปี

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post-Conventional Level) เป็นระดับที่ต้องตัดสินใจขัดแย้งต่างๆ ด้วยการนำมาพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบด้วยตนเอง เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า สิ่งใดสำคัญมากกว่ากันก็จะปฏิบัติตามนั้น มีหลักการของตนเองที่ถูกต้องและหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 ขั้นหลักการทำตามข้อตกลงของสังคมและคำมั่นสัญญา (Social Contract Legalistic Orientation) บุคคลจะเห็นความสำคัญของชนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ละเมิดผู้อื่น สามารถควบคุมใจตนเองได้เคารพตนเอง สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองได้ เช่น เกิดความละอายใจหรือภาคภูมิใจในการกระทำของตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับควบคุมจากภายนอกหรือบุคคลอื่นมีพฤติกรรมที่ต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัว ผสมผสานมาตรฐานการยอมรับจากสังคมถือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้โดยพิจารณาถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่ พบในบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ได้แก่ วัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่

ขั้นที่ 6 ขั้นยึดหลักอุดมคติสากล (The Universal Ethical Principle Orientation) เป็นจริยธรรมขั้นสูงสุดแสดงถึงการมีความรู้สากล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนและมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในบั้นปลาย อันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละคน และความเกรงกลัวต่อบาปเป็นคติประจำใจ

ในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น 3 ระดับ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก สามารถสรุปสาระสังเขปเป็นตาราง ดังนี้

เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น 3 ระดับ
ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษ (อายุ 2-7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (อายุ 7-10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (อายุ 2-10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10-13 ปี) ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (อายุ 13-16 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (อายุ 10-16 ปี)
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามข้อตกลงของสังคมและคำมั่นสัญญา (อายุ 16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 6 ยึดหลักอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (อายุ 16 ปีขึ้นไป)

โคลเบอร์ก เชื่อว่า พัฒนาการจริยธรรมนั้น ไม่ใช่การรับรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ซึ่งอาจจะขัดแย้งกัน ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม การพัฒนาทางด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้นเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่หนึ่งผ่านไปแต่ละขั้นถึงขั้นที่หก บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพัฒนาจากขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นสูงขึ้นไป ส่วนเหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าก็จะใช้น้อยลงทุกที และถูกละทิ้งไปในที่สุด

ส่วนบ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์กมีความเห็นว่า จากการพัฒนาทางการเรียนรู้ในขณะที่ยังเด็กได้มีโอกาสติดต่อกับผู้อื่นการได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความฉลาดได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาได้พัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปได้อย่างรวดเร็ว โคลเบอร์กเชื่อว่า การพัฒนาทาง จริยธรรมนั้น มิใช่การรับความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองต่อผู้อื่นและบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ซึ่งอาจจะขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524: 31)

1.5.3 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538: 2-4) ได้อธิบายว่า คนที่พฤติกรรมของคนดีและคนเก่งนั้น มีลักษณะทางจิตใจที่สำคัญ 5 ประการ โดยทฤษฎีนี้เปรียบเทียบพฤติกรรมต่างๆ ของคนดีและคนเก่งเหมือนผลไม้บนต้น เช่น ผลมะม่วง การที่จะได้ผลมะม่วงดก ผลใหญ่หวานอร่อยนั้น ลำต้นและรากจะต้องสมบูรณ์ โดยทำการเปรียบเทียบลักษณะทางจิตใจ 5 ประการ ว่าเปรียบเสมือนส่วนลำต้นของต้นไม้อจริยธรรม ซึ่งเป็นสาเหตุของพฤติกรรม คือ

1. ทศนคติคุณธรรม ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดี และคนเก่ง คือ มีความพอใจและเห็นความสำคัญของความดีงาม เห็นโทษของความชั่วร้ายต่างๆ มีความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมที่ยึดคุณธรรมเป็นหลัก

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม หรือการเห็นแก่ผู้อื่น ส่วนรวมประเทศชาติและหลักสากลมากกว่าการเห็นแก่ตัว

3. ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน สามารถคาดการณ์ไกลและสามารถควบคุมตนให้อดได้รอได้อย่างเหมาะสม

4. ความเชื่ออำนาจในตน เชื่อว่าผลที่เกิดขึ้นตนเป็นเพราะการกระทำของตนเองมากกว่าเกิดจากความบังเอิญ โชคเคราะห์ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์คือเชื่อว่าทำได้ดี ทำชั่วจะต้องได้รับโทษ

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรือความมุ่งมั่นบากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรค ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน

ลักษณะทางจิตใจ 5 ประการนี้ หากมีมากในบุคคลใดบุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งอย่างสม่ำเสมอ แต่ถ้าขาดลักษณะหลายประการมากเท่าใด บุคคลนั้นก็จะเป็นผู้ที่ไม่สามารถเป็นคนดีและคนเก่งได้มากเท่านั้น

สำหรับลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการ ซึ่งเปรียบเสมือนรากสำคัญของต้นไม้อจริยธรรมที่ซ่อนเร้นหาอาหารเพื่อเลี้ยงลำต้นได้อย่างเต็มที่ ได้แก่

1. สติปัญญา คือ ความเฉลียวฉลาดเหมาะสมกับอายุ รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง รู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มีความสามารถทางความคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้

2. ประสบการณ์ทางสังคมสูง หมายถึง การเข้าใจมนุษย์และสังคมตลอดจนสภาพแวดล้อมทางกายภาพ รู้ว่าการกระทำของตนจะส่งผลกระทบทั้งทางดีและไม่ดีแก่ผู้อื่นอย่างไรบ้าง รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

3. สุขภาพจิตดี คือ การมีความวิตกกังวลน้อย หรือในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์

ฉะนั้น บุคคลที่มีลักษณะทั้ง 3 ประการดังกล่าวในปริมาณสูงเหมาะสมกับอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาลักษณะจิตใจทั้ง 5 ประการที่ล่าต้นและต้นไม้

ภาพประกอบ 1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538.) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม

1.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (2520: 210) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุ 11-25 ปี จำนวน 1,400 คน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและลักษณะมุ่งอนาคตนั้นควรจะได้มีการปลูกฝังก่อนที่เด็กจะมีอายุ 10 ปี เพราะเริ่มวัยรุ่นลักษณะทางจริยธรรมสองประการนี้จะเริ่มคงที่ ผู้ที่มาจากครอบครัวยากจน จะมีพัฒนาการช้ากว่ากลุ่มอื่นในช่วงวัยอายุตอนต้น แต่จะทันกลุ่มอื่นในวัยรุ่นตอนปลาย ในด้านอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก ใช้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์กับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกศึกษาทุกระดับอายุ และพบว่าในครอบครัวยากจนบิดามารดามีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยให้ลูกมีจริยธรรมสูงได้

สุวิทย์ สุขหมั่น (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม 5 ด้าน คือ ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีพัฒนาการทางพฤติกรรมจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เบญจมาศ เอี่ยมอ้อม (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 205 คน ครูผู้สอนโรงเรียนเดียวกับผู้บริหารโรงเรียนละ 2 คน จำนวน 410 คน แบ่งเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่า ภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอนมีการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดและวางแผนเชิงนโยบายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตอนที่ 2 ปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนพบว่า ภาพรวมผู้บริหารมีปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ส่วนภาพรวมของครูผู้สอนมีปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดและวางแผนเชิงนโยบายมีค่าเฉลี่ยของปัญหาสูงสุด ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนพบว่า ประสพการณ์ในการบริหารหรือการสอนต่างกันส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สำหรับครูผู้สอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิการศึกษาต่างกันส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามทัศนะผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสพการณ์ในการบริหารหรือการสอนต่างกันมีปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่สำหรับครูผู้สอนจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีปัญหาส่งเสริมจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารงานวิจัยคุณธรรมและจริยธรรมข้างต้นจะเห็นว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชนนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ และมีการใช้เทคนิคที่หลากหลายมาช่วยในการพัฒนา รวมทั้งการพัฒนานั้นต้องทำอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพของนักเรียนเองในทางที่ดี และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทราวิสส์; และ ปีเตอร์ (ดวงเดือน พันธุนาวัน. 2524: 50; อ้างอิงจาก Travis and Peter. 1974) ได้ทดลองกับเด็กชาย-หญิง เกรด 5 โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการสวมบทบาทสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมเน้นการจำและการหาคำตอบปัญหาขัดแย้งทางศีลธรรม ผลการทดลองพบว่า การฝึกกระบวนการสวมบทบาทช่วยส่งเสริมพัฒนาการในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มทดลองมีพัฒนาการขึ้นเฉลี่ยประมาณ 1.5 ชั้น ในเวลา 3 เดือน

โรมานซ์ (วรวรรณนี้ ราชสงฆ์. 2541: 54; อ้างอิงจาก Romane.1985: 24-42) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 มี 3 กลุ่ม จำนวน 32 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมสามารถพัฒนาระดับการให้เหตุผลจริยธรรมของนักเรียนได้

ลาเนียร์ (สุมาลี สุดจินดา. 2546: 33; อ้างอิงจาก Lanier. 1993) ได้ทำการวิจัยเรื่องการกระตุ้นในเรื่องจริยธรรมและการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กหนุ่มสาวชาวชนบท (การพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในชนบท) จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้น 11 และ 12 ในโรงเรียนชนบท เด็กนักเรียนในชนบทได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่อๆ กันมา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคใหม่ การทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมให้ได้รับการฝึกการให้คำแนะนำ และการจัดประสบการณ์ และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่ประกอบด้วยนักเรียนตั้งแต่โรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูงสุด ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ริชาร์ด; และคนอื่นๆ (วรวรรณนี้ ราชสงฆ์. 2541: 54; อ้างอิงจาก Richards and others. 1984: 24-28) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน พบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ (ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2) มีพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3 และ 4 และยังพบว่า ระดับการให้พัฒนาเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ และสถานภาพทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมก่อนในห้องเรียน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมก่อนในห้องเรียนสามารถทำนายได้ดีในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมได้รับความสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวนี้ถือได้ว่ามีความสำคัญและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องอื่นๆ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

2.1 ความหมายของความซื่อสัตย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129-131) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสม และตรงความเป็นจริง ประพฤติ ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 282) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ หมายถึง ประพฤติตรง และจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ และไม่หลอกลวง

รุจิร ภูสาระ (2541: 9) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ในแบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการหลักสูตรใหม่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความจริงใจ ความซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

จากความหมายดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ เป็นการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ตรงตามความเป็นจริง อย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง และผู้อื่น

2.2 ประเภทของความซื่อสัตย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129-131) ได้วิเคราะห์โครงสร้างของความซื่อสัตย์ว่าแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

- 1.1 ไม่สับปลับกลับกลอก
- 1.2 ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 1.3 มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 1.4 ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 1.5 ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

- 2.1 ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
- 2.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อ ผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

- 3.1 ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- 3.2 ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3.3 ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน
- 3.4 ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง

4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก
คือ

- 4.1 ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 4.2 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน
- 4.3 ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของ

สังคม หรือหมู่คณะ

นอกจากนี้ ยังได้ระบุถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริตที่มักจะพบ
อยู่เสมอในชีวิตประจำวันดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างไม่อยู่ก็ไม่ทำงาน
2. มาทำงานช้าเล็กน้อยก่อนเวลาที่กำหนด
3. ยืมของแล้วทำเป็นลืมไม่ส่งคืน
4. ทำของผู้อื่นเสียหายแล้วนิ่งเฉย
5. ทำงานแต่เฉพาะหน้า ทำงานลวกๆ
6. ชื่อของสตางค์ทอนเกินก็เฉยเสีย
7. เอาของคนอื่นมาเป็นของตน
8. ไม่ซื่อสัตย์
9. ไม่รักษาคำมั่นสัญญา
10. ทุจริตต่อหน้าที่ การคดโกง
11. กล่าวเท็จ การบิดพลิ้ว การหลอกลวง
12. ไม่ตรงต่อเวลา

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2546: 53-55) ได้กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่
จำเป็นในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น สังคมย่อม
มีความสุข พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 ทรงเน้นถึงความซื่อสัตย์สุจริต
มาก ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาท ซึ่งพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย 4 ประการ คือ

1. การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็น
ประโยชน์และเป็นธรรม
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์
3. การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติปฏิบัติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่
ว่าจะด้วยเหตุประการใด
4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน
เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

2.3 ความสำคัญของความซื่อสัตย์

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ชาติยา กรณสูต; และคนอื่นๆ ม.ป.ป.; อ้างอิงจาก พระบรมราชาบาท. 2523: 7) เรื่องการทำงานก็ทรงเน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลสมปรารถนา คือ ให้เน้นประโยชน์และเน้นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยแต่เพียงความรู้อย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะว่าความรู้ที่นั่นเหมือน เครื่องยนต์ที่ทำให้ยวดยานเคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวเป็นเสมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือซึ่งเน้นปัจจัยที่นำทางให้ยวดยานดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัยจนบรรลุถึงจุดประสงค์

ความซื่อสัตย์ถือเป็นคุณธรรมในลำดับต้นๆที่ต้องมีในตัวบุคคลในสังคมที่เจริญแล้ว ดังเช่นที่พระพุทธเจ้าระบุไว้ในพจนานุกรม (ธรรมะสำหรับผู้ครองเรือน) อันได้แก่ (1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง (2) ทมะ การมีความข่มใจ (3) ขันติ ความอดกลั้น และ (4) จาคะ การบริจาคทาน

นอกจากนั้นในจรรยาบรรณของวิชาชีพต่างก็มีการระบุถึงความซื่อสัตย์ไว้เสมอ อันหมายถึงความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตน ซื่อสัตย์ต่อตนเอง และหน้าที่ของตน รวมถึงการซื่อสัตย์ต่อผู้อื่นอันได้แก่กลุ่มเป้าหมายที่ตนให้บริการ

กิริติ บุญเจือ (2542: 89-90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความซื่อตรงไว้ดังนี้

1. ความซื่อตรงเสริมบุคลิกภาพ คนซื่อตรงย่อมมีความสมบูรณ์ในความคิดและการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างความคิด คำพูด และการกระทำ

2. ความซื่อตรงเสริมมิตรภาพทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น คนไม่ซื่อตรงไม่ได้รับความไว้วางใจ ทำให้เสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ทั้งตัวเองและสังคม

3. ความซื่อตรงเสริมความมั่นคงแก่สังคม สังคมจะอยู่ได้เป็นปึกแผ่นก็เพราะสมาชิกมีความไว้วางใจกันเป็นส่วนมาก ถ้าหากไม่ไว้วางใจกันเลยจะออกกฎหมายควบคุมให้รัดกุมอย่างไรก็ไม่ได้ผล เพราะมีช่องโหว่ให้คนฉลาดปลิ้นปล้อนเอาไปใช้อาเปรียบคนอื่นจนได้

4. ความซื่อตรงทำให้ทุกฝ่ายสบายใจ ผู้มีความซื่อตรงอยู่เป็นประจำย่อมสบายใจ ไม่ต้องคอยจำว่าพูดอะไรกับใครว่าอย่างไร และไม่ต้องคอยหวาดระแวงจะมีใครมาจับผิดหรือไม่ ผู้ที่ติดต่อคบค้าสมาคมด้วยก็ไม่ต้องขบคิดให้หนักสมองว่าจะมากันไหมไหน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความซื่อสัตย์นั้นมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสังคมและประเทศชาติ ในการพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ (2547: 202-2, 203-2) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการขัดเกลาทางสังคมและลักษณะทางจิตใจกับพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย โดยศึกษาจากผู้ปกครองและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ซึ่งสุ่มตัวอย่างจาก 4 ภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ นครราชสีมาและสงขลา กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนอิงศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามและโรงเรียนทั่วไป แยกเป็นโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 400 คน ผู้ปกครอง 400 คน รวม 800 คน ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนและผู้ปกครองไม่สัมพันธ์กันหมายความว่า ผู้ปกครองมีความซื่อสัตย์ไม่สูง ลูกอาจมีความซื่อสัตย์สูงหรือต่ำก็ได้เช่นกันหากพิจารณาจากผลการวัดระดับความซื่อสัตย์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในระดับต่ำ คือ การกระทำระหว่างการทำให้พ้นการถูกลงโทษกับการกระทำเพื่อต้องการรางวัล และในระดับสูงสุดคือ การทำตามกฎเกณฑ์สังคม (ค่าคะแนน 1.64-4.00) ซึ่งหากเทียบกับช่วงวัยแล้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย ควรจะมีจริยธรรมถึงระดับการทำตาม ที่ผู้อื่นกระทำหรือการทำตามเกณฑ์ของสังคม จึงอาจอนุมานได้ว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้จำนวนหนึ่งมีระดับจริยธรรมไม่เป็นไปตามวัยหรือตามพัฒนาการทางจริยธรรม

เสาวนิจ นิจอพันธ์ชัย (2547: 46) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชุมชนพุทธ คริสต์และอิสลามในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิดหลักคือ แนวคิดความซื่อสัตย์ โครงสร้างทางสังคม กระบวนการขัดเกลาทางสังคม หลักคำสอนของศาสนา หลักการศึกษาในโรงเรียนศาสนา แนวคิดด้านชุมชนนิยม และใช้คนซื่อสัตย์เป็นตัวอย่าง ซึ่งชุมชนเป็นผู้เลือกจำนวน 50 คน ผลการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกพบว่า คุณธรรมความซื่อสัตย์ที่เข้มแข็งเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูที่ใกล้ชิดของพ่อแม่ ความรับผิดชอบและการพึ่งตนเองเร็วตั้งแต่วัยเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูและพระเป็นแบบอย่าง และมีความรู้ด้านวิชาการทันยุคสมัย โรงเรียนเน้นศาสนาควบคู่วิชาการ ชุมชนมีขนาดเหมาะสม มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์กันและมีระบบสาธารณูปโภคดี วัดควรจัดสรรที่ดินให้ประชาชนได้อยู่ใกล้วัดมากที่สุด ชุมชนที่สร้างใหม่ควรจัดให้มีวัดและโรงเรียนเพื่อให้เด็ก ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านได้สร้างความสัมพันธ์กันมากขึ้น ส่วนด้านสื่อโทรทัศน์ ภาครัฐควรกำกับดูแลให้มีการจัดรายการธรรมะและรายการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์ให้มากขึ้น และมีเวลาออกอากาศที่เหมาะสม

เอกสารจากการวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สามารถพัฒนาและปลูกฝังให้กับเยาวชนร่วมกับการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมของวัยที่เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เจอกับประสบการณ์โดยตรงทำให้สามารถเข้าใจได้อย่างถูกต้องและนำไปสู่การพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

2.4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไรท์ (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2524: 44; อ้างอิงจาก Wright. 1975: 74) ได้ศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมซื่อสัตย์ในสถานการณ์ยั่วแ้ว แบ่งออกเป็น พฤติกรรมโกง ขโมย กล่าวเท็จ และการกระทำที่ขัดกับคำสั่งของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจ การวัดพฤติกรรมในสถานการณ์ยั่วแ้วแบ่งออกเป็นหลายๆ สถานการณ์ ส่วนการวัดพฤติกรรมโดยตรงในห้องเรียนหรือในห้องปฏิบัติการสรุปว่า พฤติกรรมในสถานการณ์ยั่วแ้วนั้นเป็นผลของการตัดสินใจของบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสามประเภท ประเภทแรกคือ ลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความเชื่อเชิงจริยธรรม ความสามารถในการบังคับตน ความฉลาด ความภาคภูมิใจ ความวิตกกังวล ความอ่อนแอต่อสิ่งยั่วแ้วใจ และลักษณะบุคลิกภาพบางประการซึ่งหมายถึง การแสดงอาการทางประสาท (Neuroticism) และบุคลิกภาพแสดงตน (Extroversion) ประเภทที่สองคือ ลักษณะสำคัญของสถานการณ์ยั่วแ้ว เช่น ความเสี่ยงต่อการถูกจับได้ คุณค่าของรางวัลที่จูงใจให้อยากได้ และการมีตัวแปรซึ่งกระทำความดีหรือชักจูงให้กระทำความชั่ว สาเหตุประการสุดท้ายคือ ลักษณะของสังคมหรือกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งอาจมีกฎเกณฑ์ ความเชื่อถือ และปทัสฐานที่แตกต่างกัน อันเป็นสาเหตุให้บุคคลจากสังคมหนึ่งมีความซื่อสัตย์มากหรือน้อยกว่าบุคคลในสังคมอื่นๆ ได้

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียน นอกจากขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของนักเรียนแล้ว สภาพแวดล้อมยังเป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาเช่นกัน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคู่มือ

3.1 ความหมายของคู่มือ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 256) ให้ความหมายคู่มือ หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการรู้เพื่อใช้ประกอบตำรา เพื่ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาหรือการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 127) ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่า หมายถึง หนังสือที่ใช้อย่างกว้างขวางกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นหนังสือที่ให้แนวทางการปฏิบัติแก่ผู้ใช้ให้สามารถกระทำสิ่งนั้น ได้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมาย

อำนาจ เถาตระกูล (2541: 22) ให้ความหมายคู่มือ หมายถึง เอกสารที่มีรายละเอียดเสนอแนะแก่ผู้ใช้ให้สามารถเข้าใจแนวทางการใช้ และข้อพึงปฏิบัติที่จะช่วยให้การนำเรื่องนั้นไปใช้ตรงตามเจตนารมณ์

พริ้มเพรา คงชนะ (2537: 9) ให้ความหมายคู่มือครูว่า ทำให้ครูทราบถึงจุดประสงค์ วิธีการจัดกิจกรรม ข้อเสนอแนะ ความรู้สำหรับครู หนังสืออ้างอิง ฯลฯ ซึ่งถือเป็นแนวทางสำหรับครู ในอันที่จะนำไปให้นักเรียนปฏิบัติ คู่มือครูจะมีรายละเอียดเพื่อช่วยให้ครูได้ดำเนินการสอนตรงตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า คู่มือเป็นหนังสือหรือตำราที่ให้ความรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตาม วัตถุประสงค์ของคู่มือนั้นๆ

3.2 ประเภทของคู่มือ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2535: 77) ได้แบ่งคู่มือออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คู่มือการสอน หรือคู่มือการจัดกิจกรรม เป็นคู่มือที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น คู่มือการจัดประชาธิปไตยในโรงเรียน คู่มือปฏิบัติกิจกรรมสร้างนิสัยสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา คู่มือการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง คู่มือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียน เป็นต้น

2. คู่มือนักเรียน เป็นคู่มือที่จัดขึ้นควบคู่กับหนังสือเรียนที่เราต้องการอธิบายให้ใช้ หนังสือนั้นให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาใน หนังสือเรียน จึงมีลักษณะกึ่งแผนการสอนกึ่งคู่มือนักเรียน

ปรีชา ช่างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 127-132) ได้แบ่งคู่มือออกเป็น 3 ประเภท ใหญ่ๆ ได้แก่ คู่มือครู คู่มือผู้เรียน และคู่มือทั่วไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. คู่มือครู คือ หนังสือที่ให้แนวทางและคำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งข้อมูลหรือแหล่งอ้างอิงต่างๆ ปกติมักใช้ควบคู่กับตำราเรียน หรือหนังสือเรียน

2. คู่มือผู้เรียน แบ่งออกเป็น

2.1 คู่มือผู้เรียน: แบบฝึกปฏิบัติสำหรับผู้เรียน คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไป กับตำราที่เรียน ปกติจะประกอบไปด้วย สาระ คำสั่ง แบบฝึกหัด ปัญหาหรือคำถาม ที่ว่างสำหรับ เขียนคำตอบ และการทดสอบ ปัจจุบันคู่มือผู้เรียนไม่เพียงแต่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับหนังสือตำรา เท่านั้น แต่อาจจะใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษาควบคู่ไปกับสื่ออื่นๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา เช่น บทเรียน วิดีทัศน์ บทเรียนทางไกล ภาพยนตร์ หรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

2.2 คู่มือผู้เรียน: แบบฝึกหัด คือ หนังสือที่ให้แนวทางแก่ผู้เรียนในการฝึกฝน สิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นหรือเกิดทักษะความชำนาญมากขึ้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเภทของคู่มือส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะของการนำไปใช้คือ คู่มือที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตร คู่มือการจัด กิจกรรมการสอนทั่วไป

3.3 องค์ประกอบของคู่มือ

ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539: 128-130) กล่าวว่า คู่มือครูควรประกอบไปด้วยรายละเอียดสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ

1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ

1.3 วิธีการใช้

1.4 คำแนะนำ

2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติจะมีการให้เนื้อหาสาระที่จะสอนโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบและอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่กระจ่าง

3. การเตรียมการสอน ประกอบรายละเอียดเกี่ยวกับ

3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น

3.2 การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัด แบบปฏิบัติ

ข้อสอบ คำเฉลย ฯลฯ

3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น ฯลฯ

4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการสอน ส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญของคู่มือคู่มือครูจำเป็นต้องให้ข้อมูลหรือรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการสอน

4.2 คำแนะนำและตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนที่ช่วยให้การสอน

บรรลุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกหัดและสิ่งต่างๆ ที่ใช้

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมาจากประสบการณ์ของ

ผู้เขียน ฯลฯ

5. การวัดและประเมินผล คู่มือครูที่ดีควรจะให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับการสอนอย่างครบถ้วน การวัดและประเมินผลการสอนนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่คู่มือจำเป็นต้องให้รายละเอียดต่างๆ เช่น

5.1 เครื่องมือวัดผล ซึ่งอาจจะเป็นข้อสอบแบบปรนัย ข้อสอบแบบอัตนัย แบบบันทึกผลงาน แบบสังเกต เป็นต้น

5.2 วิธีวัดผล คู่มือครูควรจะให้คำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการในการวัดผล พร้อมทั้งยกตัวอย่างในการดำเนินการ เพื่อความเข้าใจที่กระจ่างชัด

6. ความรู้เสริม คู่มือครูที่ดีนั้นต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้มักจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครูอันทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือต้องมีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียน ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าการดำเนินการเรื่องนั้นๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้างและจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การเป็นผู้มีประสบการณ์และสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาช่วยผู้ใช้หรือผู้อ่านให้สามารถกระทำการสิ่งนั้นๆ ได้อย่างราบรื่นไม่เกิดอุปสรรคปัญหา นับว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ ผู้เขียนคู่มือครูที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาก็อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้คู่มือจึงถือได้ว่าได้ทำหน้าที่ของผู้เขียนหนังสือที่ดี

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่างๆ หนังสือที่ดีไม่ควรขาดการให้แหล่งอ้างอิงและแหล่งข้อมูล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

3.4 ลักษณะของคู่มือ

ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์; และ มาเรียม นิลพันธ์ (2542: 17-18) กำหนดลักษณะคู่มือที่ดีเป็น 3 ด้าน ตามความเหมาะสม คือ

1. ด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือควรตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากเกินไปจนทำให้ไม่มีผู้สนใจจะหยิบอ่าน

1.2 การนำเสนอเนื้อหาควรให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ที่จะศึกษา

1.3 เนื้อหาควรมีความเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้

1.4 ควรมีกรณีตัวอย่างประกอบในบางเรื่องเพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย

1.5 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. ด้านรูปแบบ

2.1. ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโตและมีรูปแบบที่ชัดเจน อ่านง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้

คู่มือ

2.2. ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา

2.3. ลักษณะการจัดรูปแบบควรทำให้น่าสนใจ

2.4. การใช้ภาษาควรให้เข้าใจง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้คู่มือ

2.5. ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปหายากหรือเป็นเรื่องๆ ให้

ชัดเจน

3. ด้านการนำไปใช้

3.1. ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือให้ชัดเจน

3.2. มีแผนภูมิตารางตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

3.3. มีข้อมูลเพื่อสามารถใช้เพื่อประสานงานต่างๆ ได้สะดวก และรวดเร็ว

3.4. บอกสิทธิประโยชน์ และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย

ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ (2539:132-134) กล่าวถึงลักษณะของคู่มือไว้ดังนี้

1. ควรระบุให้ชัดเจนว่าคู่มือนั้นเป็นคู่มือสำหรับใคร ใครเป็นผู้ใช้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ต้องการให้ผู้ใช้ได้อะไรบ้าง
3. ควรมีส่วนน่าที่จูงใจผู้ให้ว่า คู่มือนี้จะช่วยผู้ให้ได้อย่างไร ผู้ให้จะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
4. ควรมีส่วนให้หลักการ หรือความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้ใช้คู่มือ เพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับการเตรียมตัว การเตรียมเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งจำเป็นในการดำเนินการตามที่คู่มือแนะนำ
6. ควรมีส่วนที่ให้ คำแนะนำแก่ผู้ใช้เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือทำ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน หรือการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เสนอแนะและเว้นที่ว่างสำหรับผู้ให้คู่มือในการเขียนคำตอบ รวมทั้งมีคำตอบหรือแนวในการตอบหรือคำแนะนำให้ไว้ด้วย เพื่อผู้อ่านจะสามารถตรวจสอบคำตอบของตนเอง นอกจากนั้นผู้เขียนที่มีประสบการณ์มากในเรื่องที่เขียน หากสามารถคาดคะเนคำตอบของผู้ใช้คู่มือได้ และคาดคะเนได้ว่าส่วนใหญ่ผู้ใช้คู่มือมักจะผิดพลาดตรงจุดไหน ถ้าผู้เขียนคู่มือสามารถให้คำอธิบายไว้ด้วยว่าคำตอบอะไรถูกผิดด้วยเหตุให้ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้คู่มือ
8. ควรใช้เทคนิคต่างๆ ในการช่วยให้ผู้ใช้คู่มือสามารถใช้คู่มือได้โดยสะดวก เช่น การจัดรูปเล่ม ขนาด การเลือกตัวอักษร ขนาดของตัวอักษร การใช้ตัวดำ การใช้สี การใช้ภาพ การใช้การตีกรอบ การเน้นข้อความบางตอน เป็นต้น
9. ควรใช้แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านซึ่งอาจจะเป็นบรรณานุกรม รายชื่อชมรม รายชื่อสื่อ รายชื่อสถาบัน รายชื่อบุคคลสำคัญ เป็นต้น

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่นำมาใช้ในการพัฒนาความเชื่อสัตย์

4.1 การเล่านิทาน

4.1.1 ความหมายของการเล่านิทาน

การเล่านิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูจัดอย่างแพร่หลาย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา นับตั้งแต่เริ่มพูดได้ และฟังรู้ความ เด็กชอบฟังนิทานเป็นอย่างยิ่ง นิทานเป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก นิทานเป็นสื่อที่ช่วยแนะนำโลกกว้างให้เด็กได้ท่องเที่ยวผจญภัยไปตามจินตนาการของท้องเรื่อง ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมโนคติ จากสิ่งที่ป็นนามธรรมให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 212) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องเล่าสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจจะเป็นเรื่องราวที่อิงความจริง หรือเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้ บางเรื่องอาจจะมีการแสดงอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เพื่อให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน บางเรื่องก็มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นข้อคิด ข้อเตือนใจแก่ผู้ฟัง

ไพพรรณ อินทนิล (2534: 11) ให้ความหมายว่า นิทานเป็นเรื่องที่เล่ากันมาแต่โบราณ เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการพิมพ์หนังสือ

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมาเพื่อต้องการสอนคนในการดำรงชีวิตมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน

4.1.2 ความเป็นมาของนิทาน

บุบผา เรืองรอง (2548: 1) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานเกิดขึ้นเมื่อไหร่ในโลกนี้ไม่มีใครทราบ อ้างแต่ว่าเป็นของเก่าฟังจากผู้เล่า ซึ่งเป็นบุคคลในอดีตต่อหนึ่ง เช่น นิทานของกริมม์ กริมม์ก็อ้างว่าเล่าตามคำนิทานที่มีมาแต่เดิมตนไม่ได้แต่งเอง แต่เชื่อว่าเกิดขึ้นเป็นเวลานานก่อนที่มนุษย์จะรู้จักเป็นนักประวัติศาสตร์บนหินหรือในกระดาษปาปิรัส การกำเนิดการเล่านิทานอาจจะเกิดขึ้นในยุคที่มนุษย์อาศัยอยู่ในถ้ำ และล่าสัตว์ ด้วยอาวุธหยาบๆ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อพอลกลับจากล่าสัตว์ ก็จะแสดงความสำเร็จของการล่าสัตว์ และการกระทำที่กล้าหาญ เมื่อมนุษย์วิวัฒนาการอยู่กันเป็นเผ่ามนุษย์ต้องการอธิบายความร้ายแรงน่ากลัวของปรากฏการณ์ธรรมชาติคนในเผ่าบางคนมีพรสวรรค์ในการเล่านิทานรวมกับความฉลาดของบุคคลนั้น จึงทำให้การเล่านิทานเจริญขึ้น รุท ซาฟเวอร์ (Ruth Sauuwer) กล่าวว่า การแพร่หลายของการเล่านิทานในยุคแรกๆ เกิดขึ้นในยุคการค้าในแถบเนติเรเนียน ซึ่งชาวโรมันยิปซี นักแสงบุญและผู้ร่วมทำสงครามครูเวตได้ออกเดินทาง การเดินทางของคนเหล่านั้นเป็นการกระจายนิทานของท้องถิ่นต่างๆ ทั่วยุโรปในระยะแรกของการกำเนิดนิทานนั้นนิทานได้มาจากการเล่าเป็นร้อยแก้ว

การเล่านิทานเป็นศิลปะ การเล่านิทานเป็นศิลปะเพื่อความบันเทิงเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่ผู้ใหญ่ใช้แสดงออกถึงความรัก ความเอาใจใส่ที่มีต่อเด็ก ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาอารมณ์ของเด็กให้เกิดจินตนาการที่สுவงาม สนองต่ออารมณ์รัก อยากรู้ อยากเห็นของเด็ก และช่วยพัฒนาอารมณ์ด้านลบ คือ ความโกรธ ความกลัว ความอิจฉาริษยา ความเสียใจของเด็กนอกจากนี้การเล่นนิทานเป็นสิ่ง ทุกคนสามารถหาความรู้ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญและถ่ายทอดกันต่อไปได้

4.1.3 รูปแบบของนิทาน

กรมวิชาการ (2542: 49) ได้กล่าวถึงรูปแบบของนิทานไว้ 5 แบบ ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา เป็นนิทานประเภทเจ้าหญิงเจ้าชาย เช่น เรื่องสังข์ทอง สโนไวท์กับคนแคระทั้ง 7

2. นิทานท้องถิ่น เป็นตำนานที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นและมักเชื่อว่าเป็นเรื่องจริง เช่น เรื่องท้าวแสนปม พญากงพญาพาน กล่องข้าวน้อยฆ่าแม่
 3. นิทานเกี่ยวกับสัตว์ เป็นนิทานที่มีตัวละครเป็นสัตว์ หรือทั้งคนและสัตว์ ตัวละครเหล่านี้สามารถพูดสื่อความหมายได้ ส่วนใหญ่เป็นนิทานคติธรรม เช่น นิทานอีสป และนิทานที่มีลีลาการเล่าซ้ำๆ อย่างเช่น เรื่องยายกะตาดปลุกกล้วยปลุกงาให้หลานเฝ้า ฯลฯ
 4. นิทานเทพนิยาย เป็นนิทานเกี่ยวกับเทพดา เทพธิดา เจ้าป่า เจ้าเขา
 5. นิทานตลก มักเป็นนิทานสั้นๆ ที่แสดงไหวพริบปฏิภาณ มีเนื้อเรื่องซ้ำชั้น
- จวีวรรณ คุณากินันท์ (2542: 168-169) ได้แบ่งประเภทของนิทานในปัจจุบันที่นำมาเล่าดังนี้

1. นิทานชาวบ้าน (Folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา ไม่ปรากฏตัวผู้เล่า เป็นเรื่องของคนในแต่ละท้องถิ่น
2. นิทานปรัมปรา (Fairy tales หรือ Tales of magic) หรือเทพนิยาย เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า เวทย์มนต์คาถา เป็นเรื่องที่สมมติว่าเกิดขึ้นที่โน่นที่นี้ แต่ไม่อาจกำหนดได้แน่นอน
3. นิทานเทพปกรณัมหรือเทพปดรรณัม (Myth) นิทานเกี่ยวกับเทพเจ้า เทพธิดาประจำเผ่าพันธุ์ ความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า เช่น Greek Mythology เช่น เทพเจ้ากรีกชื่อ ซีอุส (Zeus) โรมันเรียก จูปีเตอร์ (Jupiter) ของไทย เช่น เทวกำเนิดมีพระนารายณ์ พระอินทร์ พระอิศวรและพระราหู เป็นต้น
4. นิทานพื้นเมืองนานาชาติ (Folk tales from other countries) เพื่อให้เด็กได้มีเรื่องอ่านเพิ่มมากขึ้น และได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับชาติอื่นๆ เช่น นิทานอาละดิน และตะเกียงวิเศษ นิทานคัมภีร์ปัญญาตนตระ นิทานโรบินฮูด นิทานหิโตปเทศ เป็นต้น
5. นิทานชวนขัน (Jest หรือ Humorous tales) เป็นนิทานตลกขบขัน เช่น หัวล้านนอกครู ไอ้ขี้มูกมาก ไอ้ก้นแหลม เรื่อง A Visit From St.Nicholas แต่งโดย คลีเมนต์ มอร์ (Clement Moore) เมื่อปี ค.ศ. 1822 แต่เด็กๆ รู้จักในชื่อเรื่อง The Night Before Christmas และเรื่อง Book of Nonsense แต่งโดย เอ็ดเวิร์ด เลียร์ (Edward Lear) เป็นต้น
6. นิทานเกี่ยวกับเรื่องสัตว์ (Animal tales) เช่น สัตว์พูดได้ ถ้าแฝงคติธรรม เรียกว่า Fable เช่น นิทานอีสป (Aesop's fables) เป็นต้น
7. นิทานไม่รู้จบ (Cumulative tales) เช่น ยายกะตาด เรื่อง One Fine Day ของ นอนนี โฮโกรเกียน (Nonny Hogrogian) ซึ่งได้รับรางวัล Caldecott ปี ค.ศ. 1972 เป็นต้น
8. นิทานเรื่องผิอาจจะแต่งขึ้นมาใหม่ หรือเรื่องผีที่มีเค้าเรื่องจริง เช่น นางนาค พระโขนง
9. มหาภาพยและวีรบุรุษ (Epic and hero tales) เป็นนิทานเกี่ยวกับมนุษย์ที่เป็นผู้กล้าหาญเป็นวีรบุรุษ นิทานที่มีในพงศาวดาร นิทานที่ชื่อบุคคลที่มีตัวตนจริงๆ ในอดีตนำมาแต่งเป็นนิทานเพื่อนำมาเป็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติดี เช่น เรื่องพระร่วง เรื่องขอมดำดิน

มหากาพย์อีเลียด และโอดิสซีย์ (Lliad and Odysseus) เขียนโดยโฮเมอร์ (Homer) และโรบินฮูด (Robin Hood) เป็นต้น

10. นิทานสมัยใหม่ทั่วๆ ไป เป็นนิทานที่แต่งขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และเพื่อสอนให้เด็กดี เช่น เป็นคนซื่อสัตย์ เป็นคนขยัน เป็นคนกล้าหาญ เป็นคนตรงต่อเวลา เป็นต้น หรือเป็นนิทานเก่าที่มีผู้แต่งนำมาปรับปรุงดัดแปลงใหม่ เช่น การเปลี่ยนบุคลิกตัวละครใหม่ การเพิ่มตัวละครใหม่เข้าไป ผู้บุกเบิกนิทานสมัยใหม่ยุคแรกคือ อันส์คริสเตียน แอนเดอร์เซน และกริมม์ ยุคต่อมาได้แก่ แวนดาเก็ก (Wanda Gag) มาเซีย บราวน์ (Marcia Brown) ออสกาไวลด์ (Oscar Wild) เลวิส คาร์รอลล์ (Lewis Carroll) เบียร์ทริกซ์ พอทเทอร์ (Beatrix Potter) และโรเบิร์ตลอว์สัน (Robert Lawson) เป็นต้น

11. นิทานคติธรรมหรือนิทานชาดก (Jatakas) ซึ่งเป็นเรื่องของพุทธศาสนา ก่อนสมัยพุทธกาลเกี่ยวกับชาติบางก่อนๆ ของพระพุทธเจ้า ตั้งแต่เป็นสัตว์จนกระทั่งตรัสรู้ โจเซฟ เกียร์ (Joseph Gear) ได้รวบรวมนิทานชาดกไว้ในเรื่อง The Fable of India

12. นิทานที่ชวนเพ้อฝัน (Fantastic Story) มีเรื่องราวความสวยงามสนุกสนาน ตื่นเต้น เจ้าหญิง เจ้าชายหรือคนธรรมดา

ปัจจุบันการเล่านิทานแพร่หลายกันมาก ทั้งในห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียน มีการจัดชั่วโมงการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยก่อนเข้าเรียน อนุบาล และประถมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้นิทานสมัยใหม่และนิทานสุภาพ

4.1.4 กลวิธีและขั้นตอนของการเล่านิทาน

กรมวิชาการ (2542: 50) ได้สรุปกลวิธีและขั้นตอนของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ก่อนการเล่านิทาน ครูควรสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง คลายความเคร่งเครียด และเตรียมนักเรียนที่ฟังเรื่องที่ครูเล่า หลักกรรมและนิทานที่เลือกนำมาเล่านั้นควรเหมาะกับวัยของเด็ก เกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัว และเป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถจะจินตนาการไปได้

2. การจูงใจนักเรียนให้อยากฟังนิทานด้วยการแสดงภาพ หรือท่ายปริศนา หรือกิจกรรมอื่นๆ

3. ตกลงกับเรื่องการปฏิบัติตนขณะฟังนิทาน

4. เริ่มเล่านิทาน อาจใช้วิธีการเล่าได้หลายแบบตามความถนัดของบุคคล บางคนเล่านิทานสนุก บางคนต้องวาดภาพ หรือหุ่นประกอบ ครูต้องพูดด้วยถ้อยคำง่ายๆ สื่อความหมายได้แจ่มแจ้ง เน้นเสียง เน้นจังหวะ เมื่อถึงข้อความสำคัญๆ ที่แสดงการทำความดีและการทำชั่ว สีหน้าและท่าทางของครูก็มีผลต่อการเล่าเรื่อง ขณะที่เล่าเรื่องครูควรยิ้มแย้มแจ่มใสแสดงอารมณ์ตามท้องเรื่อง มองหน้าผู้ฟังอย่างทั่วถึง และคอยเร้าความสนใจให้ผู้ฟังติดตามเรื่องราวไปจนจบ บางครั้งครูอาจสนทนาสอดแทรกคำถามสั้นๆ ให้นักเรียนตอบในขณะที่เนื้อเรื่องของนิทานกำลังดำเนินไปอยู่ก็ได้

5. เมื่อเล่านิทานจบลง ครูควรสนทนาและสรุปหลักธรรมจากนิทานเรื่องนั้น นักเรียนอภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครในแง่ที่มีศีลธรรมความดีและไร้ศีลธรรม หรือทำความชั่ว เป็นการย้ำความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องหลังจากเล่านิทานจบแล้ว ครูอาจเลือกทำ ดังนี้

5.1 นักเรียนตอบคำถาม เพื่อทบทวนเรื่องราว

5.2 นักเรียนลำดับเหตุการณ์ในนิทาน

5.3 นักเรียนประดิษฐ์หุ่นประเภทต่างๆ แล้วแสดงเรื่องจากนิทานนั้นซ้ำ

อีกครั้งหนึ่ง

5.4 ฝึกระบายสี โดยให้ดึงเอาภาพต่างๆ จากเรื่องนิทานมาวาด และให้

เด็กระบายสี

5.5 นักเรียนแสดงละครสั้น โดยนำเรื่องนิทานมาต่างคิดบทพูดขึ้นเอง

5.6 นักเรียนช่วยกันแต่งนิทานคุณธรรม และเป็นผู้เล่าเอง

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อปฏิบัติตน จากหลักธรรมในนิทานเรื่องนั้น โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนในชีวิตประจำวัน

บุพผา เรื่องรอง (2548: 1) ได้กล่าวถึงลักษณะการเล่าเป็น 2 แบบ คือ

1. วิธีการเล่าปากเปล่า ครู (ผู้เล่า) จะใช้ร่างกายของคนเป็นส่วนสำคัญในการสื่อให้นิทานนั้นสนุกสนาน และเข้าใจได้ง่ายขึ้น วิธีเล่าแบ่งได้อีกหลายลักษณะดังนี้

1.1 เล่าปากเปล่า ลักษณะการเล่าจะมุ่งอยู่ที่น้ำเสียงและคำพูดของตัว

ละคร

1.2 เล่าปากเปล่าประกอบกิริยาท่าทาง

1.3 เล่าปากเปล่าประกอบด้วยนิ้วมือ

1.4 ครูเล่า นักเรียนท่าทางประกอบ

1.5 นักเรียนเล่า นักเรียนแสดงท่าทางประกอบ

1.6 ครูเล่า ครูและนักเรียนแสดงท่าทางประกอบ

2. วิธีการเล่าประกอบสื่อ สื่อต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการเล่านิทาน จะช่วยให้เด็กสนใจ เข้าใจเรื่องราวของนิทานได้ดี สื่อที่ใช้ในการเล่านิทานได้แก่ เพลง เทป บันทึกลเสียง เทปบันทึกภาพ แผ่นภาพ รูปภาพ แผ่นใส หุ่นต่างๆ หนังสือนิทานกระดาษพับเป็นรูปต่างๆ กระดาษเส้น เป็นต้น

4.1.5 ประโยชน์และคุณค่าของการเล่านิทาน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 175-176) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของนิทานและวิธีการเล่านิทานเป็นกิจกรรมการสอนวิธีหนึ่งที่นักการศึกษาให้ความสนใจที่ศึกษาค้นคว้าและยอมรับว่านิทานมีความสำคัญต่อเด็ก การเล่านิทานจึงนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในเรื่องต่อไปนี้

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนให้เกิดความสนิทสนมใกล้ชิดเกิดขึ้น ในขณะที่เล่านิทาน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปกครองเด็กและเข้าใจเด็ก

2. ช่วยให้เด็กมีความสุขทางกาย และใจเมื่อเด็กรู้สึกเหนื่อยหรือเบื่อในการทำกิจกรรมต่างๆ มา ครูอาจเล่านิทานให้เด็กฟัง
3. ช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติไม่ดีบางประการให้แก่เด็ก เช่น ในเรื่องความเชื่อ ความกลัวที่เด็กได้รับการปลูกฝังหรือฝึกมาแบบผิดๆ
4. ใช้ปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ให้แก่เด็ก
5. ใช้ในการพัฒนาทางภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน
6. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก กล่าวคือใช้ในการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการแสดงออก มีความกล้า มั่นใจในการแสดงท่าทางประกอบการแสดง และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง

7. ใช้ในการประกอบการสอนทุกกลุ่มวิชา และทุกขั้นตอน

คุณค่าของการเล่านิทานเมื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก เพราะโดยธรรมชาติเด็กชอบฟังนิทานมาก เพื่อผ่อนคลายความคับข้องใจของเด็ก หรือคลายอารมณ์เครียด ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ทำให้ช่วงความสนใจมีมากขึ้น ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ ส่งเสริมความกล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความใกล้ชิดกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 137)

4.2 บทบาทสมมติ

4.2.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

สิริวรรณ ศรีพหล (2545: 105) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการสอนแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนโดยธรรมชาติ โดยวิธีการแสดงบทบาท กล่าวคือ เป็นการสอนที่หยิบยกเอาเหตุการณ์ ประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาให้ผู้เรียนศึกษา โดยวิธีการให้ผู้เรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นเข้าใจถึงปัญหาในเหตุการณ์นั้นๆ ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

ทิตนา แชมมณี (2547: 67) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นวิธีสอนโดยใช้การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงและแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนและนำเอาการแสดงออกของผู้แสดงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

เทเลอร์; และ วอลฟอร์ด (Tayler and Walford. 1974: 19) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้ได้สามารถสวมบทบาทในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อฝึกว่าตนควรมีพฤติกรรมแบบใดจึงจะแก้ปัญหาได้ดีที่สุด ผู้แสดงต้องรับรู้อาชีพของตนเองเพื่อให้เข้าใจและมีอารมณ์ในการแสดง

กรมวิชาการ (2542: 30-31) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออก เกิดความรู้สึก ความนึกคิดในการแสดงบทบาทของผู้อื่นที่ไม่ใช่ตนเองได้ทดลองหรือฝึกประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นมา จากความเป็นจริง การแสดงบทบาทสมมติจะให้ความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้ง และมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของนักเรียนในการปรับและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นในเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจริงได้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนแต่ละคน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า บทบาทสมมติเป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่ง ที่เริ่มได้รับความนิยมในการนำมาใช้ในการสอน วิธีการนี้ยังมีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติ เช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น แล้วให้ผู้เรียนแสดงตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลักและยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าติดตามอีกด้วย

4.2.2 วัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ

กรมวิชาการ (2542: 31) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การใช้บทบาทสมมติ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในความรู้สึก พฤติกรรม การแสดงออกของผู้อื่น
2. เพื่อให้นักเรียนมีการปรับหรือเปลี่ยนเจตคติ พฤติกรรมและการปฏิบัติในสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ความรู้ในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ได้มีโอกาสแสดงออกและได้เรียนอย่างสนุกสนาน
5. เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

ทิศนา ขัมมณี (2547: 68) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเราเกิดความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง

4.2.3 ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ

ทิศนา ขัมมณี (2547: 68-70) ได้กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การเตรียมการ ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะให้ชัดเจน และสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยสนองวัตถุประสงค์นั้น สถานการณ์และบทบาทสมมติที่กำหนดขึ้นควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ส่วนจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดขึ้นกับวัตถุประสงค์ ผู้สอนอาจใช้บทบาทสมมติแบบละคร ซึ่งจะกำหนดเรื่องราวให้แสดง แต่ไม่มีบทให้ผู้สวมบทบาทจะต้องคิดแสดงเอง หรืออาจใช้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหา ซึ่งจะกำหนดสถานการณ์

ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้ และอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมมากบ้าง น้อยบ้าง ซึ่งผู้สวมบทบาทจะใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการแสดงออก และแก้ปัญหาตามความคิดของตน

2. การเริ่มบทเรียน ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น โยงประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนครั้งก่อนๆ เข้าสู่เรื่องที่จะศึกษา หรืออาจใช้วิธีเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติที่เตรียมมาแล้วทั้งท้ายด้วยปัญหาเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากคิด อยากติดตาม หรืออาจใช้วิธีชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมแสดง และช่วยกันคิดแก้ปัญหา

3. การเลือกผู้แสดง ควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดง เช่น เลือกผู้แสดงที่มีลักษณะเหมาะสมกับบทบาท เพื่อช่วยให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว หรือเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบทบาทที่กำหนดให้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคนนั้นได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ และเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะต่างไปจากตน หรืออาจให้ผู้เรียนอาสาสมัคร หรือเจาะจงเลือกคนใดคนหนึ่งด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการช่วยให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ เมื่อได้ผู้แสดงแล้ว ควรใช้เวลาผู้แสดงเตรียมการแสดง โดยอาจให้ฝึกซ้อมบ้างตามความจำเป็น

4. การเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ผู้สอนควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับผู้ชมว่า การแสดงบทบาทสมมตินี้จัดขึ้นมิใช่มุ่งที่ความสนุกเพลิดเพลินเท่านั้น แต่มุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงควรชมด้วยความสังเกต ผู้สอนควรให้คำแนะนำว่าควรสังเกตอะไร และควรบันทึกข้อมูลอย่างไร และผู้สอนอาจจัดทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

5. การแสดง ก่อนการแสดงอาจมีการจัดการแสดงให้ดูสมจริง ฉากการแสดงอาจเป็นฉากง่าย ๆ หรืออาจจะจัดให้ดูสวยงาม แต่ไม่ควรจะใช้เวลามาก และควรคำนึงถึงความปลอดภัยด้วย เมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้ว ผู้สอนให้เริ่มการแสดงและสังเกตการแสดงอย่างใกล้ชิด ไม่ควรมีการขัดการแสดงกลางคัน นอกจากกรณีที่มีปัญหาเมื่อการแสดงออกนอกทาง ผู้สอนอาจจำเป็นต้องใช้ให้คำแนะนำบ้าง เมื่อการแสดงดำเนินไปพอสมควรแล้ว ผู้สอนควรตัดบท ยุติการแสดง ไม่ควรให้การแสดงยืดเยื้อ ยืดยาว จะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย การตัดบทควรทำเมื่อเห็นว่าการแสดงได้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือตัดบทเมื่อการแสดงเริ่มยืดเยื้อ หรือเมื่อผู้ชมพอจะเดาได้ว่า เรื่องราวจะดำเนินต่อไปอย่างไร หรือในกรณีที่ผู้แสดงเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากเกินไปจนแสดงต่อไปไม่ได้ ควรตัดบททันที

6. การวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดง ขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการอภิปรายในช่วงนี้มีหลายประการที่สำคัญคือ การสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดของผู้แสดงและจดบันทึกไว้บนกระดาน ต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ ผู้สอนควรจดบันทึก

ข้อมูลเหล่านั้นบนกระดาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุป ต่อจากนั้นจึงให้ทุกฝ่ายร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นการเรียนรู้ สิ่งสำคัญมากที่ผู้สอนพึงคำนึงในการอภิปรายก็คือ การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้เจตคติ หรืออคติต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ดังนั้นการอภิปรายจึงต้องมุ่งเน้นและอภิปรายในเรื่องของพฤติกรรมที่ผู้สวมบทบาทแสดงออก และความรู้สึกที่เป็นเหตุผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา การซักถามจึงควรมุ่งประเด็นไปที่ว่าผู้แสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ทำไมจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น และพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลอะไรตามมา การอภิปรายไม่ควรมุ่งประเด็นไปที่การแสดงของผู้สวมบทบาทว่า แสดงได้ดี-ไม่ดี เพียงใด เพราะนอกจากจะเป็นการอภิปรายที่ผิดวัตถุประสงค์แล้ว ยังอาจทำให้ผู้แสดงเสียความรู้สึกได้ ในกรณีอภิปรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนเสนอแนะแนวคิดและแนวทางอื่นๆ เพิ่มเติมแตกต่างไปจากที่ผู้สวมบทบาทแสดง ผู้สอนอาจให้มีการแสดงและการอภิปรายเพิ่มเติม และสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

4.2.4 ข้อดีและข้อจำกัดของการใช้บทบาทสมมติ

ทิตนา แชมมณี (2547: 70-71) สรุปข้อดีไว้ดังนี้

1. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น ได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเราเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง
2. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเปลี่ยนแปลง เจตคติ และพฤติกรรมของตน
3. เป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะในการเผชิญสถานการณ์ ตัดสินใจและแก้ปัญหา
4. เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง
5. เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมาก ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน และการเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียน เพราะข้อมูลมาจากผู้เรียนโดยตรง

ข้อจำกัด

1. เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลามากพอสมควร
2. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยการเตรียมการและการจัดการอย่างรัดกุม หากจัดการไม่ดีพอ อาจเกิดความยุ่งยากสับสนขึ้นได้
3. เป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยความไวในการรับรู้ (Sensitivity) ของผู้สอน หากผู้สอนขาดคุณสมบัตินี้ ไม่รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนบางคน และไม่ได้แก้ปัญหาแต่ต้น อาจเกิดเป็นปัญหาต่อเนื่องไปได้

4. เป็นการสอนที่ต้องอาศัยความสามารถของครูในการแก้ปัญหา เนื่องจาก การแสดงของผู้เรียนอาจไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้สอน ผู้สอนจะต้องสามารถแก้ปัญหา หรือปรับสถานการณ์และประเด็นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

4.3 เกม

4.3.1 ความหมายของเกม

กรมวิชาการ (2542: 37-38, 44) ให้ความหมาย เกม คือเป็นกิจกรรมการเล่นที่มี ข้อตกลงหรือกติกาเฉพาะเรื่อง ซึ่งผู้เล่นต้องแสดงความสามารถเฉพาะตน หรือความสามารถในการ ร่วมใจกันของกลุ่มเพื่อแข่งขันให้ได้ชัยชนะ การสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อช่วยให้ครูและนักเรียนมี ความสัมพันธ์สนิทสนมกัน นักเรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ ความคิด และคุณธรรมในจิตใจ ของตน นักเรียนเกิดอารมณ์สนุก ตื่นเต้น การสอนโดยใช้เกมจึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อ การเรียน

ทิศนา ขัมมณี (2547: 81) ได้กล่าวว่าเกมเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกาและนำเนื้อหา และข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการ อภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้

สิริวรรณ ศรีพหล (2545: 113) ได้กล่าวเกี่ยวกับเกมว่า เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยกติกา (กฎ) ผู้เล่น การแข่งขัน ผู้เล่นอาจมีฝ่ายเดียวหรือหลายๆ ฝ่ายก็ได้ การเล่นเกมจะเอาชนะหรือแพ้ขึ้นอยู่กับโชค โอกาส และทักษะของผู้เล่นเอง เกมในปัจจุบันนี้มีมากมายส่วน ใหญ่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เล่นได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า เกมเป็นกิจกรรมที่มีข้อตกลง กติกา โดยให้ ผู้เล่นได้แสดงความสามารถของตนเองลงในกิจกรรมนั้นๆ นอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังเป็นนำผลของเกมมาอภิปรายให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4.3.2 วัตถุประสงค์ของเกม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 90) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของเกมดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ด้วยความสนุกสนาน และท้าทาย ความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง
2. เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกทักษะและเทคนิคต่างๆ การมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น

ทิศนา ขัมมณี (2547: 81) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของเกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ ผู้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถโดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับ ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง

จะเห็นได้ว่า เกมเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เล่นได้เกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเองและการมีส่วนร่วม อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนานและได้รับประสบการณ์โดยตรง

4.3.3 ประเภทของเกม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 91-99) ได้กล่าวว่า เกมสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ มากมายหลายประเภทตามลักษณะการเล่น อุปกรณ์ วิธีการเล่น หรือรูปแบบการเล่น เช่น

1. เกมเบ็ดเตล็ด เป็นลักษณะเกมง่ายๆ ที่สามารถจัดเล่นได้ในสถานที่ต่างๆ โดยมีจุดประสงค์ของการเล่นเพื่อให้การเล่นนั้นไปสู่จุดหมายในระยะเวลาสั้นๆ เป็นการสร้างเสริมทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นคือ การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญและคล่องตัว ซึ่งเกมประเภทนี้ได้แก่ เกมประเภทสนุกสนาน เกมมีจุดหมาย เกมย้ำความว่องไว และเกมฝึกสมอง เป็นต้น

2. เกมเล่นเป็นนิยาย เป็นลักษณะของกิจกรรมการแสดงออกซึ่งทำทางต่างๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวแสดงออกในรูปของการเล่นหรือแสดงโดยการกำหนดบทบาทสมมติ หรือการแสดงละครตามความเข้าใจของผู้แสดงแต่ละคน และดำเนินเรื่องไปตามเนื้อหาหรือเรื่องที่จะเล่น

3. เกมประเภทสร้างสรรค์ ลักษณะของกิจกรรมเล่นที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกซึ่งความสามารถในการเคลื่อนไหว ความสามารถในการใช้ภาษาสมองคิดเพื่อโต้ตอบหรือกิจกรรมการเล่นอย่างสนุกสนาน

4. เกมประเภทชิงที่หมายไล่จับ

4.1 เกมประเภทชิงที่หมาย เป็นเกมการเล่นที่ต้องอาศัยความแข็งแรง รวดเร็ว ความคล่องตัวไหวพริบ การหลอกล่อ และกลวิธีเพื่อจับเป้าหมายหรือชิงที่ให้เร็วที่สุด ให้ประโยชน์ด้านความสนุกสนาน พัฒนาความเจริญเติบโตและความสามารถในการตัดสินใจของผู้เรียน

4.2 เกมประเภทไล่จับ เป็นเกมที่ใช้ความคล่องตัวในการหลบหลีกไม่ให้ถูกจับ ต้องอาศัยความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา สมรรถภาพทางกายให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นการออกกำลังกายด้วย

5. เกมประเภทรายบุคคล เป็นเกมแข่งขันประเภทหนึ่งที่ใช้ความสามารถและสมรรถภาพทางกายของแต่ละบุคคลเป็นหลักในการแข่งขัน ใครสามารถทำได้ดีและถูกต้องก็จะเป็นผู้ชนะ จัดเป็นเกมวัดความสามารถของผู้เรียนซึ่งควรจะเป็นลักษณะเกมการต่อสู้หรือเลียนแบบก็ได้

6. เกมแบบหมู่หรือผลัด เป็นเกมที่มีลักษณะในการแข่งขันระหว่างกลุ่ม โดยแต่ละหมู่หรือกลุ่มจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับกลุ่มอื่น ทุกๆ คนจะพยายามทำให้ดีที่สุด เพื่อประโยชน์ของกลุ่ม โดยอาศัยทักษะความสามารถของสมาชิกแต่ละคนมาเป็นผลรวมของกลุ่ม เพื่อฝึกทักษะเบื้องต้นทางกีฬา ส่งเสริมสมรรถภาพทางร่างกาย สนุกสนาน ร่าเริง และความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา เป็นต้น

7. เกมพื้นบ้าน เป็นเกมที่เด็กๆ เล่นกันในห้องดินแต่ละบ้าน ซึ่งมีการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นเกมที่แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่โบราณ เช่น เกมหมากเก็บ เกมสะบ้า เกมจ้ำจี้ เป็นต้น

8. เกมนำไปสู่กีฬาใหญ่ เป็นเกมการเล่นทั้งประเภทชุดและบุคคลที่ได้ทักษะสูงขึ้น เพื่อเป็นการนำไปสู่การเล่นกีฬาใหญ่ โดยจะนำการเล่นกีฬาใหญ่มาดัดแปลงให้มีกฎ กติกา น้อยลง เล่นง่ายขึ้น และเหมาะสำหรับวัยเด็ก แต่ยังอาศัยหลักและทักษะแบบเดียวกันกับที่กีฬาใหญ่นั้นใช้อยู่ เช่น เกมนำฟุตบอล เกมนำบาสเกตบอล เกมนำวอลเลย์บอล เป็นต้น

9. เกมละลายพฤติกรรม เป็นเกมที่ใช้สื่อให้ผู้เรียนที่ยังไม่เคยรู้จักกัน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเคร่งขรึม สงวนท่าทีไม่กล้าแสดงออกมาเป็นกล้าแสดงออก ยิ้ม เปิดใจ ร่วมกันสร้างสรรค์บรรยากาศให้ทุกคนรู้จักกันและก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

10. เกมสนทนาการ เป็นเกมการเล่นที่มีจุดหมาย เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด เล่นได้ทุกเพศ ทุกวัย ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในการ รวมกลุ่มพบปะสังสรรค์ต่างๆ

11. เกมเพื่อประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นเกมที่ใช้ประกอบการเรียนรู้โดย กำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการไว้ชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ จัดให้ ให้ทุกคนช่วยกันคิดและเล่นเกม หลังจากนั้นจะมีการนำเสนอหา ข้อมูลของเกม พฤติกรรม การเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นมาใช้ในการอภิปราย เพื่อสรุปให้แนวคิดเชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชา หรือบทเรียนนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

4.3.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกม มีดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 93-95) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกมมีดังนี้

1. **ขั้นเลือกเกม** เกมที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่ เรียกว่า “เกมการศึกษา” คือ เป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เล่นเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องเลือกเกมเพื่อนำมาใช้จัดการเรียนรู้ดังนี้

1.1 ผู้สอนสร้างเกมขึ้นมาให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งหาก ผู้สอนต้องการสร้างเกมขึ้นใช้เอง ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการสร้าง และ จะต้องทดลองใช้เกมที่สร้างหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งมั่นใจว่าสามารถใช้ได้ดีตามวัตถุประสงค์หรือ

1.2 ผู้สอนเลือกเกมที่มีผู้สร้างขึ้นไว้แล้วนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์ของการสอนของตนก็ได้ ซึ่งการดัดแปลงนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเกมนั้นให้เข้าใจ แล้วจึงดัดแปลงหรือทดลองใช้ก่อนเพื่อจะได้เห็นประเด็นหรือข้อขัดข้องต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้มีการ เตรียมการป้องกันหรือแก้ไขไว้ล่วงหน้า

หลักในการเลือกเกม องค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาเพื่อนำเกมมาจัด การเรียนรู้ มีดังต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์ในการเล่น เช่น ถ้าต้องการฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามต้อง เลือกเกมที่พยายามให้ผู้เล่นได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตนเองให้มากที่สุด

- ระดับของผู้เข้าร่วมเล่น ควรจะพิจารณาถึงเกมที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ระดับความสามารถ ระดับอายุ ความสนใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
- สถานที่ ความเหมาะสมของสถานที่ เป็นสิ่งสำคัญของการเล่นเกม เพราะจะต้องเหมาะสมกับจำนวนผู้เล่น เพื่อให้ทุกคนเล่นได้เต็มที่และก็มีความปลอดภัย
- จำนวนผู้เล่น ควรพิจารณาเลือกเกมที่ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมเล่นได้
- อุปกรณ์ ควรเป็นลักษณะเกมที่จัดหาอุปกรณ์ได้ง่าย สะดวก เหมาะสมประหยัดและปลอดภัยต่อการเล่น ซึ่งอาจจะจัดหาหรือจัดทำขึ้นเองก็ได้
- กติกา กฎ ระเบียบในการเล่น เกมที่มีกติกามากหรือต้องใช้เทคนิคสูง ไม่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในแบบหมู่ หรือเพื่อความสนุกสนานทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น ผู้นำเกมจะต้องชี้แจงให้ผู้เข้าใจถึงกติกาการเล่น และความสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

- จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่นไว้ให้พร้อม
- จัดเตรียมสถานที่เล่นให้พร้อมและคำนึงถึงความปลอดภัย

2. ขั้นชี้แจงการเล่นและกติกา ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

- 2.1 บอกชื่อเกมแก่ผู้เล่น
- 2.2 ชี้แจงกติกา โดยผู้สอนควรจัดลำดับขั้นตอนและให้รายละเอียดที่ชัดเจน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามได้
- 2.3 สาธิตการเล่น เกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อนบางครั้งอาจต้องมีการสาธิตก่อน
- 2.4 ซ้อมก่อนเล่นจริง เกมที่มีวิธีการเล่นที่ซับซ้อน นอกจากสาธิตแล้วยังอาจจำเป็นที่จะให้ผู้เรียนลองซ้อมเล่นก่อน เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจน

3. ขั้นเล่นเกม มีดังนี้

- 3.1 จัดสถานที่สำหรับการเล่นเกมให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการเล่น
- 3.2 ให้ผู้เรียนเล่นเกมและผู้สอนควบคุมการเล่นให้เป็นไปตามขั้นตอน และในบางกรณีต้องควบคุมเวลาในการเล่นด้วย
- 3.3 ผู้สอนควรติดตามสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด และควรบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ เพื่อนำไปใช้โดยการอภิปรายหลังการเล่น บันทึกพฤติกรรมและควบคุมเวลาเล่นด้วยก็ได้

4. ขั้นอภิปรายหลังการเล่นและสรุปผล มีดังนี้

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม เพราะจุดเน้นของเกมอยู่ที่การเรียนรู้ทฤษฎีต่างๆ ที่จะเอาชนะอุปสรรค เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่ต้องการและโยงเข้าไปประเด็นการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการดำเนินการอภิปรายหลังการเล่นควรดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้สอนควรตั้งประเด็นคำถามเพื่อนำไปสู่การอภิปราย เช่น

4.1.1 ผู้ชนะมีวิธีการเล่นอย่างไร

4.1.2 ผู้ชนะหรือผู้แพ้มีความรู้สึกอย่างไร

4.1.3 ผู้ชนะเล่นเกมชนะเพราะเหตุใด

4.1.4 ผู้แพ้เล่นเกมแพ้เพราะเหตุใด

4.2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับเทคนิคหรือทักษะต่างๆ ที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะอะไรบ้าง ได้พัฒนามากน้อยเพียงใด ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการหรือไม่ มีข้อผิดพลาดอะไรบ้าง และจะมีวิธีใดที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

4.3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาสาระต่างๆ ที่ได้รับ เช่น การทดสอบความรู้ การให้เขียนแผนผังความคิด เป็นต้น

กรมวิชาการ (2542: 44) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมด้วยเกมดังนี้

1. เกมที่นำมาจัดกิจกรรม ควรเป็นเกมที่แฝงคุณธรรมและสอดคล้องกับบทเรียน และมุ่งใช้เกมเป็นสื่อ มิใช่มุ่งแข่งขันเพื่อเอาชนะอย่างเดียว
2. เป็นเกมที่มีวิธีการเล่นไม่ซับซ้อน และไม่ใช้เวลาเล่นนานเกินไป
3. นักเรียนมีโอกาสเล่นเกมนั้นหลายคน หรือผลัดกันเล่นได้ทั่วถึง
4. ครูอธิบายและสาธิตวิธีการเล่นอย่างชัดเจน นักเรียนเข้าใจกติกา รู้บทบาทของตนและใช้อุปกรณ์การเล่นได้ถูกต้อง
5. นักเรียนเล่นเกมตามกติกาและเวลาที่กำหนดให้ มีระเบียบวินัยและรับผิดชอบ
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลและอภิปรายผลของการเล่นเกมนั้น พร้อมทั้งจัดเก็บอุปกรณ์และจัดสถานที่ให้เรียบร้อย
7. ครูสรุป และเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรมที่สอนในบทเรียน

4.3.5 ข้อดีและข้อจำกัดของเกม

สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ (2545: 95) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ข้อดี

1. ให้โอกาสผู้เรียนโดยฝึกทักษะ เทคนิค กระบวนการต่างๆ เช่น เทคนิคการตัดสินใจ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสื่อสาร
2. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้โดยประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและจดจำได้นาน
3. ผู้เรียนชอบและผู้สอนก็ไม่เหนื่อยแรงมากในขณะจัดการเรียนรู้

ข้อจำกัด

1. ผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการสร้างเกม หรือเลือกเกมที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
2. มีค่าใช้จ่ายเพราะบางเกมจำเป็นจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเล่น
3. ใช้เวลาค่อนข้างมาก เช่น การเตรียมการ การฝึกซ้อม เป็นต้น
4. ผู้สอนต้องใช้ทักษะในการตั้งประเด็นและนำอภิปรายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเชื่อมโยงผลการอภิปรายไปสู่วัตถุประสงค์การเรียนรู้

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

5.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายการศึกษาแห่งชาติหรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ สาระสำคัญคือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา โดยมีรายละเอียดของมาตราต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 5-6, 12-14)

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

- (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุง รักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
- (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
- (4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
- (5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
- (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของ ผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปกับ กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และ ให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการ ประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ใน วรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอัน พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 1-2, 4-10) กล่าวถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสอง ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้อง คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงาม

ของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การ สืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม แห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่าง ต่อเนื่อง

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและ การประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

1. หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของ ประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

- 1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับ ความเป็นสากล
- 1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอ ภาพและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดย ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
- 1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 1.5 เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์

2. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความปลอดภัย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนด จุดมุ่งหมายซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไปนี้

- 2.1 เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
- 2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการ ค้นคว้า

2.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำรงชีวิต

2.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

2.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

2.7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา กฎมณียาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาลิ่งแวดล้อม

2.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

3. โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

3.1 ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

3.2 สารการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการการเรียนรู้ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 ภาษาไทย

3.2.2 คณิตศาสตร์

3.2.3 วิทยาศาสตร์

3.2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

3.2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

3.2.6 ศิลปะ

3.2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

3.2.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญาและการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

3.4 มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มเพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

3.5 เวลาเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-2,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

4. การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และปีที่ 4-6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิตเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้าน วิชาการและวิชาชีพ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 22-23) ยังกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นมีดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองตอบต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้แต่ละคาบเวลาเรียนนั้น ไม่ควรใช้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนานได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร ในการคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้นที่ 1 แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีหลักการ ทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 33) ได้กำหนดแนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษานั้น ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.1 จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงงาน องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

1.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น

1.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น

1.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม

1.5 การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบโดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

2 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นได้ตามความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียนเพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 54 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เป็นนักเรียนชาย 13 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนชาย 8 คน เป็นนักเรียนหญิง 11 คน ดังแสดงในตารางจำนวนแหล่งข้อมูล

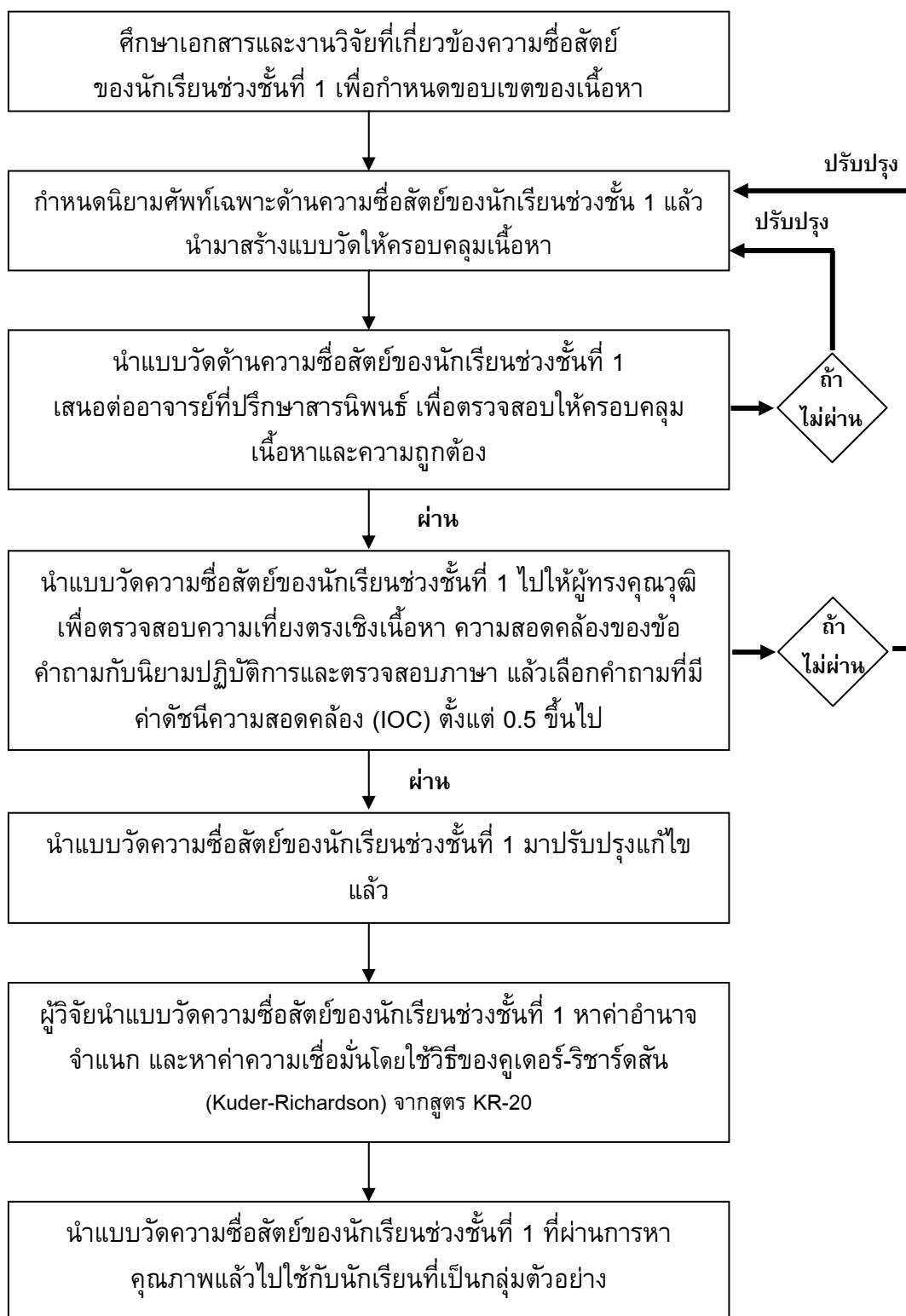
ตาราง 1 จำนวนแหล่งข้อมูล

ระดับชั้น	แหล่งข้อมูล		
	ชาย	หญิง	รวม
ประถมศึกษาปีที่ 1	5	10	15
ประถมศึกษาปีที่ 2	13	7	20
ประถมศึกษาปีที่ 3	8	11	19
รวม	26	28	54

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1 แบบวัดด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ภาพประกอบ 2 กรอบการสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและขอบเขตของเนื้อหา ผู้วิจัยทำแบบสำรวจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 จากครูผู้สอน เพื่อให้ทราบความหมายอย่างชัดเจน พร้อมทั้งหาพฤติกรรมที่แสดงถึงความซื่อสัตย์และพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์ โดยมีข้อคำถาม 3 ข้อ ดังนี้ (อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์. 2526: 29-31)

ข้อ 1 คนที่ได้ชื่อว่าเป็นคนซื่อสัตย์คือคนอย่างไร โปรดอธิบาย

ข้อ 2 จากการที่นักเรียนได้เคยร่วมงานหรือเคยพบปะกับคนอื่นในระดับต่างๆ นักเรียนคงเคยพบเห็น และประทับใจต่อบุคคลที่เป็นคนซื่อสัตย์ โปรดอธิบายว่า บุคคลนั้น แสดงความประพฤติ หรือแสดงกริยา ทำทาง อาการอย่างไร จนนักเรียนประทับใจในความซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

ข้อ 3 จากการที่นักเรียนเคยร่วมงานหรือเคยพบปะบุคคลระดับต่างๆ มานั้น นักเรียนคงเคยพบเห็น และประทับใจต่อบุคคลที่เป็นคนที่ไม่ซื่อสัตย์ หลอกลวง โปรดกรุณาอธิบายว่า บุคคลนั้นแสดงความประพฤติ หรือกริยา อาการอย่างไร จนนักเรียนรู้สึกผิดหวังในความไม่ซื่อสัตย์ของเขา (ตอบได้หลายกรณี)

2. ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในแต่ละด้านให้ครอบคลุมเนื้อหา

3. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ การยอมรับผิดเมื่อตัวเองทำผิด การทำกรณด้วยตัวเองโดยไม่ลอกผู้อื่น การพูดความจริง การไม่ลักขโมยของผู้อื่น การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ จากนั้นผู้วิจัยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องให้ครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้อง

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบ โดยพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดกับจุดประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมของภาษา ดังรายชื่อต่อไปนี้

อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง

อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและ

จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ประภักดิ์ กันหาชิน

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดปทุมวนาราม

ผอ.ประสงค์ พวงวรินทร์

ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

สงวนลิขสิทธิ์

5. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ Index of Consistent (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จำนวน 25 ข้อ

6. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่โรงเรียนพรสวรรค์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 42 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

7. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ผ่านการทดลองใช้ (Try out) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน จากนั้นนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป หลังจากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR-20 (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ.2538: 198) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบวัด เท่ากับ 0.63

8. ผู้วิจัยนำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ผ่านการตรวจหาคุณภาพเรียบร้อยแล้วไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบฝึกหัดนี้มีทั้งหมดจำนวน 25 ข้อ ให้นักเรียนทำให้ครบทุกข้อ
2. ตัวเลือกในแบบฝึกหัดแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสำรวจตัวเองว่า แสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามตรงตามที่นักเรียนเลือก

1. นักเรียนกำลังหยิบรองเท้าของเพื่อนไปซ่อนในถังขยะ พอดีเพื่อนมาเห็น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า เจอรองเท้าของเพื่อนในถังขยะ
 - ข. บอกเพื่อนว่า เจอรองเท้าของใครไม่รู้
 - ค. บอกเพื่อนว่า จะแกล้งเพื่อนเลยหยิบรองเท้าไปทิ้งลงถังขยะ
2. คุณครูให้นักเรียนปฎิรูปดาวบนผ้า แต่นักเรียนปฎิไม่เป็น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ทำไม่เป็นให้แม่ช่วยทำให้
 - ข. บอกแม่ว่า ทำไม่เป็นให้แม่ช่วยสอนให้ แล้วทำตาม
 - ค. ให้แม่ทำให้ครั้งหนึ่งแล้วที่เหลือนักเรียนทำต่อเอง

3. หลังเลิกเรียนคุณครูสั่งการบ้านให้ทำ เมื่อนักเรียนกลับถึงบ้านอยากออกไปเล่นกับเพื่อน แม่ถามนักเรียนว่า มีการบ้านต้องทำหรือเปล่า นักเรียนจะบอกแม่อย่างไร

- ก. บอกแม่ว่า ไม่มีการบ้าน
- ข. ไม่ตอบแม่ แล้วออกไปเล่นกับเพื่อน
- ค. บอกแม่ว่า มีการบ้านเดี๋ยวกลับมาทำ

4. นักเรียนเห็นครูใช้โทรศัพท์มือถือราคาแพงอยากได้ คุณครูเผลอวางไว้บนโต๊ะ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. หยิบโทรศัพท์ใส่กระเป๋าเพื่อนก่อนแล้วค่อยมาเอา
- ข. หยิบโทรศัพท์มาเก็บไว้ในกระเป๋าของตนเอง
- ค. หยิบโทรศัพท์มาดูแล้ววางไว้ที่เดิม

5. เพื่อนกับนักเรียนไปเที่ยวทะเลเจอแว่นตากันแดดสุดหรู เพื่อนหยิบแว่นตามาสวมได้พอดี แล้วบอกว่าเอาไว้ใส่เอง นักเรียนจะอย่างไร

- ก. บอกเพื่อนว่า เอาไปใช้เลยเพราะไม่รู้ว่าเป็นของใคร
- ข. บอกเพื่อนว่า เอาไปประชาสัมพันธ์เพื่อหาเจ้าของ
- ค. บอกเพื่อนว่า ขอสวมแว่นตาบ้าง

แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดมีคำตอบให้เลือก 3 ข้อ ได้แก่ ก, ข, ค กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในการตอบ ดังนี้

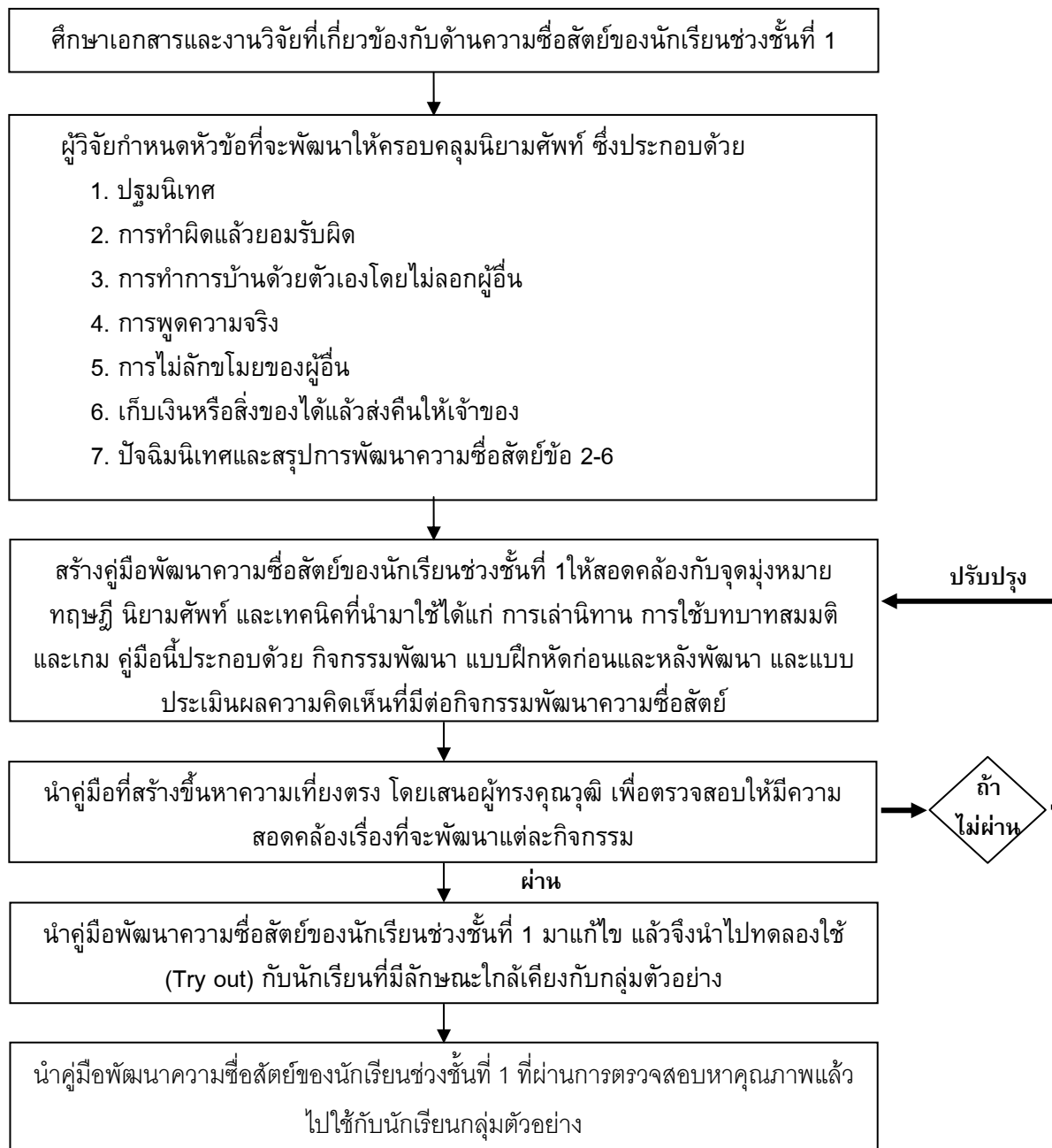
- 1 คะแนน หมายถึง เด็กตอบได้ถูก
- 0 คะแนน หมายถึง เด็กตอบผิด หรือไม่ได้ตอบ

2.2 คู่มือพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีดังนี้

2.2.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2.2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

2.2.3 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ภาพประกอบ 3 กรอบการสร้างคู่มือพัฒนาด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ขั้นตอนการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. แบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
3. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

โดยมีขั้นตอนการสร้างคู่มือดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในแต่ละด้านให้ครอบคลุมเนื้อหา
3. ผู้วิจัยศึกษาหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยพิจารณาความรู้พื้นฐาน ความสนใจ เพื่อที่จะจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสม
4. ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในหัวข้อเรื่อง ดังนี้

4.1. ปฐมนิเทศ	จำนวน 45 นาที
4.2. การทำผิดแล้วยอมรับผิด	จำนวน 45 นาที
4.3. การทำการบินด้วยตัวเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	จำนวน 45 นาที
4.4. การพูดความจริง	จำนวน 45 นาที
4.5. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	จำนวน 45 นาที
4.6. เก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	จำนวน 45 นาที
4.7. ปัจฉนิเทศและสรุปการพัฒนาความซื่อสัตย์ข้อ 2-6	จำนวน 45 นาที

5. ผู้วิจัยสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนิยามศัพท์เฉพาะ ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามขั้นตอนที่ 4 โดยใช้เทคนิคได้แก่ การเล่านิทาน บทบาทสมมติ และเกม คู่มือพัฒนาประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

5.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยแต่ละกิจกรรมประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

- 5.1.1 ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา
- 5.1.2 ชื่อกิจกรรม
- 5.1.3 เทคนิคที่นำมาใช้

5.1.4 เวลา

5.1.5 วัตถุประสงค์

5.1.6 สื่อการเรียนรู้

5.1.7 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

5.1.8 การประเมินผล

5.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยกำหนดโจทย์และตัวเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ สาระสำคัญของการพัฒนาความซื่อสัตย์ในแต่ละด้านที่ต้องการพัฒนา เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากน้อยเพียงใด แบบฝึกหัดทั้งหมดมีจำนวน 25 ข้อ แบบฝึกหัดแต่ละแบบฝึกหัดมีจำนวน 5 ข้อ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในแต่ละกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

เกณฑ์การให้คะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน

5.3 แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดข้อความที่ต้องการทราบถึงความคิดเห็นของนักเรียนหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ สาระสำคัญ การประเมินผล และสื่อการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมมีจำนวน 7 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนการตอบแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยผู้วิจัยให้นักเรียนตอบประเมินในแต่ละกิจกรรมและให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	มาก	ปานกลาง	น้อย
คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผลการตอบแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลมีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
2.33 – 3.00 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับมาก
1.67 – 2.32 หมายถึง	เห็นด้วยกับการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับปานกลาง

1.00 –1.66 หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระดับน้อย

6. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่สร้างขึ้น ไปหาความ
เที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบรายละเอียด
คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนาในแต่ละ
กิจกรรม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

7. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตาม
ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียง
กับกลุ่มตัวอย่าง

8. ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้ตรวจสอบหา
คุณภาพแล้วนำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัด
สุพรรณบุรี จำนวน 54 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน
15 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน
19 คน จำนวน 21 ครั้งๆ ละ 45 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 วัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ
ทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2549 สิ้นสุดวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549

1. ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์: การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

ชื่อเรื่อง	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
ชื่อกิจกรรม	ลิงน้อยขอโทษ
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตน ทำผิด
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบ
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำ
ผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้เด็กเกิดความ
เข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ
แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำผิดบ้าง หลังจากทำผิดแล้วนักเรียนยอมรับผิดหรือไม่ ถ้านักเรียนยอมรับผิดนักเรียนทำอย่างไร หรือถ้านักเรียนทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด นักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วไม่ยอมรับบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิดบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำเช่นนั้น
- 4) ถ้ามีคนที่ทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิด นักเรียนรู้สึกอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วผู้วิจัยนั่งอยู่ตรงกลาง จากนั้นผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิดชื่อนิทานเรื่อง “ลิงน้อยขอโทษ” ให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของลิงน้อยและเพื่อนๆ ของลิงน้อยในเรื่องนิทานโดยมีประเด็นหลักคือ

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น
- 2) ถ้านักเรียนเป็นลิงน้อยจะทำอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่าถ้าทำแล้วจะมีผลอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด หรือการทำผิดแล้วไม่ยอมรับ มาร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องนิทาน “ลิงน้อยขอโทษ” ทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ชั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

2. ตัวอย่างแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ให้เงินนักเรียนไปซื้อผักที่ตลาดแต่นักเรียนเอาไปซื้อขนม เมื่อแม่ถามนักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ทำเงินหาย
 - ข. บอกแม่ว่า เอาไปซื้อขนมกิน
 - ค. บอกแม่ว่า ซื้อข้าวให้เพื่อนเงิน
2. นักเรียนทำสมุดของเพื่อนขาด แต่เพื่อนไม่รู้ นักเรียนจะบอกเพื่อนว่าอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า สมุดขาดอยู่แล้ว
 - ข. บอกเพื่อนว่า เห็นเพื่อนอีกคนทำสมุดขาด
 - ค. บอกเพื่อนว่า นักเรียนทำสมุดขาด

3. ตัวอย่างแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 ครั้งตามระดับชั้นๆ ละ 7 ครั้งๆ ละ 45 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง การทดลองเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 สิ้นสุดวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ขั้นตอนในการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มี 8 ขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนนำคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ไปใช้ ผู้วิจัยวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน โดยการใช้แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ธรรมมากนักน้อยเพียงใด ก่อนจะนำเข้าสู่การพัฒนา
3. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเด็กเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการสนทนาตอบโต้ จากนั้นผู้วิจัยจึงชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์เพื่อให้เด็กนักเรียนความเข้าใจตรงกัน
4. ขั้นดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยนำเทคนิคที่เลือกไว้เข้ามาใช้ในการทำกิจกรรม โดยชี้แจงให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ตามกฎ กติกา และวิธีปฏิบัติ
5. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยกันสรุปเรื่องที่พัฒนา โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแสดงความคิดเห็น โดยเน้นคุณค่าของความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ ทั้งที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนทั้งการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
6. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์โดยใช้แบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากนักน้อยเพียงใดหลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว
7. ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ และผู้วิจัยประเมินการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน
8. หลังจากการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยได้วัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนโดยใช้แบบวัดความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับแบบวัดความซื่อสัตย์ที่ให้นักเรียนทำก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ตาราง 3 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

วัน เดือน ปี	เวลา	ความซื่อสัตย์	กิจกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1			
ศ. 3 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	ปฐมนิเทศ	ฉันที่เพื่อนรู้จัก
พ. 8 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	ลึงน้อยขอโทษ
ศ. 10 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	การบ้านของฉัน
พ. 15 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	การพูดความจริง	ลาจอมโกหก
ศ. 17 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	การไม่ลักขโมยของผู้อื่น	ความโลภของนกกา
พ. 22 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่น ได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	จะอย่างไรดี
ศ. 24 ก.พ. 49	08.30 – 09.15 น.	ปัจฉิมนิเทศ	ความซื่อสัตย์ที่นักเรียน ประทับใจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2			
ศ. 3 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	ปฐมนิเทศ	ฉันที่เพื่อนรู้จัก
พ. 8 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	กระต่ายจอมซน
ศ. 10 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	การบ้าน
พ. 15 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	การพูดความจริง	บทเรียนของเสือ
ศ. 17 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	การไม่ลักขโมยของผู้อื่น	ภาพมหัศจรรย์
พ. 22 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่น ได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	เงินในถุง
ศ. 24 ก.พ. 49	09.30 – 10.15 น.	ปัจฉิมนิเทศ	ความซื่อสัตย์ที่นักเรียน ประทับใจ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3			
ศ. 3 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น.	ปฐมนิเทศ	ฉันที่เพื่อนรู้จัก
พ. 8 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น.	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	หนูทำผิดจะทำอย่างไรดี
ศ. 10 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น.	การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	การบ้านยากจัง
พ. 15 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น.	การพูดความจริง	ความจริงพาพ้นภัย
ศ. 17 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น.	การไม่ลักขโมยของผู้อื่น	ต่อภาพจิ๊กซอ

ตาราง 3 ต่อ

วัน เดือน ปี	เวลา	ความซื่อสัตย์	กิจกรรม
พ. 22 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น	การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่น ได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	ทาสผู้ซื่อสัตย์
ศ. 24 ก.พ. 49	10.30 – 11.15 น	ปัจฉิมนิเทศ	ความซื่อสัตย์ที่นักเรียน ประทับใจ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณหาประสิทธิภาพ E_1/E_2

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในแต่ละระดับชั้น แยกแต่ละชุด และรวมทุกชุด โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในแต่ละระดับชั้น แยกแต่ละชุด และรวมทุกชุด โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยหาค่าเฉลี่ย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546: 35, 65)

5.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สูตรดังนี้ (ณัฐพงษ์ เจริญทิพย์. 2542: 235)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ กับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้การหาวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 107-108)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำถูกกับคนทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ 1-p
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

5.2.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยนำแบบวัดมาตรวจให้คะแนนและเรียงคะแนนจากมากไปน้อย ตัดกลุ่มคะแนนมาก $\frac{1}{3}$ จำนวนคนคะแนนน้อย $\frac{1}{3}$ จากสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 211)

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

5.2.4 หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2544: 81-82)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{n}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนใช้คู่มือพัฒนา
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างจากการทำแบบฝึกหัดก่อนใช้คู่มือ
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือ
	n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma F}{n}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของกลุ่มมือในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือ
	ΣF	แทน	คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือ
	B	แทน	คะแนนเต็มของการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือ
	n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมุติฐาน

5.3.1 เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ และที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยการทดสอบค่า t-test for dependent (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 104) โดยใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum d^2}{\sqrt{\frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	d	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum d$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
	$\sum d^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง
	n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนหรือจำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาใช้แทนความหมาย ดังนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในคู่มือคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของความซื่อสัตย์ของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน) หลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของความซื่อสัตย์ของนักเรียนจากการทำแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
$\sum d$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum d^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุดจำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 โดยใช้สูตรคำนวณประสิทธิภาพคู่มือ E_1/E_2 ดังนี้

2. เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัด ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สูตรการทดสอบค่า t (t-test for dependent samples)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลของการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ข้อมูลแสดงในตาราง 4,5 และ 6

ตาราง 4 ค่าประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์พัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุดและรวมทุกชุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (n=15)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1							
1. การทำผิดแล้วยอมรับผิด (ลิงน้อยขอโทษ)	59	5	78.67	68	5	90.67	86.76
2. การทำบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้านของฉันทัน)	56	5	74.67	66	5	88.00	84.85
3. การพูดความจริง (ลาจอมโกหก)	58	5	77.33	68	5	90.67	85.29
4. การไม่ลักขโมยของของ ผู้อื่น (ความโลภของนกกา)	55	5	73.33	68	5	90.67	80.88
5. เก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้ว ส่งคืนให้เจ้าของ (จะทำอย่างไรดี)	62	5	82.67	71	5	94.67	87.32
รวม	290	5	386.67	341	5	454.68	85.04

จากตาราง 4 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งชุด มีค่าเท่ากับ 85.04 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 1 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด (ลึงน้อยขอโทษ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.76 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 78.67 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 90.67

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 2 ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้านของฉัน) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.85 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 74.67 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 88.00

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 3 ด้านการพูดความจริง (ลาจอมโกหก) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.29 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 77.33 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 90.67

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 4 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ความโลภของนกกา) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.88 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 73.33 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 90.67

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 5 ด้านเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (จะทำอย่างไรดี) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.32 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 82.67 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 94.67

ตาราง 5 ค่าประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์พัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุดและรวมทุกชุด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (n=20)

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1	$\sum x_1$	A	E_1	$\sum F_1$	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2							
1. การทำผิดแล้วยอมรับผิด (กระต่ายจอมซน)	84	5	84	96	5	96	87.50
2. การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้าน)	78	5	78	93	5	93	83.87
3. การพูดความจริง (บทเรียนของเสือ)	81	5	81	94	5	94	86.17
4. การไม่ลักขโมยของของ ผู้อื่น (ภาพมหัศจรรย์)	84	5	84	91	5	91	92.31
5. เก็บเงินหรือสิ่งของได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (เงินในถุง)	81	5	81	95	5	95	85.26
รวม	408	5	408	469	5	469	86.99

จากตาราง 5 พบว่า ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งชุด มีค่าเท่ากับ 86.99 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 6 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด (กระต่ายจอมซน) ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 87.50 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ
เท่ากับ 84 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 96

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 7 ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น
(การบ้าน) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.87 โดยประสิทธิภาพ
ของกระบวนการ เท่ากับ 78 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 93

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 8 ด้านการพูดความจริง (บทเรียนของเสือ) ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.17 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ
81 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 94

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 9 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ภาพมหัสจรรย์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 92.31 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 84 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 91

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 10 ด้านเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (เงินในถุง) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.26 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 81 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 95

ตาราง 6 ค่าประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์พัฒนาความซื่อสัตย์แต่ละชุดและรวมทุกชุด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (n=19)

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1	$\sum X$	A	E_1	$\sum F$	B	E_2	$E_1 / E_2 \times 100$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3							
1. การทำผิดแล้วยอมรับผิด (หนูทำผิดจะทำยังไงดี)	76	5	80	89	5	93.68	85.39
2. การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้านยากจัง)	72	5	75.79	85	5	89.47	84.71
3. การพูดความจริง (ความจริงพาพ้นภัย)	81	5	85.26	88	5	92.63	92.05
4. การไม่ลักขโมยของของ ผู้อื่น (ต่อภาพจิ๋วขอ)	81	5	85.26	91	5	95.79	89.01
5. เก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้ว ส่งคืนให้เจ้าของ (ทาสผู้ซื่อสัตย์)	76	5	80	86	5	90.53	88.37
รวม	386	5	406.31	439	5	462.10	87.92

จากตาราง 6 พบว่า ประสิทธิภาพของกลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งชุด มีค่าเท่ากับ 87.92 และมีค่าประสิทธิภาพแต่ละชุด ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 11 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด (หนูทำผิดจะทำยังไงดี)
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.39 โดยประสิทธิภาพของ
กระบวนการ เท่ากับ 80 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 93.68

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 12 ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น
(การบ้านยากจัง) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.71 โดย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 75.79 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 89.47

กลุ่มพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 13 ด้านการพูดความจริง (ความจริงพาพ้นภัย) ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 92.05 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ
เท่ากับ 85.26 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 92.63

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 14 ด้านการไม่ลักขโมย (ต่อภาพจิ๊กซอ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 89.01 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 85.26 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 95.79

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ชุดที่ 15 ด้านเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (ทาสผู้ซื่อสัตย์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.37 โดยประสิทธิภาพของกระบวนการ เท่ากับ 80 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 90.53

2. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7, 8, 9 และ 10

ตาราง 7 คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์	จำนวน	คะแนน	คะแนน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		
	ข้อ	สูงสุด	ต่ำสุด	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (n=15)								
ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	5	1	3.33	1.05	4.40	0.63	
ด้านการทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	5	5	2	3.67	1.11	4.53	0.64	
ด้านการพูดความจริง	5	5	1	3.20	1.37	4.40	0.98	
ด้านการไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4	4	1	2.73	1.16	3.67	0.81	
ด้านเก็บเงินหรือสิ่งของได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	4	4	1	3.07	0.88	3.67	0.90	
				รวม	3.20	0.76	4.13	0.46
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (n=20)								
ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	5	1	3.90	1.25	4.55	0.83	
ด้านการทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	5	5	0	3.95	1.50	4.70	0.73	
ด้านการพูดความจริง	5	5	1	4.00	1.21	4.70	0.47	
ด้านการไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4	4	1	3.25	1.12	3.90	0.45	
ด้านเก็บเงินหรือสิ่งของได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	4	4	1	3.10	1.07	3.55	1.05	

ตาราง 7 (ต่อ)

ความซื่อสัตย์	จำนวน ข้อ	คะแนน สูงสุด	คะแนน ต่ำสุด	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
				$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
			รวม	3.64	0.89	4.28	0.48
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (n=19)							
ด้านการทำผิดแล้วยอมรับผิด	5	5	2	3.95	1.03	4.63	0.60
ด้านการทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	5	5	2	3.32	0.67	4.47	0.84
ด้านการพูดความจริง	5	5	1	3.95	1.13	4.63	0.60
ด้านการไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4	4	2	3.11	0.88	3.74	0.56
ด้านเก็บเงินหรือสิ่งของ ได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	4	4	1	3.11	0.88	3.79	0.45
			รวม	3.48	0.54	4.25	0.33

จากตาราง 7 พบว่า ก่อน และภายหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้น
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีคะแนนความซื่อสัตย์เพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการใช้คู่มือพัฒนาความ
 ซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ตาราง 8 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ (n=15)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
1. ด้านการทำผิด แล้วยอมรับผิด	ก่อนการทดลอง	3.33	1.05	50			
	หลังการทดลอง	4.40	0.63	66	16	32	4.00*
2. ด้านการทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอก ผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	3.67	1.11	55			
	หลังการทดลอง	4.53	0.64	68	13	23	3.67*
3. ด้านการพูดความจริง	ก่อนการทดลอง	3.20	1.37	48			
	หลังการทดลอง	4.40	0.98	62	14	18	3.26*
4. ด้านการไม่ลักขโมย ของของผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	2.73	1.16	41			
	หลังการทดลอง	3.67	0.82	55	14	20	4.53*
5. ด้านเก็บเงินหรือ สิ่งของได้แล้วส่งคืน ให้เจ้าของ	ก่อนการทดลอง	3.07	0.88	46			
	หลังการทดลอง	3.67	0.90	55	9	15	2.81*
รวม	ก่อนการทดลอง	3.20	0.76	240			
	หลังการทดลอง	4.13	0.46	306	66	108	5.39*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

ตาราง 9 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ (n=20)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
1. ด้านการทำผิด	ก่อนการทดลอง	3.90	1.25	78			
แล้วยอมรับผิด	หลังการทดลอง	4.55	0.83	91	13	27	2.94*
2. ด้านการทำการบ้าน	ก่อนการทดลอง	3.95	1.50	79			
ด้วยตนเองโดยไม่ลอก ผู้อื่น	หลังการทดลอง	4.70	0.73	94	15	31	3.29*
3. ด้านการพูดความจริง	ก่อนการทดลอง	4.00	1.21	80			
	หลังการทดลอง	4.70	0.47	94	14	26	3.39*
4. ด้านการไม่ลักขโมย ของของผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	3.25	1.12	65			
	หลังการทดลอง	3.90	0.45	78	13	31	2.67*
5. ด้านเก็บเงินหรือ สิ่งของได้แล้วส่งคืน ให้เจ้าของ	ก่อนการทดลอง	3.10	1.07	62			
	หลังการทดลอง	3.55	1.05	71	9	13	2.93*
รวม	ก่อนการทดลอง	3.64	0.89	364			
	หลังการทดลอง	4.28	0.48	428	64	128	5.18*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ ได้จากการทำแบบฝึกหัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

ตาราง 10 เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ (n=19)

ความซื่อสัตย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	การทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$\sum d^2$	t
1. ด้านการทำผิด แล้วยอมรับผิด	ก่อนการทดลอง	3.95	1.03	75			
	หลังการทดลอง	4.63	0.60	88	13	21	3.64*
2. ด้านการทำการบ้าน ด้วยตนเองโดยไม่ลอก ผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	3.32	0.67	63			
	หลังการทดลอง	4.47	0.84	85	22	38	6.05*
3. ด้านการพูดความจริง	ก่อนการทดลอง	3.95	1.13	75			
	หลังการทดลอง	4.63	0.60	88	13	25	3.15*
4. ด้านการไม่ลักขโมย ของของผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	3.11	0.88	59			
	หลังการทดลอง	3.74	0.56	71	12	18	3.62*
5. ด้านเก็บเงินหรือ สิ่งของได้แล้วส่งคืน ให้เจ้าของ	ก่อนการทดลอง	3.11	0.87	59			
	หลังการทดลอง	3.79	0.42	72	13	23	3.37*
รวม	ก่อนการทดลอง	3.48	0.54	331			
	หลังการทดลอง	4.25	0.33	404	73	125	6.95*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า ความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ ได้จากการทำแบบฝึกหัดความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
3. เพื่อเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการพัฒนาความซื่อสัตย์แก่นักเรียนส่งผลให้นักเรียนเป็นเยาวชนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดเขาพนมนาง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 54 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คน เป็นนักเรียนหญิง 10 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เป็นนักเรียนชาย 13 คน เป็นนักเรียนหญิง 7 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เป็นนักเรียนชาย 8 คน เป็นนักเรียนหญิง 11 คน

สมมุติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยกำหนดสมมุติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

2. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

3. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

4. ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3) มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
2. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
 - 2.2 แบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
 - 2.3 แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมที่ใช้พัฒนาความซื่อสัตย์ของ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ 60/60 โดยใช้สูตรคำนวณประสิทธิภาพคู่มือ E_1/E_2 ดังนี้
2. เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สูตรการทดสอบค่า t-test แบบ dependent
3. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สูตรการทดสอบค่า t-test แบบ dependent (ดูภาคผนวก)
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมของคู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมของคู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย (ดูภาคผนวก)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นสื่อการสอน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วย ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดก่อนเรียน และหลังเรียน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 ซึ่งทำให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ คู่มือการสอน คู่มือครู คู่มือนักเรียน สื่อการเรียนการสอน และแบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนทดสอบความรู้ก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนกิจกรรม ขั้นสรุป และขั้นตอนทดสอบความรู้หลังเรียน

2. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละชุด จำนวน 15 ชุด และรวมทุกชุดของแต่ละระดับชั้น โดยรวมตามเกณฑ์มาตรฐาน 60/60 โดยใช้สูตรคำนวณประสิทธิภาพคู่มือ E_1/E_2 พบประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของแต่ละระดับชั้นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีค่าอยู่ระหว่าง 85.04-87.92 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมทุกชุด มีค่าเท่ากับ 85.04

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมทุกชุด มีค่าเท่ากับ 86.99

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมทุกชุด มีค่าเท่ากับ 87.92

3. เปรียบเทียบความซื่อสัตย์ได้จากการทำแบบวัด ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent พบว่า ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความซื่อสัตย์ ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น

4. เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีคะแนนความซื่อสัตย์ ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้คู่มือพัฒนา

ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก)

5. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมที่ได้จากการทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อคู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โดยหาค่าเฉลี่ย พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมของคู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์รวมทุกกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมของคู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ข้อมูลแสดงในภาคผนวก)

อภิปรายผล

1. หาประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละกิจกรรม จำนวน 15 กิจกรรม และรวมทุกกิจกรรมของแต่ละระดับชั้น ตามเกณฑ์ 60/60 โดยใช้สูตรการคำนวณประสิทธิภาพ E_1/E_2 พบว่า ประสิทธิภาพของคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีค่าอยู่ระหว่าง 85.04 – 87.92 แสดงว่า คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมแต่ละกิจกรรมในคู่มือมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความซื่อสัตย์ ทำให้สามารถกำหนดหัวข้อที่จะพัฒนาและเลือกเทคนิคต่างๆ มาใช้ในกิจกรรมได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. การเปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบวัดความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละระดับชั้น พบว่า คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 , 2 และ 3 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า (1) ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกัน (2) ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกัน และ (3) ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกัน แสดงว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการสร้างคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความซื่อสัตย์ อีกทั้งยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่ม

ตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลอง นอกจากนั้นคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังประกอบไปด้วย กิจกรรมที่หลากหลาย โดยมีเทคนิคการเล่นิทาน บทบาทสมมติและเกม ซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียน ช่วงชั้นที่ 1 มีการพัฒนาทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ รวมทั้งความซื่อสัตย์ให้สูงขึ้นได้

3. การเปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำ แบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แต่ละระดับชั้น พบว่า คะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ก่อนและ หลังการใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทำให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าคู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งมีการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคเกม การเล่นิทานและบทบาทสมมติ สามารถ นำมาส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรม ในคู่มือประกอบด้วยเทคนิคที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เปิดโอกาสให้ เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แสดงความคิดเห็นทำให้เด็กเกิดความสนใจ เนื่องจากการฟังการ เล่นิทานนั้นเป็นกิจกรรมที่เด็กในวัยนี้ชอบมาก เด็กมีความเพลิดเพลินและการที่เด็กได้ฟังนิทานที่มี การสอดแทรกความซื่อสัตย์อยู่ในเนื้อเรื่องและสื่อออกมาทางตัวละครที่อยู่ในิทาน จะทำให้เด็กเกิด การรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มากขึ้น เพราะเทคนิคที่นำมาใช้เป็นกิจกรรมในคู่มือพัฒนา ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เป็นเทคนิคที่สามารถพัฒนาความซื่อสัตย์ในนักเรียนระดับนี้ ได้ เนื่องจาก คุณค่าของการเล่นิทานเมื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสนองความต้องการตาม ธรรมชาติของเด็ก เพราะโดยธรรมชาติเด็กชอบฟังนิทานมาก เพื่อผ่อนคลายความคับข้องใจของเด็ก หรือคลายอารมณ์เครียด ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ทำให้ช่วงความสนใจมีมากขึ้น ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และมีพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม รอบตัวที่เหมาะสมกับวัย ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและความคิดสร้างสรรค์จินตนาการ ส่งเสริม ความกล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความใกล้ชิดกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541: 137) นอกจากนั้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคบทบาทสมมติมาใช้เป็นกิจกรรมในคู่มือด้วย เนื่องจาก การแสดง บทบาทสมมติเป็นการสอนแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเรียนโดยธรรมชาติ โดยวิธีการแสดงบทบาท กล่าวคือ เป็นการสอนที่หยิบยกเอาเหตุการณ์ ประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาให้ผู้เรียนศึกษา โดยวิธีการ ให้ผู้เรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เข้าใจถึงปัญหาในเหตุการณ์นั้นๆ ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ได้ดีและ ง่ายยิ่งขึ้น ดังที่ทิสนา แคมมณี (2547: 68) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของวิธีการสอนโดยใช้การแสดง บทบาทสมมติว่าเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเราเกิดความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาท สมมติที่ตนแสดง และกับดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 63-67) ได้กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมและ

พัฒนาจริยธรรมว่าสามารถทำได้หลายวิธี โดยกล่าวถึงการใช้การแสดงบทบาทว่าเป็นการให้เด็กแสดงบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องที่มีปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรม จะเป็นเครื่องช่วยให้เด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกับปัญหาของตัวเองในเรื่องเหมือนกับเป็นปัญหาของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉริย์ ศรีไตรรัตน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 48 คน ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของต้องจิตต์ ทะสุวรรณ (2538: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความเมตตาเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความเมตตาเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้บทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเทคนิคบทบาทสมมติสามารถนำมาใช้เป็นกิจกรรมในการพัฒนาให้นักเรียนเกิดคุณธรรมและจริยธรรมด้านต่างๆ รวมทั้งความซื่อสัตย์ได้

อีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ได้นำเทคนิคเกมเข้ามาใช้เป็นกิจกรรม เนื่องจากเกมเป็นสื่อที่ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยฝึกทักษะต่างๆ เพราะเกมเป็นกิจกรรมที่นักเรียนกระทำด้วยตนเอง เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถใช้ในการจูงใจนักเรียน ผ่อนคลายความเครียด ส่งเสริมพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ในขณะเดียวกันก็สามารถนำเอาแง่คิดจากการเล่นเกมไปวิเคราะห์ วิचारณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งความซื่อสัตย์ได้ ดังที่กำพล ดำรงค์วงศ์ (2535: 11) ได้กล่าวว่า เกมเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีสำหรับนักเรียน เพราะเกมเป็นกิจกรรมที่นักเรียนกระทำด้วยตนเอง การใช้เกมจึงเป็นประสบการณ์ตรงที่นักเรียนได้รับการสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มีความคิดริเริ่ม เกิดจินตนาการอันเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าทางระดับสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทศนา แหมมณี (2547: 81) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เกมเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกาและนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ของเกมเป็นวิธีการที่

ช่วยให้ผู้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถโดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง จะเห็นได้ว่าเกมเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เล่นได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและการมีส่วนร่วม อีกทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนานและได้รับประสบการณ์โดยตรงทำให้นักเรียนเกิดความรู้และเข้าใจเรื่องของความซื่อสัตย์ได้ดีขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลทำให้ความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 แตกต่างกัน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการใช้เทคนิคที่หลากหลาย คือ การเล่านิทาน บทบาทสมมติและเกมมาเป็นกิจกรรมในคู่มือ ทำให้ไม่เกิดความจำเจ ทำให้เด็กมีความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายเพราะเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ ในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ จึงทำให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจเรื่องความซื่อสัตย์ได้ง่ายและดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความซื่อสัตย์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ก่อนการใช้คู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผู้ใช้ควรศึกษาคู่มือวัตถุประสงค์การพัฒนา แนวทางในการทำกิจกรรม ข้อควรปฏิบัติในการทำกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนในการทำกิจกรรมต่างๆ แบบฝึกหัด แบบประเมินผล และเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการสอนทุกครั้ง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้วเป็นระยะๆ เช่น 1 เดือน 2 เดือน หรือ 3 เดือน เพื่อดูความคงทนของความซื่อสัตย์ของนักเรียนว่าเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด
2. ในการสร้างคู่มือการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ควรประยุกต์ใช้เทคนิคอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น กรณีตัวอย่าง การใช้เพลง เทคนิคแม่แบบ และกลุ่มสัมพันธ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). **การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เสี่ยงละ มุ่งมั่นพัฒนา**. รายงานการวิจัยทางการศึกษาระดับที่ 225/2542. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมฯ.
- กรมสามัญศึกษา. (2525). **พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน**. รายงานการวิจัยลำดับที่ 7. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- (2529). **หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิริติ บุญเจือ. (2542). **จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ. (2546). **ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย**. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำพล ดำรงค์วงศ์. (2535, กุมภาพันธ์). "เกม" **วารสารกองทุนสงเคราะห์**. 5(39): 11.
- ขัตติยา กรรณสูต; และคนอื่นๆ. (2547). **รายงานการวิจัยคุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.).
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2546). **การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). **การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณการ.
- ณัฐพงษ์ เจริญทิพย์. (2542). **การวัดผลการเรียนวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินก. (2520). **จริยธรรมของเยาวชนไทย**. รายงานการวิจัย. (ฉบับที่ 21). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2: จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก พรสีมา. (2543). **ปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างไร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ ออฟเซ็ท.
- ต้องจิตต์ ทะสุวรรณ. (2538). **การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- ทิศนา ขมณี. (2547). **14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. (2532). **ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมารีนูกูล จังหวัดอุบลราชธานี**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุบผา เรืองรอง. (2548). **โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2548, จาก <http://arc.rint.ac.th/be/Ni-Tan.html>
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2546). **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์**. กรุงเทพฯ: บัณฑิต พอยท์.
- เบญจมาศ เอี่ยมอิม. (2543). **การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2540). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน; และคนอื่นๆ. (2539). **วัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- พริ้มเพรา คงชนะ. (2537). **รายงานการวิเคราะห์หนังสือและคู่มือวิชาการงานดูแลรักษาบ้านมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 และ 3**. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 7 (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2542). **ความรู้คู่คุณธรรม: รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). **เทคนิคการเล่านิทาน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รุจิร ภูสาระ. (2541). **แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2538). **สถิติทางการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรวรรณ ราชสงฆ์. (2541). **การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง**. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์; และคนอื่นๆ. (2535). **เส้นทางก้าวหน้าของข้าราชการครู: คู่มือการจัดทำผลงานทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ประดิพัทธ์การพิมพ์.
- สบโชค พูลนวม. (2523). **ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรับรู้สักรับผิดชอบ**. ปรินิพนธ์ กศ.ม.. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ลีปนันท์ เกตุทัต. (2541, กันยายน-ตุลาคม). **การบรรลุการพัฒนาคนในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต**. 5(ฉบับที่ 29): 64-66.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2545). **เอกสารการสอนชุดวิชา 20202: วิทยาการการสอน เล่มที่ 2 หน่วยที่ 8-15**. ศึกษาศาสตร် มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

- สุมาลี สุดจินดา. (2546). **จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ มูลคำ; และ อรทัย มูลคำ. (2545). **19 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- (2546). **20 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คำนิยาม: การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ สุขหมั่น. (2546). **ผลการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย. (2547, 19 กรกฎาคม). การปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์ในชุมชนพุทธคริสต์และอิสลามในประเทศไทย. **วารสารสังคมพัฒนา**. 32(1-2/2547): 46.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (2528). **เทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ. (2526). **การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.(สาขา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรีย์ ศรีไตรรัตน์. (2542). **ผลของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลองที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- อำนวย เกาตระกุล. (2541). **คู่มือการเขียนแผนการสอนเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพอาชีวศึกษา**. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- Good, Carter.V. (1973). **Dictionary of Education**. p.643. New York: McGraw-Hill.
- Kohlberg, Lowrence. (1976). "Moral Stage and Moralization the Cognitive Development Approach," in **Moral Development and Behavior**. p.45. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Piaget, Jean. (1960). **The Moral Judgment of Child**. Illinois: The Free Press.
- Tayler, John L. & Rex Wolfod. (1974). **Simulation in the classroom**. Middlesex, Marmons Worth: Denguin Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
4. แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครั้งที่ 1 ความซื่อสัตย์: ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ฉันทิเพื่อนรู้จัก

เทคนิคที่นำมาใช้ เกม

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัย
2. เพื่อให้นักเรียนทราบเรื่องความซื่อสัตย์ และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

สื่อการเรียนรู้ กระดาษที่ตัดเป็นรูปหัวใจหลากสี 5 ซม. และดินสอ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง และให้นักเรียนแนะนำตัวเองทีละคน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและเป็นกันเอง โดยนำเทคนิคการใช้เกมชื่อ “ฉันทิเพื่อนรู้จัก” มีดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นจึงแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียน
 - 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้ด้านบนมุมขวามือ จากนั้นส่งกระดาษของตัวเองให้เพื่อนที่นั่งทางขวามือ
 - 2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนลงในกระดาษอย่างละ 1 ข้อ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งต่อไปให้เพื่อนที่นั่งด้านขวามือจนเขียนครบทุกคน จนกระดาษกลับคืนมายังเจ้าของจึงยุติการเขียน
 - 2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนลุกขึ้นยืนทีละคนแล้วอ่านข้อดีและข้อเสียของตนเองให้เพื่อนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงให้ข้อเสียนั้นลดน้อยลง
 - 2.5 ผู้วิจัยสรุปข้อดีและข้อเสียของนักเรียน จากนั้นสรุปแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงให้ข้อเสียของนักเรียนลดน้อยลง
3. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ที่นักเรียนรู้จัก หรือเคยพบเห็น แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างจากเหตุการณ์ที่เคยประสบมา
4. ผู้วิจัยสรุปความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ พร้อมบอกวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทราบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์: การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

ชื่อเรื่อง	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
ชื่อกิจกรรม	ลิงน้อยขอโทษ
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
สื่อการเรียนรู้	หนังสือนิทานพร้อมภาพประกอบ
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ เฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำผิดบ้าง หลังจากทำผิดแล้วนักเรียนยอมรับผิดหรือไม่ ถ้านักเรียนยอมรับผิดนักเรียนทำอย่างไร หรือถ้านักเรียนทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด นักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วไม่ยอมรับบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิดบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำอย่างนั้น
- 4) ถ้ามีคนที่ทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิด นักเรียนรู้สึกอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วผู้วิจัยนั่งอยู่ตรงกลาง จากนั้นผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิดชื่อนิทานเรื่อง “ลิงน้อยขอโทษ” ให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของลิงน้อยและเพื่อนๆ ของลิงน้อยในเรื่องนิทานโดยมีประเด็นหลักคือ

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น
- 2) ถ้านักเรียนเป็นลิงน้อยจะทำอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่าถ้าทำแล้วจะมีผลอย่างไร
- 4) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด หรือการทำผิดแล้วไม่ยอมรับ มาร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในนิทาน “ลิงน้อยขอโทษ” ทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

นิทาน “ลิงน้อยขอโทษ”

วันนี้อากาศแจ่มใส กระต่ายน้อยเอาเครื่องบินของเล่นมาแบ่งให้เพื่อนๆ เล่นด้วย
 ลิงน้อย: ว้า....บ้านของลิงน้อยแคบเกินไปเล่นเครื่องบินในบ้านไม่สนุกเลย ออกไปเล่นใน
 สนามหญ้าดีกว่า เล่นเครื่องบิน...สนุกจังเลย มันบินได้สูงและเร็วชะมัด
 ลิงน้อยปล่อยขว้างสุดแรง เครื่องบินพุ่งฉิวขึ้นไปแล้วหายลับตา ลิงน้อยรีบตามไปเก็บแต่
 เครื่องบินหายไปไหนก็ไม่รู้ ลิงน้อยหาเท่าไรก็ไม่เจอ

ลิงน้อย: แย่แล้ว! แย่แล้ว! เครื่องบินของกระต่ายน้อยหายไปแล้ว
 วันต่อมาเพื่อนๆ มาเล่นกันเหมือนเดิม เพื่อนๆ: เอ๊ะ! ลิงน้อยหายไปไหนนะ ลิงน้อยอาจไม่
 สบาย

เพื่อนๆ รู้สึกเป็นห่วงจึงชวนกันไปหาลิงน้อย ลิงน้อยอยู่บ้านอย่างไม่มีความสุข แต่ก็ไม่กล้า
 ออกไปเล่นกับเพื่อนๆ

เมื่อเพื่อนๆ พากันมาหาถึงบ้าน ลิงน้อยดีใจมากจึงขอโทษและบอกความจริงแก่กระต่าย
 น้อย กระต่ายน้อยยิ้มแล้วบอกว่า: ไม่เป็นไรหรอก เราไปเล่นกันดีกว่า

เด็กๆ วิ่งไล่จับกันอย่างสนุกสนาน กระรอกน้อยเห็นอะไรติดอยู่ที่พุ่มไม้

กระรอกน้อย: เฮ้! เครื่องบินของกระต่ายน้อยนี่น่าตกอยู่ที่พุ่มไม้นี่เอง

ไชโย! ไชโย! เพื่อนๆ ดีใจกันใหญ่เพราะหาเครื่องบินเจอแล้ว แต่ลิงน้อยดีใจมากกว่าใครๆ
 เพราะกระต่ายน้อยไม่โกรธลิงน้อยเลยนี่นา

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำผิดแล้วยอมรับผิดทุกคนยอมให้อภัยและไม่โกรธ

ปิติพร วาทยาภรณ์. (2548). หนังสือชุดนิทานสร้างเสริมลักษณะนิสัยเรื่อง: ลิงน้อย
 ขอโทษ.

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ให้เงินนักเรียนไปซื้อผักที่ตลาดแต่นักเรียนเอาไปซื้อขนม เมื่อแม่ถามนักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ทำเงินหาย
 - ข. บอกแม่ว่า เอาไปซื้อขนมกิน
 - ค. บอกแม่ว่า ซื้อข้าวให้เพื่อนเงิน
2. นักเรียนทำสมุดของเพื่อนขาด แต่เพื่อนไม่รู้ นักเรียนจะบอกเพื่อนว่าอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า สมุดขาดอยู่แล้ว
 - ข. บอกเพื่อนว่า เห็นเพื่อนอีกคนทำสมุดขาด
 - ค. บอกเพื่อนว่า นักเรียนทำสมุดขาด
3. นักเรียนเอาลูกอมมากินในห้องเรียน คุณครูเดินมาเจอจึงถาม นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ไม่รู้
 - ข. บอกคุณครูว่า เพื่อนเป็นคนเอาลูกอมมากิน
 - ค. บอกคุณครูว่า นักเรียนเป็นคนเอาลูกอมมากิน
4. นักเรียนรังแกเพื่อนจนเพื่อนร้องไห้ เพื่อนบอกนักเรียนว่าจะไปฟ้องคุณครู นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า เชิญไปฟ้องคุณครูเลย
 - ข. บอกเพื่อนว่า ขอโทษ
 - ค. นักเรียนทำเป็นไม่สนใจคำพูดของเพื่อน
5. นักเรียนทำแก้วน้ำที่บ้านแตกแต่ไม่มีใครเห็น เมื่อแม่ถาม นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ไม่รู้แมวจากบ้านไหนกระโดดชน
 - ข. บอกแม่ว่า ไม่รู้ว่าใครทำแตก
 - ค. บอกแม่ว่า นักเรียนทำแตกเอง

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 3 ความซื่อสัตย์: การทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การทำการบ้านด้วยตนเอง
ชื่อกิจกรรม	การบ้านของฉัน
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านของฉัน”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) เมื่อคุณครูให้การบ้านนักเรียนทำ นักเรียนทำอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยลอกการบ้านของเพื่อน หรือให้คนอื่นทำการบ้านให้บ้าง ทำไมนักเรียนจึงทำเช่นนั้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่ทำการบ้านด้วยตนเองบ้าง นักเรียนทำอย่างไร ถ้ามีการบ้านที่ยากทำไม่ได้ นักเรียนทำอย่างไรจึงทำการบ้านข้อนั้นได้ และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำการบ้านด้วยตนเอง
- 4) ถ้านักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองและมีเพื่อนมาขอลอกการบ้าน นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ให้เพื่อนลอกการบ้าน

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติและการอภิปรายเรื่อง “การบ้านของฉัน” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากนักเรียนในการแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติให้เป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติจบ

แล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากนักเรียนเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้สังเกตการณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น
- 2) ผู้สังเกตการณ์ : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอะไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านของฉัน” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากบทบาทสมมติให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง

บทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านของฉัน”

นักเรียนเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนิสัยชอบเรียนหนังสือและมักจะทำการบ้านด้วยตนเองทุกครั้งที่คุณสั่ง แต่ก็จะมีเพื่อนที่มีนิสัยขี้เกียจชอบลอกการบ้านของนักเรียนมาส่งครูเสมอ แม้ว่าครูจะกำชับบอกนักเรียนทุกคนว่าให้หัดทำการบ้านด้วยตนเองถ้าไม่เข้าใจให้มาถามครูก็ตาม เพราะถ้าถึงเวลาสอบจะทำข้อสอบไม่ได้

วันหนึ่ง ในชั่วโมงวาดเขียน คุณครูสั่งการบ้านให้นักเรียนวาดรูปสัตว์ต่างๆ มาอย่างน้อย 3 รูป นักเรียนจะอย่างไร

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. คุณครูสั่งการบ้านให้นักเรียนทำ เมื่อถึงกำหนดส่งนักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ลอกการบ้านเพื่อนมาส่งครู
 - ข. บอกคุณครูว่า ยังทำการบ้านไม่เสร็จขอเอากลับไปทำต่อที่บ้าน
 - ค. บอกครูว่าลืมเอาการบ้านมาส่ง
2. นักเรียนทำการบ้านไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกให้แม่สอนแล้วลงมือทำเอง
 - ข. บอกแม่ว่า ทำไม่ได้จึงให้แม่ทำให้
 - ค. มาขอลอกเพื่อนที่โรงเรียนตอนเช้า
3. เมื่อกลับถึงบ้าน นักเรียนยังไม่ได้ทำการบ้านและออกไปเล่นกับเพื่อน นักเรียนเห็นเพื่อนทำการบ้านเสร็จแล้ว นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ขอลอกการบ้านเพื่อน
 - ข. ขอให้เพื่อนช่วยทำให้ จะได้ไปเล่นด้วยกัน
 - ค. ทำการบ้านก่อน เสร็จแล้วค่อยไปเล่นกับเพื่อน
4. ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ คุณครูให้นักเรียนออกมาแก้โจทย์บนกระดานดำ แล้วคุณครูเดินออกไปนอกห้องเรียน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ขอให้เพื่อนช่วยทำให้
 - ข. ดูคำตอบบนโต๊ะของคุณครู แล้วลอกใส่กระดานดำ
 - ค. นักเรียนพยายามทำเอง
5. คุณครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วประดิษฐ์ดอกไม้มาส่ง นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้ไม่เป็น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. นักเรียนให้พี่สาวสอน แล้วช่วยกันทำกับเพื่อน
 - ข. บอกเพื่อนให้ไปหาซื้อที่ตลาดแล้วเอามาส่งคุณครู
 - ค. ขอให้เพื่อนคนที่ประดิษฐ์ดอกไม้เก่งๆ ทำให้

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ก 3. ค 4. ค 5. ก

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 4 ความซื่อสัตย์: การพูดความจริง

ชื่อเรื่อง การพูดความจริง

ชื่อกิจกรรม ลาจอมโกหก

เทคนิคที่นำมาใช้ การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

สื่อการเรียนรู้ นิทานเรื่อง “ลาจอมโกหก”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงโดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยพูดโกหกบ้าง ทำไมนักเรียนจึงพูดโกหก แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดโกหก ผลที่ตามมาของการพูดโกหกเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดพูดความจริง ไม่เคยพูดโกหกบ้าง ทำไมนักเรียนจึงพูดความจริง หรือไม่พูดโกหก และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดความจริง หรือไม่ได้พูดโกหก ผลที่ตามมาของการพูดความจริงเป็นอย่างไร
- 3) นักเรียนคนใดที่มีเพื่อนมาพูดโกหกกับนักเรียนบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่มาพูดโกหกกับนักเรียน และนักเรียนคิดว่า เพื่อนคนที่พูดโกหกเขาเป็นคนอย่างไร
- 4) นักเรียนคนใดที่มีเพื่อนพูดความจริงกับนักเรียนบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่พูดความจริง และนักเรียนคิดว่า เพื่อนที่พูดความจริงเป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วผู้วิจัยนั่งอยู่ตรงกลาง จากนั้นผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงเรื่อง “ลาจอมโกหก” ให้นักเรียนฟัง เมื่อเล่านิทานจบแล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของลา โดยมีคำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า ลามีพฤติกรรมอย่างไร
- 2) ถ้านักเรียนเป็นลา นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า การที่ลาพูดโกหกผลที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่า การที่ลาไม่พูดโกหกอีกเป็นเพราะอะไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญในนิทานเรื่อง “ลาจอมโกหก” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดในนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

นิทานเรื่อง “ลาจอมโกหก”

ลาตัวหนึ่งเที่ยวหากินอยู่ตามทุ่งหญ้า บริเวณที่เจ้าลาหากินอยู่นั้น มีสัตว์อื่นๆ อาศัยอยู่ด้วย วันหนึ่ง ขณะที่ลาเที่ยวอยู่นั้น จมูกมันได้ไปถูกกับหญ้าชนิดหนึ่งทำให้คันและจามออกมา เจ้าลาจามเสียงดังลั่นทุ่ง จนฝูงเป็ดที่หากินอยู่ในบริเวณใกล้ๆ รำคาญจนวิ่งหนีไป

ลาเดินจามไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่ท่าว่าจะหยุด ทันใดนั้นฝนก็เริ่มตกลงมาทันที เจ้าลาจึงคิดโกหกฝูงสัตว์ต่างๆ ว่า การที่ฝนตกเป็นเพราะลาจามนี่เอง และถ้าจะให้ฝนหยุดตกก็ต้องจามอีกครั้ง จนทำให้ฝูงสัตว์ต่างๆ พากันเชื่อว่าลาตัวนี้ เป็นลาวิเศษที่จามแล้วทำให้ฝนตกได้ จึงต่างพากันสรรเสริญยกย่องเจ้าลา ลาเห็นดังนั้นจึงเที่ยวเดินประกาศไปทั่ว

สามวันผ่านไป ฝนก็ไม่หยุดตกทำให้สัตว์บางตัวไม่สามารถออกไปหากินได้ และสัตว์บางตัวก็เป็นปอดบวมไปตามๆ กัน ฝูงสัตว์จึงพากันหาลาและบอกให้ลาจามเพื่อให้ฝนหยุดตก ลาได้ยินดังนั้นก็ตกใจ เพราะตนไปโกหกกับสัตว์ทั้งหลายว่าการจามของตนทำให้ฝนตกได้ ลาจึงโกหกไปว่าตนไม่สามารถจามให้ฝนหยุดตกได้หรอกเพราะสัตว์บางตัวชอบให้มีฝนตก ฝูงสัตว์ที่พากันมาหาลาต่างโมโหจนฉะฉานและบอกลาว่า ถ้าลาไม่จามให้ฝนหยุดตกพวกตนจะทำร้ายลา ทันใดนั้นฝูงสัตว์จึงรวมทำร้ายลาจนได้รับบาดเจ็บที่สุดในที่สุด

ตั้งแต่นั้นลาก็ไม่พูดโกหกอีกเลย

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการพูดความจริง

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนทำการบ้านยังไม่เสร็จ เมื่อถึงกำหนดส่งคุณครู นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ทำการบ้านเสร็จแล้วแต่ลืมเอามา
 - ข. บอกคุณครูว่า ยังทำการบ้านไม่เสร็จ
 - ค. บอกคุณครูว่า ทำสมุดการบ้านหาย
2. นักเรียนเห็นเพื่อนขโมยเงินในลิ้นชักโต๊ะคุณครู เพื่อนบอกนักเรียนว่าไม่ให้บอกใคร เมื่อคุณครูถามนักเรียนจะบอกอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า เห็นเงินล่องอยู่ใต้โต๊ะแต่ไม่สนใจ
 - ข. บอกคุณครูว่า ไม่รู้ว่าใครขโมยเงิน
 - ค. บอกคุณครูว่า เห็นเพื่อนขโมยเงิน
3. ในช่วงโมงพลศึกษา คุณครูให้ไปนั่งเรียนที่สนามหญ้าแต่นักเรียนไม่ยอมไปเพราะแดดร้อน นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ปวดศีรษะขอไปนอนห้องพยาบาล
 - ข. บอกคุณครูว่า หกล้มจึงนั่งพักตรงนี้ก่อน
 - ค. บอกคุณครูว่า ไม่ยอมไปเพราะแดดร้อน
4. ตอนเช้าคุณครูให้นักเรียนดื่มนมแต่นักเรียนไม่ชอบจึงให้เพื่อนดื่มแทน พอที่คุณครูเห็นจึงถามนักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า นักเรียนดื่มนมหมดแล้ว
 - ข. บอกคุณครูว่า นักเรียนไม่ชอบดื่มนมจึงให้เพื่อน
 - ค. บอกคุณครูว่า เพื่อนขอดื่มนม นักเรียนจึงให้เพื่อน
5. นักเรียนมีเวรทำความสะอาดห้องแต่ลืมทำเวร เพื่อนถามนักเรียนจะบอกอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า ปวดท้องมากทำไม่ได้
 - ข. บอกเพื่อนว่า รีบกลับบ้านไปช่วยแม่ทำงานบ้าน
 - ค. บอกเพื่อนว่า ลืมทำเวร

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการพูดความจริง**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการพูดความจริง			
5	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์: การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม ความโลภของนกกา

เทคนิคที่นำมาใช้ การเล่านิทาน การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ นิทานเรื่อง “ความโลภของนกกา”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยถูกขโมยของบ้าง หลังจากถูกขโมยของนักเรียนได้ของคืนหรือไม่ ถ้านักเรียนได้ของคืน หรือ ถ้านักเรียนไม่ได้ของคืน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดเคยขโมยของของคนอื่นบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงขโมยของของคนอื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดไม่เคยขโมยของของคนอื่นบ้าง เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่ขโมยของคนอื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 4) นักเรียนคิดว่า คนที่ลักขโมยของคนอื่นเป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานและการอภิปรายมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่นเรื่อง “ความโลภของนกกา” ให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนกกาและนกพิราบในเรื่องนิทานโดยมีคำถามหลักดังนี้

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น

- 2) นักเรียนคิดอย่างไรกับพฤติกรรมของนกกาและนกพิราบ
- 3) นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของนกกาทำแล้วมีผลอย่างไร
- 4) ถ้านักเรียนเป็นนกกาจะอย่างไร พร้อมยกเหตุผลประกอบ
- 5) ให้นักเรียนยกตัวอย่างเหตุการณ์เรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น หรือการลักขโมยของของผู้อื่นมาร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในนิทาน “ความโลภของนกกา” ทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบที่ละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

นิทาน “ความโลภของนกกา”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกกาตัวหนึ่งอาศัยทำรังอยู่บนต้นไม้ข้างๆ ครีวของพระราชานกกาตัวนี้อาศัยอยู่อย่างโดดเดี่ยวมันจึงรู้สึกเหงา วันหนึ่งมันบินออกจากรังไปเพื่อที่จะชวนนกตัวอื่นมาอยู่กินด้วยกัน บินไป บินไป บินไปพบนกพิราบเข้าจึงเข้าไปคุยด้วย ทั้งสองตัวคุยกันอย่างสนิทสนม พอได้โอกาสนกกาจึงชวนนกพิราบไปอยู่ด้วย โดยบอกว่ามีที่อยู่มีอาหารมากมายไม่อดอยาก นกพิราบได้ฟังจึงเชื่อและเป็นการช่วยเหลือนกกาด้วย จึงพากันมาอยู่ในรังของนกกา

วันหนึ่งนกกาอยากกินเนื้อที่พ่อครัวตากไว้ข้างๆ รังของมัน จึงนั่งคิดหาวิธีขโมยเนื้อมากิน เจ้านกกาทำอุบายแกล้งปวดท้องมากจนไปหาอาหารไม่ได้ให้นกพิราบออกไปหาตามลำพัง ในครั้งแรกนกพิราบไม่เชื่อนกกาว่าป่วยจริงจึงพูดถามว่า นกกาจะขโมยเนื้อของพ่อครัวมากินใช่หรือไม่ นกกายืนยันว่าตนปวดท้องมากจึงบินไปหาอาหารไม่ได้ นกพิราบเห็นอาการก็เชื่อจึงบินไปแต่ตัวเดียว ส่วนนกกาเมื่อนกพิราบบินไปแล้วจึงรีบออกจากรังไปขโมยเนื้อของพ่อครัวมากิน และบินหนีออกมาแต่เพราะทำแบบตะกรุมตะกรามจึงเกิดเสียงดัง พ่อครัวได้ยินเสียงนกกา ก็ออกมาดู เห็นนกกาขโมยกินเนื้อจึงโกรธมากจับนกกาไปถอนขนทั้ง นกกาได้รับความเจ็บปวดมากจึงร้องขอชีวิตตน และให้สัญญาว่าจะไม่ขโมยเนื้อพ่อครัวกินอีก พ่อครัวไม่เชื่อถอนขนนกกาจนเกลี้ยงแล้วยังเอาพริกมาทาตัวนกกาอีกจนนกกาปวดแสบปวดร้อนหนีกลับไปรัง

นกพิราบกลับมาเห็นนกการ้องครวญครวดด้วยความเจ็บปวดก็รู้ว่านกกาไปขโมยเนื้อพ่อครัวแล้วถูกพ่อครัวทำร้ายจนสาหัส นกพิราบสงสารน้ำตานนกกาที่ตะกระตะกรามและชอบขโมยของคนอื่นกิน นกพิราบรู้สึกและละอายมากจึงหนีจากนกกาไปไม่ยอมอยู่ด้วย

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความโลภเป็นสิ่งไม่ดี ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานและไม่มีใครอยากคบเป็นเพื่อนด้วย

¹สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). นิทานพื้นบ้านไทย: เรารักวัฒนธรรมไทยปี 2537 ปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเห็นลูกอมของเพื่อนวางอยู่บนโต๊ะ ถ้านักเรียนอยากกินลูกอม นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ขอแบ่งลูกอมจากเพื่อน
 - ข. หยิบลูกอมไปกินโดยไม่บอกเพื่อน
 - ค. หยิบลูกอมของเพื่อนมากิน แล้วไปซื้อลูกอมกินเอง
2. นักเรียนขอเงินแม่ไปซื้อของเล่นแต่แม่ไม่ให้ พอแม่ไม่อยู่นักเรียนเห็นกระเป๋าตังค์ของพ่อ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. หยิบเงินของพ่อไปซื้อของเล่น
 - ข. บอกพ่อขอเงินไปซื้อของเล่น
 - ค. ใช้น้องไปหยิบเงินของพ่อมาให้นักเรียน
3. เพื่อนเอาปากกามาอวดที่โรงเรียน นักเรียนอยากได้ปากกาดำนั้น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกแม่ให้ซื้อปากกาให้
 - ข. แอบหยิบของเพื่อนมาใช้
 - ค. ขอปากกาของเพื่อน
4. นักเรียนไปร้านค้ากับแม่อยากกินขนมแต่ไม่มีเงิน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. หยิบขนมบนชั้นกิน ตอนแม่ค้าไม่เห็น
 - ข. ขอเงินแม่ซื้อขนม
 - ค. ขอแม่ค้ากินขนมก่อนแล้วค่อยจ่ายให้ทีหลัง
5. ในชั่วโมงวาดเขียน นักเรียนไม่มียางลบใช้ เห็นยางลบของเพื่อนวางบนโต๊ะ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. รอเพื่อนกลับมาที่โต๊ะ แล้วขอยืมยางลบเพื่อน
 - ข. หยิบมาใช้เอง แล้วไม่คืน
 - ค. หยิบมาใช้ก่อน พอเพื่อนจะใช้ค่อยคืน

เฉลยคำตอบ

1. ก 2. ข 3. ก 4. ข 5. ก

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 6 ความซื่อสัตย์: การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

ชื่อเรื่อง	การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ
ชื่อกิจกรรม	จะทำอย่างไรดี
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่น
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “จะทำอย่างไรดี”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำของหายบ้าง หลังจากที่ของหายไปนั้นนักเรียนได้ของคืนหรือไม่ ถ้านักเรียนได้ของคืน หรือ ถ้านักเรียนไม่ได้ของคืน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดเคยเจอหรือเก็บของต่างๆ ของคนอื่นบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่า คนที่เก็บเงินหรือสิ่งของของคนอื่นได้แล้วไม่ส่งคืนเป็นคนอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่า คนที่เก็บเงินหรือสิ่งของของคนอื่นได้แล้วส่งคืนให้เป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง “จะทำอย่างไรดี” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากนักเรียนในการแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติให้เป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อนักเรียนแสดง

บทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากนักเรียนเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้สังเกตการณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น
- 2) ผู้สังเกตการณ์ : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอะไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทบาทสมมติเรื่อง “จะอย่างไรดี” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากบทบาทสมมติให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

บทบาทสมมติเรื่อง “จะอย่างไรดี”

เอก นพ และขวัญ เป็นเพื่อนรักกัน และเรียนอยู่ห้องเดียวกัน วันหนึ่งขณะที่ทั้งสามคนกำลังเล่นอยู่ที่สนามฟุตบอลของโรงเรียน ก็เจอนาฬิกาข้อมือเรือนหนึ่งสุดหรูอยู่ที่กลางสนาม แต่ไม่รู้ว่า เป็นของใคร ทั้งสามคนจึงหยิบขึ้นมาลองใส่ข้อมือของตนเองดู ซึ่ง เอก และนพ ใส่ไม่ได้ แต่ขวัญใส่นาฬิกาได้พอดี แล้วทั้งสามคนจะอย่างไรดีกับนาฬิกาเรือนนั้น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเก็บเงินได้โดยไม่มีใครเห็น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. นำเงินที่เก็บได้มาใช้เอง
 - ข. นำเงินที่เก็บได้ประกาศหาเจ้าของ
 - ค. นำเงินที่เก็บได้ไปซื้อขนมมาแบ่งให้เพื่อนกิน
2. นักเรียนเจอกระเป๋าสตางค์ของเพื่อนที่ชอบแกล้งนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ไม่สนใจ
 - ข. เก็บส่งคืนให้เพื่อนแต่โดยดี
 - ค. หยิบเงินในกระเป๋าสตางค์ออกและคืนแต่กระเป๋าสตางค์ให้
3. นักเรียนเดินเล่นที่สนามหญ้าตามลำพังแล้วเจอเงิน 20 บาท นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บเงินไปซื้อของเล่น ถ้าเงินเหลือส่งให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ
 - ข. ส่งเงินให้ครูทั้งหมดเพื่อประกาศหาเจ้าของ
 - ค. เก็บเงินไว้เป็นของตนเองทั้งหมด
4. นักเรียนเข้าห้องน้ำเจอสร้อยข้อมือตกอยู่ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บเอาไปไว้ที่บ้าน
 - ข. เก็บไว้ใส่เล่นเพื่ออวดเพื่อน
 - ค. ถามเพื่อนว่าของใคร
5. นักเรียนนั่งรถเมล์แล้วเจอโทรศัพท์มือถือ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บใส่กระเป๋าทนเองเพราะไม่มีใครรู้
 - ข. ส่งให้คนขับรถช่วยประกาศหาเจ้าของ
 - ค. หยิบโทรศัพท์แล้วลงจากรถเมล์

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ข 3. ข 4. ค 5. ข

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
นักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: ปัจฉินิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา ปัจฉินิเทศ

ชื่อกิจกรรม ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนประทับใจ

เทคนิคที่นำมาใช้ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในด้านต่างๆ

สื่อการเรียนรู้ -

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์จากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดอันดับการออกมาเล่าประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับ “ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนประทับใจ” ในด้านต่อไปนี้

- 1) การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
- 2) การทำกาบ้านด้วยตนเอง
- 3) การพูดความจริง
- 4) การไม่ลักขโมยของผู้อื่น
- 5) การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

เมื่อนักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองจบในแต่ละเรื่อง ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับเรื่องราวที่นักเรียนเล่าให้ฟัง โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 2) ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าคนที่ไม่มี ความซื่อสัตย์ในด้านนั้น จะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปการดำเนินมาทั้งหมดจากความร่วมมือของนักเรียนและกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ครั้งที่ 1 ความซื่อสัตย์: ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ฉันทิเพื่อนรู้จัก

เทคนิคที่นำมาใช้ เกม และการอภิปราย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัย
2. เพื่อให้นักเรียนทราบเรื่องความซื่อสัตย์และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

สื่อการเรียนรู้ กระดาษที่ตัดเป็นรูปหัวใจหลากสี และดินสอ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

5. ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง และให้นักเรียนแนะนำตัวเองทีละคน
6. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและเป็นกันเอง โดยนำเทคนิคการใช้เกมชื่อ “ฉันทิเพื่อนรู้จัก” มีดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นจึงแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียน
 - 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้ด้านบนมุมขวามือ จากนั้นส่งกระดาษของตัวเองให้เพื่อนที่นั่งทางขวามือ
 - 3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนลงในกระดาษอย่างละ 1 ข้อ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งต่อไปให้เพื่อนที่นั่งด้านขวามือจนเขียนครบทุกคน จนกระดาษกลับคืนมายังเจ้าของจึงยุติการเขียน
 - 4.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนลุกขึ้นยืนทีละคนแล้วอ่านข้อดีและข้อเสียของตนเองให้เพื่อนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงให้ข้อเสียนั้นลดน้อยลง
 - 5.5 ผู้วิจัยสรุปข้อดีและข้อเสียของนักเรียน จากนั้นสรุปแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงให้ข้อเสียของนักเรียนลดน้อยลง
7. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ที่นักเรียนรู้จัก หรือเคยพบเห็น แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างจากเหตุการณ์ที่เคยประสบมา
8. ผู้วิจัยสรุปความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ พร้อมบอกวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทราบ

การประเมินผล

3. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
4. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์: การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

ชื่อเรื่อง	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
ชื่อกิจกรรม	กระต่ายจอมซน
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “กระต่ายจอมซน”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ เฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำผิดบ้าง หลังจากทำผิดแล้วนักเรียนยอมรับผิดหรือไม่ ถ้านักเรียนยอมรับผิดนักเรียนทำอย่างไร หรือถ้านักเรียนทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด นักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วไม่ยอมรับบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิดบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำเช่นนั้น
- 4) ถ้ามีคนที่ทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิด นักเรียนรู้สึกอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วผู้วิจัยนั่งอยู่ตรงกลาง จากนั้นผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิดเรื่อง “กระต่ายจอมซน” ให้นักเรียนฟัง เมื่อเล่านิทานจบแล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของลิงเกอร์ โดยมีคำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับกระต่ายที่แก้มแดงให้ตกน้ำ
- 2) ถ้านักเรียนเป็นกระต่าย นักเรียนจะแก้มแดงหรือไม่ เพราะอะไร
- 3) นักเรียนคิดว่า ถ้ากระต่ายทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด จะมีผลเสียอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่า ถ้ากระต่ายทำผิดแล้วยอมรับผิด จะมีผลดีอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากเรื่องในนิทาน “ลิงเกอร์” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบที่ละเอียดเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

นิทานเรื่อง “กระต่ายจอมชน”

ในป่าใหญ่ที่แสนสงบสุขแห่งหนึ่งยังมีกระต่ายน้อยจอมชนตัวหนึ่งที่ชอบแกล้งสัตว์อื่นๆ ในป่าอยู่เป็นประจำ วันหนึ่งเจ้ากระต่ายน้อยปีนขึ้นไปบนต้นมะม่วงที่อยู่ริมลำธารและพบกับรังมดแดงเข้า รังใหญ่อยู่บนต้นมะม่วงนั้น มันจึงนึกสนุกโดยการเขย่ากิ่งมะม่วงเพื่อแกล้งพวกมดแดง มดงานที่กำลังขนอาหารเข้ารังเห็นดังนั้นจึงขอร้องเจ้ากระต่ายน้อยว่า “อย่าแกล้งพวกเราเลย ในรังของเรามีไข่และลูกมดแดงเต็มไปหมด ถ้าตกไปในน้ำทุกตัวต้องตายหมดแน่”

แต่เจ้ากระต่ายน้อยไม่ฟัง และตอบกลับไปว่า “มันเรื่องของเจ้า แต่เราสนุกนี่นา เราไม่ทำรังของพวกเจ้าตกลงไปหรอกนะ” เมื่อพูดจบเจ้ากระต่ายน้อยเกร็กเขย่ากิ่งมะม่วงเป็นการใหญ่จนรังมดแดงตกลงไปในน้ำจนได้

พวกมดตกลงไปในน้ำกันหมด ต่างพากันตะเกียกตะกายว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด เมื่อเจ้ากระต่ายเห็นดังนั้นก็ตกใจมากไม่คิดว่าเรื่องจะร้ายแรงขนาดนี้ มันพยายามจะช่วยพวกมดและลูกๆ แต่ก็ไม่รู้จะช่วยอย่างไร

นกพิราบแม่ลูกคู่หนึ่งบังเอิญบินผ่านมาเห็นเข้า จึงได้ช่วยกันคาบใบไม้ทิ้งลงไปในน้ำเพื่อให้พวกมดเกาะไว้ แล้วช่วยกันคาบใบไม้มาพววมดและลูกๆ ทั้งหมดขึ้นมาจากลำธารได้อย่างปลอดภัยทุกตัว

เจ้ากระต่ายน้อยเกรเสำนึกผิดจึงเข้าไปขอโทษพวกมดและสัญญาว่าจะไม่แกล้งใครอีก พวกมดก็ให้อภัยเจ้ากระต่ายและบอกกับเจ้ากระต่ายว่า “ถ้าเจ้าทำผิดแล้วรู้จักยอมรับผิดก็ไม่ใช่ไร พวกเราไม่โกรธ แต่เจ้าไม่ควรจะแกล้งใครอีก เพราะถ้าวันนี้ไม่มีนกพิราบแม่ลูกมาช่วย พวกเราคงต้องตายกันทั้งรังแน่” เจ้ากระต่ายน้อยจึงรับปากว่าจะไม่แกล้งใครอีก

หลังจากนั้นเจ้ากระต่ายน้อยก็เลิกแกล้งสัตว์ต่างๆ ในป่าและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ให้เงินนักเรียนไปซื้อผักที่ตลาดแต่นักเรียนเอาไปซื้อขนม เมื่อแม่ถามนักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ทำเงินหาย
 - ข. บอกแม่ว่า เอาไปซื้อขนมกิน
 - ค. บอกแม่ว่า ซื้อข้าวให้เพื่อนกิน
2. นักเรียนทำสมุดของเพื่อนขาด แต่เพื่อนไม่รู้ นักเรียนจะบอกเพื่อนว่าอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า สมุดขาดอยู่แล้ว
 - ข. บอกเพื่อนว่า เห็นเพื่อนอีกคนทำสมุดขาด
 - ค. บอกเพื่อนว่า นักเรียนทำสมุดขาด
3. นักเรียนเอาลูกอมมากินในห้องเรียน คุณครูเดินมาเจอจึงถาม นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ไม่รู้
 - ข. บอกคุณครูว่า เพื่อนเป็นคนเอาลูกอมมากิน
 - ค. บอกคุณครูว่า นักเรียนเป็นคนเอาลูกอมมากิน
4. นักเรียนรังแกเพื่อนจนเพื่อนร้องไห้ เพื่อนบอกนักเรียนว่าจะไปฟ้องคุณครู นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า เชิญไปฟ้องคุณครูเลย
 - ข. บอกเพื่อนว่า ขอโทษ
 - ค. นักเรียนทำเป็นไม่สนใจคำพูดของเพื่อน
5. นักเรียนทำแก้วน้ำที่บ้านแตกแต่ไม่มีใครเห็น เมื่อแม่ถาม นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ไม่รู้แมวจากบ้านไหนกระโดดชน
 - ข. บอกแม่ว่า ไม่รู้ว่าใครทำแตก
 - ค. บอกแม่ว่า นักเรียนทำแตกเอง

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 3 ความซื่อสัตย์: การทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การทำการบ้านด้วยตนเอง
ชื่อกิจกรรม	การบ้าน
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “การบ้าน”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) เมื่อคุณครูให้การบ้านนักเรียนทำ นักเรียนทำอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยลอกการบ้านของเพื่อน หรือให้คนอื่นทำการบ้านให้บ้าง ทำไมนักเรียนจึงทำเช่นนั้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่ทำการบ้านด้วยตนเองบ้าง นักเรียนทำอย่างไร ถ้ามีการบ้านที่ยากทำไม่ได้ นักเรียนทำอย่างไรจึงทำการบ้านข้อนั้นได้ และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำการบ้านด้วยตนเอง
- 4) ถ้านักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองและมีเพื่อนมาขอลอกการบ้าน นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ให้เพื่อนลอกการบ้าน

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง “การบ้าน” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากนักเรียนในการแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้

แสดงบทบาทสมมติให้เป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากนักเรียนเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้สังเกตการณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น
- 2) ผู้สังเกตการณ์ : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอะไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทบาทสมมติเรื่อง “การบ้าน” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากบทบาทสมมติให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง

บทบาทสมมติเรื่อง “การบ้าน”

คุณครูให้การบ้านวิชาเลขมาทำในวันเสาร์และอาทิตย์ อีกทั้งยังกำชับกับนักเรียนว่าให้นักเรียนทำเอง ห้ามให้คนอื่นทำและห้ามลอกเพื่อนด้วย เมื่อนักเรียนเอาการบ้านมาทำในวันเสาร์แต่ทำไม่ได้ นักเรียนจะอย่างไรหากเหลือเวลาในวันอาทิตย์วันเดียวและต้องทำการบ้านให้เสร็จเพื่อไปส่งคุณครูในวันจันทร์

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการทำกรบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. คุณครูสั่งการบ้านให้นักเรียนทำ เมื่อถึงกำหนดส่งนักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ลอกการบ้านเพื่อนมาส่งครู
 - ข. บอกคุณครูว่า ยังทำการบ้านไม่เสร็จขอเอากลับไปทำต่อที่บ้าน
 - ค. บอกครูว่าลืมเอากการบ้านมาส่ง
2. นักเรียนทำการบ้านไม่ได้ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. บอกให้แม่สอนแล้วลงมือทำเอง
 - ข. บอกแม่ว่า ทำไม่ได้จึงให้แม่ทำให้
 - ค. มาขอลอกเพื่อนที่โรงเรียนตอนเช้า
3. เมื่อกลับถึงบ้าน นักเรียนยังไม่ได้ทำการบ้านและออกไปเล่นกับเพื่อน นักเรียนเห็นเพื่อนทำการบ้านเสร็จแล้ว นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ขอลอกการบ้านเพื่อน
 - ข. ขอให้เพื่อนช่วยทำให้ จะได้ไปเล่นด้วยกัน
 - ค. ทำการบ้านก่อน เสร็จแล้วค่อยไปเล่นกับเพื่อน
4. ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ คุณครูให้นักเรียนออกมาแก้โจทย์บนกระดานดำ แล้วคุณครูเดินออกไปนอกห้องเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ขอให้เพื่อนช่วยทำให้
 - ข. ดูคำตอบบนโต๊ะของคุณครู แล้วลอกใส่กระดานดำ
 - ค. นักเรียนพยายามทำเอง
5. คุณครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วประดิษฐ์ดอกไม้มาส่ง นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้ไม่เป็น นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. นักเรียนให้พี่สาวสอน แล้วช่วยกันทำกับเพื่อน
 - ข. บอกเพื่อนให้ไปหาซื้อที่ตลาดแล้วเอามาส่งคุณครู
 - ค. ขอให้เพื่อนคนที่ประดิษฐ์ดอกไม้เก่งๆ ทำให้

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ก 3. ค 4. ค 5. ก

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 4 ความซื่อสัตย์: การพูดความจริง

ชื่อเรื่อง การพูดความจริง

ชื่อกิจกรรม บทเรียนของเสือ

เทคนิคที่นำมาใช้ การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

สื่อการเรียนรู้ นิทานเรื่อง “บทเรียนของเสือ”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยพูดโกหกบ้าง ทำไมนักเรียนจึงพูดโกหก แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดโกหก ผลที่ตามมาของการพูดโกหกเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดพูดความจริง ไม่เคยพูดโกหกบ้าง ทำไมนักเรียนจึงพูดความจริง หรือไม่พูดโกหก และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดความจริง หรือไม่ได้พูดโกหก ผลที่ตามมาของการพูดความจริงเป็นอย่างไร
- 3) นักเรียนคนใดที่มีเพื่อนมาพูดโกหกกับนักเรียนบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่มาพูดโกหกกับนักเรียน และนักเรียนคิดว่า เพื่อนคนที่พูดโกหกเขาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนคนใดที่มีเพื่อนพูดความจริงกับนักเรียนบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่พูดความจริง และนักเรียนคิดว่า เพื่อนที่พูดความจริงเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นครึ่งวงกลมแล้วผู้วิจัยนั่งอยู่ตรงกลาง จากนั้นผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงเรื่อง “บทเรียนของเสือ” ให้นักเรียนฟัง เมื่อเล่านิทานจบแล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของเสือ โดยมีคำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า เสือ และ นกกระสา มีพฤติกรรมอย่างไร
- 2) ระหว่างพฤติกรรมของ เสือ และ นกกระสา นักเรียนชอบตัวไหนมากกว่ากัน
เพราะเหตุใด
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเสือ หรือ นกกระสา นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่
อย่างไร เพราะเหตุใด
- 4) นักเรียนคิดว่า การที่เสือพูดโกหกผลที่ตามมาเป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญในนิทานเรื่อง “บทเรียนของเสือ” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดในนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

นิทานเรื่อง...บทเรียนของเสือ

ในป่าแห่งหนึ่งมีเสือตัวหนึ่งชอบแกล้งและพูดปดโกหกหลอกลวงเพื่อนๆ สัตว์ป่าด้วยกันเป็นประจำ วันหนึ่งเจ้าเสือนึกสนุกอยากแกล้งเจ้านกกระสา จึงโกหกนกกระสาว่าตนเองกินปลาแล้ว กำลังติดคอทำอย่างไรก็เอาไม่ออก ให้นกกระสาช่วยใช้ปากยาวๆ คาบข้างออกมาจากคอของมันให้ที

เจ้านกกระสาเป็นนกใจดีจึงรีบช่วยเจ้าเสือ พอเจ้าเสืออ้าปากมันก็เอาหัวตัวเองเข้าไปในปากเสือเพื่อจะใช้ปากที่ยาวของมันคาบข้างออกมาจากคอเสือ

ทันใดนั้นเองเจ้าเสือกก็แกล้งจับหัวของนกไว้ในปาก เจ้านกกระสาตกใจมาก คิดว่าเจ้าเสือจะกินมันพร้อมกับดินไปมา สักครู่เจ้าเสือกก็อ้าปากออก เจ้านกกระสารีบเอาหัวออกมาจากปากของเสืออย่างรวดเร็ว เจ้าเสือหัวเราะอย่างสนุกสนานที่แกล้งเจ้านกกระสาใจดีได้ พร้อมกับบอกว่า “เจ้านี้โง่จริงๆ ข้าหลอกว่ากำลังติดคอก็เชื่อนี่ถ้าข้าจะกินเจ้าจริงๆ ก็คงกินไปได้แล้ว” เมื่อพูดจบเสือกก็เดินจากไปปล่อยให้นกกระสาใจดียืนตกใจกับเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นอยู่ตามลำพัง

หลายวันต่อมาเจ้าเสือเกิดกินปลาแล้วกำลังติดคอจริงๆ ทำอย่างไรก็เอาไม่ออก ไปหาเพื่อนสัตว์ตัวอื่นๆ ก็ไม่มีใครช่วยได้ได้แต่พากันแนะนำให้ไปหานกกระสาใจดีให้ช่วยใช้ปากคีบข้างออกให้

เจ้าเสือจึงไปหาให้นกกระสาช่วยแต่คราวนี้นกกระสาไม่ยอมช่วยแล้วพร้อมกับพูดว่า “เราไม่ช่วยเจ้าหรอกนะ เพราะไม่รู้ว่ากำลังติดคอเจ้าจริงๆ หรือเปล่าเดี๋ยวเกิดเจ้าโกหกแกล้งจับหัวเราไว้อีก” เจ้าเสือจึงรีบบอกว่า “ไม่แล้ว คราวนี้ข้าไม่โกหกแล้ว กำลังติดคอข้าจริงๆ เจ็บไปหมดแล้วกินอะไรก็กินไม่ได้ ช่วยข้าด้วยเถอะนะ” แต่นกกระสาไม่เชื่อและบินหนีไปที่อื่น ปล่อยให้เจ้าเสือทรมานกับก้างที่ติดอยู่ในลำคอของมันต่อไปโดยไม่มีใครช่วย เจ้าเสือได้แต่พูดกับตัวเองว่า “เราไม่น่าพูดโกหกหลอกลวงคนอื่นเลย พอมีเรื่องเกิดขึ้นจริงๆ ก็ไม่มีใครเชื่อแล้วนี่จะทำอย่างไรกับก้างที่ติดคอดีล่ะนี้ ใครจะช่วยเรา...ฮือ..ฮือ”

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการพูดความจริง

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนทำการบ้านยังไม่เสร็จ เมื่อถึงกำหนดส่งคุณครู นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ทำการบ้านเสร็จแล้วแต่ลืมเอามา
 - ข. บอกคุณครูว่า ยังทำการบ้านไม่เสร็จ
 - ค. บอกคุณครูว่า ทำสมุดการบ้านหาย
2. นักเรียนเห็นเพื่อนขโมยเงินในลิ้นชักโต๊ะคุณครู เพื่อนบอกนักเรียนว่าไม่ให้บอกใคร เมื่อคุณครูถามนักเรียนจะบอกอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า เห็นเงินล่องอยู่ใต้โต๊ะแต่ไม่สนใจ
 - ข. บอกคุณครูว่า ไม่รู้ว่าใครขโมยเงิน
 - ค. บอกคุณครูว่า เห็นเพื่อนขโมยเงิน
3. ในช่วงโมงพลศึกษา คุณครูให้ไปนั่งเรียนที่สนามหญ้าแต่นักเรียนไม่ยอมไปเพราะแดดร้อน นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ปวดศีรษะขอไปนอนห้องพยาบาล
 - ข. บอกคุณครูว่า หกล้มจึงนั่งพักตรงนี้ก่อน
 - ค. บอกคุณครูว่า ไม่ยอมไปเพราะแดดร้อน
4. ตอนเช้าคุณครูให้นักเรียนดื่มนมแต่นักเรียนไม่ชอบจึงให้เพื่อนดื่มแทน พอที่คุณครูเห็นจึงถามนักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า นักเรียนดื่มนมหมดแล้ว
 - ข. บอกคุณครูว่า นักเรียนไม่ชอบดื่มนมจึงให้เพื่อน
 - ค. บอกคุณครูว่า เพื่อนขอดื่มนม นักเรียนจึงให้เพื่อน
5. นักเรียนมีเวรทำความสะอาดห้องแต่ลืมทำเวร เพื่อนถามนักเรียนจะบอกอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า ปวดท้องมากทำไม่ได้
 - ข. บอกเพื่อนว่า รีบกลับบ้านไปช่วยแม่ทำงานบ้าน
 - ค. บอกเพื่อนว่า ลืมทำเวร

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการพูดความจริง**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการพูดความจริง			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์: การไม่ลักขโมยของผู้อื่น

ชื่อเรื่อง การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อกิจกรรม ภาพมหัศจรรย์

เทคนิคที่นำมาใช้ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

สื่อการเรียนรู้ ฉลาก กระดาษ ดินสอ ยางลบ และสีเมจิก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังที่ละเอียดเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยถูกขโมยของบ้าง หลังจากถูกขโมยของนักเรียนได้ของคืนหรือไม่ ถ้านักเรียนได้ของคืน หรือ ถ้านักเรียนไม่ได้ของคืน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดเคยขโมยของของคนอื่นบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงขโมยของคนอื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดไม่เคยขโมยของของคนอื่นบ้าง เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่ขโมยของคนอื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 4) นักเรียนคิดว่า คนที่ลักขโมยของคนอื่นเป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาจับฉลากแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนแบ่งตามกลุ่มของตนเอง แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และหัวหน้ากลุ่ม

3.2 ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์ที่เตรียมไว้สำหรับวาดภาพให้แต่ละกลุ่มคนละ 1 ชุด ยกเว้นสีเมจิกที่ผู้วิจัยจะให้ไม่ครบทุกสีจะไปแต่ละกลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยอธิบายหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในกลุ่มให้นักเรียนฟัง

3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนวาดภาพการแสดงพฤติกรรมความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น หรือ ด้านการลักขโมยของของผู้อื่น เมื่อวาดภาพพร้อมระบายสีเรียบร้อยแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียนว่าภาพที่วาดสื่อความหมายอะไร ทำไมนักเรียนจึงเลือกวาดภาพนั้นเพราะอะไร เมื่อนักเรียนนำเสนอเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะให้นักเรียนกลุ่มอื่นช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมกับภาพที่วาด

3.4 ผู้วิจัยขอตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มนำอุปกรณ์มาคืน โดยผู้วิจัยจะดูว่าอุปกรณ์ที่ให้ไปนั้นนำมาคืนครบหรือไม่ และมีอุปกรณ์เกินมาหรือไม่ โดยเฉพาะสีเมจิกที่ผู้วิจัยแจกให้คืนตามสีเดิมที่ได้รับไปหรือไม่ โดยผู้วิจัยจะใช้คำถามกับสมาชิกในกลุ่มดังนี้

กรณีที่คืนไม่ครบตามจำนวน หรือมีชิ้นอื่นมาเพิ่ม หรือมีบางชิ้นหายไป

- 1) อุปกรณ์ที่เกินมา นักเรียนนำมาจากกลุ่มไหน และทำอะไรถึงได้มา (ขโมย/ยืม) แล้วทำไมนักเรียนจึงทำอย่างนั้น
- 2) อุปกรณ์ที่หายไป สมาชิกกลุ่มใดหยิบไปใช้บ้าง แล้วหยิบไปใช้อย่างไร (ขโมย/ยืม) เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดอย่างไรกับกลุ่มอื่นที่หยิบอุปกรณ์ในกลุ่มนักเรียนไปโดยไม่ได้ออกหรือบอกแล้วไม่ได้คืนนักเรียน
- 4) ถ้านักเรียนต้องการใช้สีเมจิกหรืออุปกรณ์อื่นที่กลุ่มนักเรียนไม่มี หรือไม่พอนักเรียนจะทำอย่างไร

กรณีที่คืนครบตามจำนวน และไม่มีชิ้นอื่นเกินมา

- 1) นักเรียนได้หยิบอุปกรณ์ของกลุ่มอื่นมาใช้หรือไม่ ถ้าหยิบมาใช้นักเรียนทำอย่างไร

คำถามสำหรับนักเรียนทุกคน

- 1) จากที่นักเรียนได้วาดภาพนั้น ถ้ามีเพื่อนมาหยิบของนักเรียนไปใช้แล้วไม่คืนนักเรียนคิดอย่างไร
- 2) จากที่นักเรียนได้วาดภาพนั้น ถ้ามีเพื่อนมาหยิบของนักเรียนไปใช้แล้วคืนให้เหมือนเดิม นักเรียนคิดว่าเพื่อนคนนั้นเป็นคนอย่างไร
- 3) ระหว่างการหยิบของคนอื่นไปแล้วไม่คืนที่เรียกว่า การลักขโมยของคนอื่น กับ การหยิบของคนอื่นไปแล้วคืนให้ที่เรียกว่า การไม่ลักขโมยของคนอื่น นักเรียนชอบพฤติกรรมไหนมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการทำบ้านด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรมเรื่อง “ภาพมหัศจรรย์” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากกิจกรรมให้นักเรียนทราบอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ เฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบที่ละเอียดเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเห็นลูกอมของเพื่อนวางอยู่บนโต๊ะ ถ้านักเรียนอยากกินลูกอม นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ขอแบ่งลูกอมจากเพื่อน
 - ข. หยิบลูกอมไปกินโดยไม่บอกเพื่อน
 - ค. หยิบลูกอมของเพื่อนมากิน แล้วไปซื้อลูกอมกินเอง
2. นักเรียนขอเงินแม่ไปซื้อของเล่นแต่แม่ไม่ให้ พอแม่ไม่อยู่นักเรียนเห็นกระเป๋าตังค์ของพ่อ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. หยิบเงินของพ่อไปซื้อของเล่น
 - ข. บอกพ่อขอเงินไปซื้อของเล่น
 - ค. ใช้ให้น้องไปหยิบเงินของพ่อมาให้นักเรียน
3. เพื่อนเอาปากกามาอวดที่โรงเรียน นักเรียนอยากได้ปากกาดำนั้น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกแม่ให้ซื้อปากกาให้
 - ข. แอบหยิบของเพื่อนมาใช้
 - ค. ขอปากกาของเพื่อน
4. นักเรียนไปร้านค้ากับแม่อยากกินขนมแต่ไม่มีเงิน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. หยิบขนมบนชั้นกิน ตอนแม่ค้าไม่เห็น
 - ข. ขอเงินแม่ซื้อขนม
 - ค. ขอแม่ค้ากินขนมก่อนแล้วค่อยจ่ายให้ทีหลัง
5. ในช่วงโมฆะวาทเขียน นักเรียนไม่มียางลบใช้ เห็นยางลบของเพื่อนวางบนโต๊ะ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. รอเพื่อนกลับมาที่โต๊ะ แล้วขอยืมยางลบเพื่อน
 - ข. หยิบมาใช้เอง แล้วไม่คืน
 - ค. หยิบมาใช้ก่อน พอเพื่อนจะใช้ค่อยคืน

เฉลยคำตอบ

1. ก 2. ข 3. ก 4. ข 5. ก

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 6 ความซื่อสัตย์: การเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

ชื่อเรื่อง	การเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ
ชื่อกิจกรรม	เงินในถุง
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “เงินในถุง”
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำของหรือเงินหายบ้าง แล้วนักเรียนได้ของคืนหรือไม่ ถ้า นักเรียนได้ของคืน หรือ ถ้านักเรียนไม่ได้ของคืน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดเคยเก็บของหรือเงินคนอื่นได้บ้าง เมื่อเก็บได้แล้วนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่า คนที่เก็บเงินหรือของของคนอื่นได้แล้วนำส่งคืนเป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติและการอภิปรายเรื่อง “เงินในถุง” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากนักเรียนในการแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติให้เป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากนักเรียนเด็กทั้งที่เป็นผู้แสดงและเป็นผู้สังเกตการณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนี้
- 2) ผู้สังเกตการณ์ : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอะไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่าง ๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทบาทสมมติเรื่อง “เงินในถุง” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากบทบาทสมมติ ให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

บทบาทสมมติเรื่อง...เงินในถุงผ้า

ถ้านักเรียนกับเพื่อนอีก 2 คน นั่งเล่นอยู่ริมสนามเด็กเล่นตอนพักกลางวันหลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้วและเห็นถุงผ้าใบหนึ่งตกอยู่ จึงชวนเพื่อนๆ เก็บมาดู เมื่อเก็บมาดูพบว่าข้างในมีธนบัตรใบละ 500 บาทอยู่หลายใบ โดยที่ไม่รู้ว่าเงินนั้นเป็นของใคร นักเรียนจะทำอย่างไรกับเงินในถุงผ้าที่เก็บได้

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเก็บเงินได้โดยไม่มีใครเห็น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. นำเงินที่เก็บได้มาใช้เอง
 - ข. นำเงินที่เก็บได้ประกาศหาเจ้าของ
 - ค. นำเงินที่เก็บได้ไปซื้อขนมมาแบ่งให้เพื่อนกิน
2. นักเรียนเจอกระเป๋าสตางค์ของเพื่อนที่ชอบแกล้งนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ไม่สนใจ
 - ข. เก็บส่งคืนให้เพื่อนแต่โดยดี
 - ค. หยิบเงินในกระเป๋าสตางค์ออกและคืนแต่กระเป๋าสตางค์ให้
3. นักเรียนเดินเล่นที่สนามหญ้าตามลำพังแล้วเจอเงิน 20 บาท นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บเงินไปซื้อของเล่น ถ้าเงินเหลือส่งให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ
 - ข. ส่งเงินให้ครูทั้งหมดเพื่อประกาศหาเจ้าของ
 - ค. เก็บเงินไว้เป็นของตนเองทั้งหมด
4. นักเรียนเข้าห้องน้ำเจอสร้อยข้อมือตกอยู่ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บเอาไปไว้ที่บ้าน
 - ข. เก็บไว้ใส่เล่นเพื่ออวดเพื่อน
 - ค. ถามเพื่อนว่าของใคร
5. นักเรียนนั่งรถเมล์แล้วเจอโทรศัพท์มือถือ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บใส่กระเป๋าทนเองเพราะไม่มีใครรู้
 - ข. ส่งให้คนขับรถช่วยประกาศหาเจ้าของ
 - ค. หยิบโทรศัพท์แล้วลงจากรถเมล์

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ข 3. ข 4. ค 5. ข

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
นักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนประทับใจ

เทคนิคที่นำมาใช้ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในด้านต่างๆ

สื่อการเรียนรู้ -

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์จากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดอันดับการออกมาเล่าประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับ “ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนประทับใจ” ในด้านต่อไปนี้

- 1) การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
- 2) การทำกาบ้านด้วยตนเอง
- 3) การพูดความจริง
- 4) การไม่ลักขโมยของผู้อื่น
- 5) การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

เมื่อนักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองจบในแต่ละเรื่อง ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับเรื่องราวที่นักเรียนเล่าให้ฟัง โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 2) ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าคนที่ไม่มี ความซื่อสัตย์ในด้านนั้น จะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปการดำเนินมาทั้งหมดจากความร่วมมือของนักเรียนและกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ครั้งที่ 1 ความซื่อสัตย์: ปฐมนิเทศ

ชื่อเรื่อง ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ฉันทิเพื่อนรู้จัก

เทคนิคที่นำมาใช้ เกม และการอภิปราย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างนักเรียนกับผู้วิจัย
2. เพื่อให้นักเรียนทราบเรื่องความซื่อสัตย์ และวัตถุประสงค์ของการพัฒนา

สื่อการเรียนรู้ กระดาษที่ตัดเป็นรูปหัวใจหลากสี และดินสอ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง และให้นักเรียนแนะนำตัวเองทีละคน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยและเป็นกันเอง โดยนำเทคนิคการใช้เกมชื่อ “ฉันทิเพื่อนรู้จัก” มีดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นจึงแจกกระดาษและดินสอที่เตรียมไว้ให้นักเรียน
 - 2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองไว้ด้านบนมุมขวามือ จากนั้นส่งกระดาษของตัวเองให้เพื่อนที่นั่งทางขวามือ
 - 2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนข้อดีและข้อเสียของเพื่อนลงในกระดาษอย่างละ 1 ข้อ เมื่อเขียนเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งต่อไปให้เพื่อนที่นั่งด้านขวามือจนเขียนครบทุกคน จนกระดาษกลับคืนมายังเจ้าของจึงยุติการเขียน
 - 2.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนลุกขึ้นยืนทีละคนแล้วอ่านข้อดีและข้อเสียของตนเองให้เพื่อนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงให้ข้อเสียนั้นลดน้อยลง
 - 2.5 ผู้วิจัยสรุปข้อดีและข้อเสียของนักเรียน จากนั้นสรุปแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงให้ข้อเสียของนักเรียนลดน้อยลง
3. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ที่นักเรียนรู้จัก หรือเคยพบเห็น แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างจากเหตุการณ์ที่เคยประสบมา
4. ผู้วิจัยสรุปความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์ พร้อมบอกวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนทราบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นของนักเรียน

ครั้งที่ 2 ความซื่อสัตย์: การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

ชื่อเรื่อง	การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
ชื่อกิจกรรม	เมื่อหนูทำผิดจะทำไงดี
เทคนิคที่นำมาใช้	การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
สื่อการเรียนรู้	กระดาษขนาด A4 ดินสอ ยางลบ
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ เฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำผิดบ้าง หลังจากทำผิดแล้วนักเรียนยอมรับผิดหรือไม่ ถ้านักเรียนยอมรับผิดนักเรียนทำอย่างไร หรือถ้านักเรียนทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด นักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วไม่ยอมรับบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่เคยมีคนทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิดบ้าง เขาทำอย่างไร และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่เขาทำเช่นนั้น
- 4) ถ้ามีคนที่ทำผิดกับนักเรียนแล้วยอมรับผิด นักเรียนรู้สึกอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยแจกอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ให้นักเรียนคนละชุด จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนพฤติกรรมของตนเองในหัวข้อ “เมื่อหนูทำผิดจะทำไงดี” โดยให้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้วให้นักเรียนเขียนลงในกระดาษโดยใช้เวลาประมาณ 5 นาที เมื่อนักเรียนทุกคนเขียนเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนทีละคนให้ออกมาพูดหน้าชั้นเรียนจนครบทุกคน เมื่อนักเรียนคนแรกพูด

จบผู้วิจัยให้นักเรียนที่ฟังร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า นอกจากพฤติกรรมที่นักเรียนคนนั้นได้แสดงออกมาหลังจากการทำผิดแล้วยังสามารถแสดงพฤติกรรมอื่นใดได้บ้าง และเพราะเหตุใดนักเรียนจึงเลือกแสดงพฤติกรรมนั้น อีกทั้งผลที่ตามมาของการแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นอย่างไร มีผลดีและผลเสียกับนักเรียนอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย จากนั้นผู้วิจัยสรุปให้นักเรียนอีกครั้ง

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบที่ละเอียดเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. แม่ให้เงินนักเรียนไปซื้อผักที่ตลาดแต่นักเรียนเอาไปซื้อขนม เมื่อแม่ถามนักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ทำเงินหาย
 - ข. บอกแม่ว่า เอาไปซื้อขนมกิน
 - ค. บอกแม่ว่า ซื้อข้าวให้เพื่อนกิน
2. นักเรียนทำสมุดของเพื่อนขาด แต่เพื่อนไม่รู้ นักเรียนจะบอกเพื่อนว่าอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า สมุดขาดอยู่แล้ว
 - ข. บอกเพื่อนว่า เห็นเพื่อนอีกคนทำสมุดขาด
 - ค. บอกเพื่อนว่า นักเรียนทำสมุดขาด
3. นักเรียนเอาลูกอมมากินในห้องเรียน คุณครูเดินมาเจอจึงถาม นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ไม่รู้
 - ข. บอกคุณครูว่า เพื่อนเป็นคนเอาลูกอมมากิน
 - ค. บอกคุณครูว่า นักเรียนเป็นคนเอาลูกอมมากิน
4. นักเรียนรังแกเพื่อนจนเพื่อนร้องไห้ เพื่อนบอกนักเรียนว่าจะไปฟ้องคุณครู นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า เชิญไปฟ้องคุณครูเลย
 - ข. บอกเพื่อนว่า ขอโทษ
 - ค. นักเรียนทำเป็นไม่สนใจคำพูดของเพื่อน
5. นักเรียนทำแก้วน้ำที่บ้านแตกแต่ไม่มีใครเห็น เมื่อแม่ถาม นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร
 - ก. บอกแม่ว่า ไม่รู้แมวจากบ้านไหนกระโดดชน
 - ข. บอกแม่ว่า ไม่รู้ว่าใครทำแตก
 - ค. บอกแม่ว่า นักเรียนทำแตกเอง

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 3 ความซื่อสัตย์: การทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การทำการบ้านด้วยตนเอง
ชื่อกิจกรรม	การบ้านยากจัง
เทคนิคที่นำมาใช้	บทบาทสมมติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง
สื่อการเรียนรู้	บทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านยากจัง” และดินน้ำมัน
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) เมื่อคุณครูให้การบ้านนักเรียนทำ นักเรียนทำอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดที่เคยลอกการบ้านของเพื่อน หรือให้คนอื่นทำการบ้านให้บ้าง ทำไมนักเรียนจึงทำเช่นนั้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดที่ทำการบ้านด้วยตนเองบ้าง นักเรียนทำอย่างไร ถ้ามีการบ้านที่ยากทำไม่ได้ นักเรียนทำอย่างไรจึงทำการบ้านข้อนั้นได้ และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำการบ้านด้วยตนเอง
- 4) ถ้านักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองและมีเพื่อนมาขอลอกการบ้าน นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ให้เพื่อนลอกการบ้าน

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านยากจัง” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยเล่าเหตุการณ์ในบทบาทสมมติให้นักเรียนฟังจนเข้าใจ จากนั้นจึงขออาสาสมัครจากนักเรียนในการแสดงเป็นตัวละครแต่ละตัวในบทบาทสมมติ ส่วนนักเรียนที่

ไม่ได้แสดงบทบาทสมมติให้เป็นผู้สังเกตการณ์ เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติจบแล้ว ผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากนักเรียนทั้งที่เป็นผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ผู้แสดง : เพราะอะไรนักเรียนจึงเลือกแสดงออกมาแบบนั้น และนักเรียนที่ปั้นรูปสัตว์ไม่ได้ทำอะไร
- 2) ผู้สังเกตการณ์ : นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงอย่างไร และถ้านักเรียนเป็นตัวละครในบทบาทสมมติจะเลือกทำอะไร เพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
- 3) ผลดีและผลเสียของการกระทำต่างๆ เป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากบทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านยากจัง” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากบทบาทสมมติให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเอง

บทบาทสมมติเรื่อง “การบ้านยากจัง”

ในชั่วโมงวิชาศิลปกรรม คุณครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5 คน เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มกันเรียบร้อยแล้ว คุณครูให้นักเรียนนั่งตามกลุ่มของตนเอง แล้วคุณครูจึงแจกดินน้ำมันให้นักเรียนกลุ่มละ 5 ก้อน คุณครูสั่งการบ้านให้นักเรียนโดยมีโจทย์ 2 ข้อ ดังนี้

1. ให้นักเรียนนำดินน้ำมันที่ได้ปั้นเป็นรูปสัตว์ต่างๆ 5 ชนิด โดยนักเรียนในกลุ่มสามารถปรึกษากันได้ว่าจะปั้นรูปอะไร แต่ห้ามให้เพื่อนในกลุ่มช่วยปั้นให้ และรูปปั้นที่ออกมาห้ามซ้ำกัน ให้เวลา 10 นาที

2. เมื่อนักเรียนปั้นทำข้อ 1 เสร็จแล้ว ให้สมาชิกในกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียนว่า กลุ่มของตนปั้นสัตว์อะไรบ้าง และมีขั้นตอนการทำอย่างไร

เมื่อคุณครูให้โจทย์เสร็จแล้ว นักเรียนจึงเริ่มทำการบ้าน แต่ว่ามีสมาชิกในกลุ่มๆ ละ หนึ่งคนที่ไม่สามารถปั้นรูปสัตว์ได้ แล้วนักเรียนจะทำอย่างไร

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการทำกรบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✕ ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. คุณครูสั่งการบ้านให้นักเรียนทำ เมื่อถึงกำหนดส่งนักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ลอกการบ้านเพื่อนมาส่งครู
 - ข. บอกคุณครูว่า ยังทำการบ้านไม่เสร็จขอเอากลับไปทำต่อที่บ้าน
 - ค. บอกครูว่าลืมเอาการบ้านมาส่ง
2. นักเรียนทำการบ้านไม่ได้ นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. บอกให้แม่สอนแล้วลงมือทำเอง
 - ข. บอกแม่ว่า ทำไม่ได้จึงให้แม่ทำให้
 - ค. มาขอลอกเพื่อนที่โรงเรียนตอนเช้า
3. เมื่อกลับถึงบ้าน นักเรียนยังไม่ได้ทำการบ้านและออกไปเล่นกับเพื่อน นักเรียนเห็นเพื่อนทำการบ้านเสร็จแล้ว นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ขอลอกการบ้านเพื่อน
 - ข. ขอให้เพื่อนช่วยทำให้ จะได้ไปเล่นด้วยกัน
 - ค. ทำการบ้านก่อน เสร็จแล้วค่อยไปเล่นกับเพื่อน
4. ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ คุณครูให้นักเรียนออกมาแก้โจทย์บนกระดานดำ แล้วคุณครูเดินออกไปนอกห้องเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ขอให้เพื่อนช่วยทำให้
 - ข. ดูคำตอบบนโต๊ะของคุณครู แล้วลอกใส่กระดานดำ
 - ค. นักเรียนพยายามทำเอง
5. คุณครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วประดิษฐ์ดอกไม้มาส่ง นักเรียนประดิษฐ์ดอกไม้ไม่เป็น นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. นักเรียนให้พี่สาวสอน แล้วช่วยกันทำกับเพื่อน
 - ข. บอกเพื่อนให้ไปหาซื้อที่ตลาดแล้วเอามาส่งคุณครู
 - ค. ขอให้เพื่อนคนที่ประดิษฐ์ดอกไม้เก่งๆ ทำให้

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ก 3. ค 4. ค 5. ก

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 4 ความซื่อสัตย์: การพูดความจริง

ชื่อเรื่อง	การพูดความจริง
ชื่อกิจกรรม	ความจริงพาพ้นภัย
เทคนิคที่นำมาใช้	การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง
สื่อการเรียนรู้	นิทานเรื่อง “ความจริงพาพ้นภัย”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังเพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยใช้คำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยพูดโกหกบ้าง ทำไมนักเรียนจึงพูดโกหก แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดโกหก ผลที่ตามมาของการพูดโกหกเป็นอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดพูดความจริง ไม่เคยพูดโกหกบ้าง ทำไมนักเรียนจึงพูดความจริง หรือไม่พูดโกหก และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้พูดความจริง หรือไม่ได้พูดโกหก ผลที่ตามมาของการพูดความจริงเป็นอย่างไร
- 3) นักเรียนคนใดที่มีเพื่อนมาพูดโกหกกับนักเรียนบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่มาพูดโกหกกับนักเรียน และนักเรียนคิดว่า เพื่อนคนที่พูดโกหกเขาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนคนใดที่มีเพื่อนพูดความจริงกับนักเรียนบ้าง นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่พูดความจริง และนักเรียนคิดว่า เพื่อนที่พูดความจริงเป็นอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง เรื่อง “ความจริงพาพ้นภัย” โดยผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนให้ออกมาเล่านิทานที่เตรียมไว้ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เมื่อเล่านิทานจบแล้วจึงให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ในตัวเรื่อง โดยมีคำถามนำดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า ฮารุ และ กวางผู้ขโมยน้ำปาล์ม มีพฤติกรรมอย่างไร
- 2) ถ้านักเรียนเป็น กวางผู้ขโมยน้ำปาล์ม นักเรียนจะพูดความจริงหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 3) นักเรียนคิดว่า การที่กวางผู้ขโมยน้ำปาล์มพูดความจริง ผลที่ตามมาเป็นอย่างไร
- 4) นักเรียนคิดว่า ถ้ากวางผู้ขโมยน้ำปาล์มพูดโกหก ผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญในนิทานเรื่อง “ความจริงพาพ้นภัย” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดในนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง

นิทาน “ความจริง....พาพ้นภัย”

ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสองสามีภรรยาคู่หนึ่ง ปลุกกระท่อมเล็กๆ เป็นที่อาศัยหลบนอน ทั้งสองปลูกต้นปาล์มไว้เป็นจำนวนมาก เพื่อนำน้ำจากต้นปาล์มมาทำเป็นเหล้าแล้วเอาไปขายที่ตลาด นำเงินไปซื้ออาหารเลี้ยงชีวิต

ตกเย็นของทุกวัน ฮารูผู้เป็นสามีจะไปตัดต้นปาล์มกรีดเป็นช่องแล้วเอาหม้อไปรองน้ำที่ไหลออกทำเช่นเดียวกับการกรีดยางพารา พอรุ่งขึ้นก็จะไปเก็บหม้อที่รองน้ำเอาไว้แต่ละต้นๆ มาหมักเป็นเหล้าเพื่อนำไปขาย เช้าวันหนึ่ง ฮารูต้องตกใจเมื่อทุกอย่างไม่เป็นตามที่เขาคาดหวังเอาไว้ เพราะหม้อที่รองน้ำปาล์มถูกทุบแตกทุกต้น

ฮารูบอกเรื่องนี้กับภรรยาและคิดว่าคงมีคนมาขโมยน้ำปาล์ม จึงวางแผนจับคนร้าย พอตกเย็น เขานำหม้อที่ภรรยายืมมาจากเพื่อนบ้านไปวางรองน้ำต้นปาล์ม และวางกับดักจับซ่อนไว้ จากนั้น ฮารูก็แอบซ่อนตัวหลังต้นปาล์มต้นใหญ่อีกต้นหนึ่งเพื่อคอยสังเกตการณ์

ฮารูเฝ้าสังเกตดูเป็นเวลานาน เขาได้เห็นรางดำๆ เคลื่อนผ่านไปยังต้นปาล์มทีละต้นๆ และได้ยินเสียงหม้อถูกฟาดลงกระทบพื้น เขาเพ่งพินิจดูอยู่นานเพื่อความแน่ใจว่า สิ่งที่เขาเห็นนั้นคืออะไรกันแน่ แต่ในที่สุดเจ้าสิ่งนั้นก็ติดกับดักที่ฮารูซ่อนไว้ เขาเห็นกวางใหญ่ตัวหนึ่ง ฮารูจึงพูดกับกวางว่า จะนำไปฆ่าแล้วขายลงโทษที่มาขโมยน้ำปาล์มและทำลายหม้อแตกจนหมดสิ้น

กวางได้ยินดังนั้นก็ขอร้องให้ไว้ชีวิต และเล่าความจริงให้ฮารูฟังว่า พี่ขโมยน้ำปาล์มเพราะต้องการเอาไปรักษาภรรยาที่ล้มป่วยอยู่กลางป่า ฮารูไม่เชื่อคำพูดของกวางจึงบอกว่า ถ้าเป็นจริงข้าก็จะปล่อยเจ้าไป แต่ถ้าเจ้าพูดโกหกข้าก็จะฆ่าเจ้าทิ้งเสียแล้วเอาไปขายที่ตลาดแทนน้ำปาล์ม

ฮารูปล่อยกวางให้เดินนำหน้าโดยมัดเชือกไว้กับคอ กวาง ในที่สุดก็ถึงกลางป่า ฮารูมองเห็นกวางน้อยตัวหนึ่งนอนโทมอยู่ตรงนั้นกำลังถูกกวางเฒ่ากรอกน้ำปาล์มเข้าไปที่ปากของมัน “นี่มันทำอะไรกัน กวางน้อยตัวนั้นเป็นอะไรถึงต้องกรอกด้วยน้ำปาล์มของเรา” เขาคิดอยู่ในใจ

“ทำไมท่านต้องขโมยน้ำปาล์มของข้าด้วย หน้าข้ายังทำลายหม้อข้าแตกหมดเลย”

“โอ..ท่านผู้มีพระคุณ..โปรดภัยด้วย..ลูกข้ายังอายุน้อยยังไม่รู้จักการเป็นอยู่ของมนุษย์ เขาไม่รู้ว่ามนุษย์จะต้องใช้หม้อนั้นซ้ำอีก โปรดภัยด้วย..” กวางเฒ่ากล่าวแก้ตัวแทนลูกชาย

“แล้วพวกท่านขโมยน้ำปาล์มของข้ามาทำไม..”

“กวางน้อยลูกชายของข้ากลืนกินพืชมีพิษเข้าไป ล้มป่วยใกล้จะตายแล้ว หากไม่มีน้ำปาล์มมาล้างพิษในท้องออกจากร่างกาย ลูกข้าต้องตายแน่ ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องขโมยน้ำปาล์มของท่าน”

ฮารูได้เห็นและได้ยินดังนั้น จึงปล่อยกวางตัวพี่ขโมยปาล์มให้เป็นอิสระ เพราะกวางตัวนั้นพูดความจริง อีกทั้งกวางต้องการช่วยเหลือกวางน้อยชายจึงได้ขโมยน้ำปาล์มตน

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการพูดความจริง

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนทำการบ้านยังไม่เสร็จ เมื่อถึงกำหนดส่งคุณครู นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ทำการบ้านเสร็จแล้วแต่ลืมเอามา
 - ข. บอกคุณครูว่า ยังทำการบ้านไม่เสร็จ
 - ค. บอกคุณครูว่า ทำสมุดการบ้านหาย
2. นักเรียนเห็นเพื่อนขโมยเงินในลิ้นชักโต๊ะคุณครู เพื่อนบอกนักเรียนว่าไม่ให้บอกใคร เมื่อคุณครูถามนักเรียนจะบอกอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า เห็นเงินล่องอยู่ใต้โต๊ะแต่ไม่สนใจ
 - ข. บอกคุณครูว่า ไม่รู้ว่าใครขโมยเงิน
 - ค. บอกคุณครูว่า เห็นเพื่อนขโมยเงิน
3. ในช่วงโมงพลศึกษา คุณครูให้ไปนั่งเรียนที่สนามหญ้าแต่นักเรียนไม่ยอมไปเพราะแดดร้อน นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า ปวดศีรษะขอไปนอนห้องพยาบาล
 - ข. บอกคุณครูว่า หกล้มจึงนั่งพักตรงนี้ก่อน
 - ค. บอกคุณครูว่า ไม่ยอมไปเพราะแดดร้อน
4. ตอนเช้าคุณครูให้นักเรียนดื่มนมแต่นักเรียนไม่ชอบจึงให้เพื่อนดื่มแทน พอที่คุณครูเห็นจึงถามนักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
 - ก. บอกคุณครูว่า นักเรียนดื่มนมหมดแล้ว
 - ข. บอกคุณครูว่า นักเรียนไม่ชอบดื่มนมจึงให้เพื่อน
 - ค. บอกคุณครูว่า เพื่อนขอดื่มนม นักเรียนจึงให้เพื่อน
5. นักเรียนมีเวรทำความสะอาดห้องแต่ลืมทำเวร เพื่อนถามนักเรียนจะบอกอย่างไร
 - ก. บอกเพื่อนว่า ปวดท้องมากทำไม่ได้
 - ข. บอกเพื่อนว่า รีบกลับบ้านไปช่วยแม่ทำงานบ้าน
 - ค. บอกเพื่อนว่า ลืมทำเวร

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ค 3. ค 4. ข 5. ค

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการพูดความจริง**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการพูดความจริง			
5	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 5 ความซื่อสัตย์: การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อเรื่อง	การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น
ชื่อกิจกรรม	ต่อภาพจิ๊กซอ
เทคนิคที่นำมาใช้	เกม การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย
เวลา	45 นาที
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น
สื่อการเรียนรู้	ภาพจิ๊กซอ และฉลากแบ่งกลุ่ม
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้ฟังเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อ เฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้เลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยถูกขโมยของบ้าง หลังจากถูกขโมยของนักเรียนได้ของคืนหรือไม่ ถ้านักเรียนได้ของคืน หรือ ถ้านักเรียนไม่ได้ของคืน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดเคยขโมยของของคนอื่นบ้าง แล้วนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงขโมยของของคนอื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคนใดไม่เคยขโมยของของคนอื่นบ้าง เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่ขโมยของคนอื่น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 4) นักเรียนคิดว่า คนที่ลักขโมยของคนอื่นเป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาจับฉลากแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนแบ่งตามกลุ่มของตนเอง แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตั้งชื่อกลุ่ม และหัวหน้ากลุ่ม แล้วอธิบายหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มและสมาชิกในกลุ่มให้นักเรียนฟัง

3.2 ผู้วิจัยแจกภาพจิ๊กซอที่เตรียมไว้ให้แต่ละกลุ่มละ 1 ชุด แต่ในภาพจิ๊กซอนั้นจะมีชิ้นส่วน 3 ชิ้นที่หายไปอยู่ในกลุ่มอื่น นักเรียนจะต้องต่อภาพจิ๊กซอให้เสร็จภายใน 15 นาที และต้องหาชิ้นส่วนที่หายไปมาใส่ภาพให้สมบูรณ์

3.3 เมื่อครบกำหนด ผู้วิจัยขออาสาสมัครนักเรียนออกมารายงานผลการต่อภาพจิ๊กซอว่ามีการทำงานอย่างไร และมีการหาจิ๊กซอในส่วนที่หายไปอย่างไร จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีที่มีการขโมยชิ้นส่วนจิ๊กซอ โดยผู้วิจัยจะใช้คำถามดังนี้

- 1) นักเรียนทำอะไร และทำไมถึงทำอย่างนั้น
- 2) ผลที่ตามมาของการขโมยจิ๊กซอมาต่อภาพเป็นอย่างไร
- 3) กลุ่มที่ถูกขโมยรู้สึกละอายใจอย่างไร ที่เพื่อนทำอะไร และเพื่อนควรทำอะไรจึงจะถูกต้อง
- 4) ถ้านักเรียนเป็นกลุ่มที่ถูกขโมยจะรู้สึกอย่างไร
- 5) คนที่ขโมยเป็นคนอย่างไร
- 6) ผลดีของการไม่ขโมยเป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการทำบ้านด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากกิจกรรมต่อภาพจิ๊กซอ รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากกิจกรรมให้นักเรียนทราบอีกครั้ง

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบที่ละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเห็นลูกอมของเพื่อนวางอยู่บนโต๊ะ ถ้านักเรียนอยากกินลูกอม นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ขอแบ่งลูกอมจากเพื่อน
 - ข. หยิบลูกอมไปกินโดยไม่บอกเพื่อน
 - ค. หยิบลูกอมของเพื่อนมากิน แล้วไปซื้อลูกอมกินเอง
2. นักเรียนขอเงินแม่ไปซื้อของเล่นแต่แม่ไม่ให้ พอแม่ไม่อยู่นักเรียนเห็นกระเป๋าตังค์ของพ่อ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. หยิบเงินของพ่อไปซื้อของเล่น
 - ข. บอกพ่อขอเงินไปซื้อของเล่น
 - ค. ใช้ให้น้องไปหยิบเงินของพ่อมาให้นักเรียน
3. เพื่อนเอาปากกามาอวดที่โรงเรียน นักเรียนอยากได้ปากกาดำนั้น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. บอกแม่ให้ซื้อปากกาให้
 - ข. แอบหยิบของเพื่อนมาใช้
 - ค. ขอปากกาของเพื่อน
4. นักเรียนไปร้านค้ากับแม่อยากกินขนมแต่ไม่มีเงิน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. หยิบขนมบนชั้นกิน ตอนแม่ค้าไม่เห็น
 - ข. ขอเงินแม่ซื้อขนม
 - ค. ขอแม่ค้ากินขนมก่อนแล้วค่อยจ่ายให้ทีหลัง
5. ในช่วงโมฆะวาทเขียน นักเรียนไม่มียางลบใช้ เห็นยางลบของเพื่อนวางบนโต๊ะ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. รอเพื่อนกลับมาที่โต๊ะ แล้วขอยืมยางลบเพื่อน
 - ข. หยิบมาใช้เอง แล้วไม่คืน
 - ค. หยิบมาใช้ก่อน พอเพื่อนจะใช้ค่อยคืน

เฉลยคำตอบ

1. ก 2. ข 3. ก 4. ข 5. ก

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการไม่ลักขโมยของผู้อื่น**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 6 ความซื่อสัตย์: การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

ชื่อเรื่อง การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

ชื่อกิจกรรม ทาสผู้ซื่อสัตย์

เทคนิคที่นำมาใช้ การเล่านิทาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

สื่อการเรียนรู้ นิทานเรื่อง “ทาสผู้ซื่อสัตย์”

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. ขั้นทดสอบความรู้ก่อนการพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละเอียดตามลำดับจนครบทุกข้อ

2. ขั้นนำเข้าสู่การพัฒนา

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยใช้คำถามนำ ดังนี้

- 1) นักเรียนคนใดเคยทำของหรือเงินหายบ้าง แล้วนักเรียนได้ของคืนหรือไม่ ถ้า นักเรียนได้ของคืน หรือ ถ้านักเรียนไม่ได้ของคืน นักเรียนรู้สึกอย่างไร
- 2) นักเรียนคนใดเคยเก็บของหรือเงินคนอื่นได้บ้าง เมื่อเก็บได้แล้วนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใดจึงทำอย่างนั้น และนักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ทำเช่นนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่า คนที่เก็บเงินหรือของผู้อื่นได้แล้วนำส่งคืนเป็นคนอย่างไร

จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงและทบทวนวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกัน

3. ขั้นดำเนินการพัฒนา

ผู้วิจัยนำเทคนิคการเล่านิทานเรื่อง “ทาสผู้ซื่อสัตย์” มาใช้ในการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยให้อาสาสมัครนักเรียนหนึ่งคนเพื่อออกมาเล่านิทานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เมื่อนักเรียนเล่าจบแล้วผู้วิจัยถามความคิดเห็นจากนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

- 1) นักเรียนคิดว่า ทาสคนที่ 1 ทาสคนที่ 2 และทาสคนที่ 3 เป็นคนอย่างไร
- 2) ระหว่างทาสทั้งสามคน นักเรียนชอบใครมากกว่ากัน เพราะเหตุใด

- 3) ถ้านักเรียนเป็นทาสคนที่ 1 ทาสคนที่ 2 และทาสคนที่ 3 นักเรียนจะทําอย่างไรเมื่อเจอถุงเงิน
- 4) ผลที่ตามมาของการเก็บเงินได้แล้วคืนกับการเก็บเงินได้แล้วไปนำไปใช้อย่างอื่นเป็นอย่างไร

ในกรณีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญจากนิทานเรื่อง “ทาสผู้ซื่อสัตย์” รวมทั้งข้อดีและข้อเสีย พร้อมทั้งยกตัวอย่างกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปแนวคิดจากนิทานให้นักเรียนทราบ

5. ขั้นตอนทดสอบความรู้หลังพัฒนา

ผู้วิจัยให้นักเรียนทําแบบฝึกหัดหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดชุดเดียวกับแบบฝึกหัดก่อนพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ โดยผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ในการทําแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถปฏิบัติได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้อ่านโจทย์ในแบบฝึกหัดให้นักเรียนฟังทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ละข้อตามลำดับจนครบทุกข้อ

6. ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนทําแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อ่านหัวข้อในแบบประเมินให้นักเรียนฟังทีละข้อแล้วให้นักเรียนเลือกตอบทีละข้อเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามลำดับจนครบทุกข้อ

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมเสนอความคิดเห็นและการสรุปของนักเรียน
3. ผลจากแบบฝึกหัดก่อนและหลังพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

นิทานเรื่อง “ทาสผู้ซื่อสัตย์”

เรือนไทยสร้างด้วยไม้สักทั้งหลังตั้งอยู่บนพื้นที่เกือบร้อยไร่ นั่นเป็นของเศรษฐีหนุ่มแห่งหมู่บ้านทางใต้ เขาเป็นเศรษฐีโสดจึงเป็นที่หมายปองของบรรดาสาว ๆ ทั้งหมดในหมู่บ้าน เพราะนอกจากจะฐานะดี หน้าตาดีแล้ว เขายังเป็นเศรษฐีที่ใจดีจึงเป็นที่รักและเคารพของทุกคนในหมู่บ้านอีกด้วย ในบ้านของเศรษฐีมีทาสบริวารมากมาย แต่มีทาสที่สนิทมากที่สุดอยู่สามคน ซึ่งท่านตั้งใจว่าจะให้คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดูแลมรดกของท่านยามที่ท่านตายจากโลกนี้ไปแล้ว

ท่านเศรษฐีจึงนอนคิดอยู่หลายวันเพื่อนจะวางแผนให้รู้ว่า ทาสคนไหนที่มีความซื่อสัตย์เป็นที่ไว้วางใจได้ เมื่อคิดแผนออกท่านเศรษฐีจึงเรียกทาสทั้งสามคนมาพบและบอกว่า

“ภายในสามวันนี้ พวกเจ้าทั้งหมดห้ามใครมายุ่มยามในเรือนของข้า เว้นก็แต่เจ้าทั้งสามคนที่สามารถเข้ามารับใช้ข้าวันละคนเท่านั้น โดยเริ่มจากทาสผู้อาวุโสก่อนตามลำดับ

รุ่งขึ้น เมื่อทาสของท่านเศรษฐีคนที่หนึ่งเข้ามารับใช้ ขณะขึ้นเรือนพบถุงเงินตกอยู่ที่เชิงบันไดจึงได้เปิดดูเห็นทองคำแท่งสามแท่ง จึงคิดว่าจะเอาไปแลกเป็นเงินก็คงได้หลายบาททีเดียวจึงเก็บถุงเงินนั้นไว้แล้วขึ้นเรือนคอยให้การรับใช้ท่านเศรษฐีโดยไม่ได้พูดเรื่องที่พบถุงเงิน

ทาสคนที่สอง ก็มารับใช้ท่านมหาเศรษฐีเจอถุงเงินเช่นเดียวกับทาสคนที่หนึ่ง และคิดว่าจะนำไปซื้อผ้าสวย ๆ และจะนำมาฝากเศรษฐีด้วย จากนั้นก็ขึ้นไปรับใช้ท่านเศรษฐีตามปกติโดยไม่พูดถึงเรื่องที่พบถุงเงิน

ทาสคนที่สาม ก็มารับใช้ท่านเศรษฐีเช่นเดียวกันในวันถัดมา ก็เจอถุงเงินในใจก็คิดว่าจะนำไปแลกเป็นเงินเพื่อเก็บไว้รักษาตนเองยามแก่ และก็ถูกคิดขึ้นมาทันทีว่า ท่านเศรษฐีมีพระคุณกับตนจะเนรคุณไม่ได้ ถุงเงินนี้อาจจะไม่มากมายสำหรับเศรษฐี แต่ถ้าท่านตั้งใจเอามันไปให้ใครที่ต้องการมากจริง ๆ ละ พอขึ้นเรือนทาสคนที่สามถึงนำถุงเงินให้เศรษฐีและพูดว่า “ข้าเก็บถุงเงินนี้ได้ที่เชิงบันได” เศรษฐีจึงถามกลับว่า “ถุงเงินนี้ไม่ใช่ของข้าเมื่อเจ้าเจอก็เก็บมันไปซะไม่เห็นต้องมาคืนให้ข้า” แต่ทาสคนที่สามกลับตอบว่า “ก็ถุงเงินนี้ตกอยู่ในบ้านท่านเศรษฐีดังนั้นก็ย่อมเป็นของท่าน

เศรษฐีได้ยินดังนั้น จึงยิ้มอย่างปลาบปลื้มที่แผนการของตนเองนั้นสามารถหาผู้ที่ซื่อสัตย์ต่อตัวท่านได้แล้ว ในที่สุดท่านก็ได้คนรับใช้ผู้ซื่อสัตย์ไว้คอยดูแลแล้ว

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบฝึกหัดก่อนและหลังกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

คำชี้แจง:ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามที่ตรงกับพฤติกรรมของของนักเรียนให้มากที่สุด และทำให้ครบทุกข้อ

1. นักเรียนเก็บเงินได้โดยไม่มีใครเห็น นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. นำเงินที่เก็บได้มาใช้เอง
 - ข. นำเงินที่เก็บได้ประกาศหาเจ้าของ
 - ค. นำเงินที่เก็บได้ไปซื้อขนมมาแบ่งให้เพื่อนกิน
2. นักเรียนเจอกระเป๋าสตางค์ของเพื่อนที่ชอบแกล้งนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. ไม่สนใจ
 - ข. เก็บส่งคืนให้เพื่อนแต่โดยดี
 - ค. หยิบเงินในกระเป๋าสตางค์ออกและคืนแต่กระเป๋าสตางค์ให้
3. นักเรียนเดินเล่นที่สนามหญ้าตามลำพังแล้วเจอเงิน 20 บาท นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บเงินไปซื้อของเล่น ถ้าเงินเหลือส่งให้คุณครูประกาศหาเจ้าของ
 - ข. ส่งเงินให้ครูทั้งหมดเพื่อประกาศหาเจ้าของ
 - ค. เก็บเงินไว้เป็นของตนเองทั้งหมด
4. นักเรียนเข้าห้องน้ำเจอสร้อยข้อมือตกอยู่ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บเอาไปไว้ที่บ้าน
 - ข. เก็บไว้ใส่เล่นเพื่ออวดเพื่อน
 - ค. ถามเพื่อนว่าของใคร
5. นักเรียนนั่งรถเมล์แล้วเจอโทรศัพท์มือถือ นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เก็บใส่กระเป๋าทนเองเพราะไม่มีใครรู้
 - ข. ส่งให้คนขับรถช่วยประกาศหาเจ้าของ
 - ค. หยิบโทรศัพท์แล้วลงจากรถเมล์

เฉลยคำตอบ

1. ข 2. ข 3. ข 4. ค 5. ข

**แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ**

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง: ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของ
นักเรียนมากที่สุด

ระดับมาก หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยปานกลาง
ระดับน้อย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
2	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
3	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ			
4	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด			
5	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย			
6	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น			
7	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ครั้งที่ 7 ความซื่อสัตย์: ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา ปัจฉิมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนประทับใจ

เทคนิคที่นำมาใช้ การอภิปราย การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการกล่าวคำชมเชย

เวลา 45 นาที

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในด้านต่างๆ

สื่อการเรียนรู้ -

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์และความไม่ซื่อสัตย์จากแต่ละกิจกรรมที่จัดไปแล้ว

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนจับฉลากเพื่อจัดอันดับการออกมาเล่าประสบการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับ “ความซื่อสัตย์ที่นักเรียนประทับใจ” ในด้านต่อไปนี้

- 1) การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด
- 2) การทำกาบ้านด้วยตนเอง
- 3) การพูดความจริง
- 4) การไม่ลักขโมยของผู้อื่น
- 5) การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ

เมื่อนักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองจบในแต่ละเรื่อง ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนทุกคนเกี่ยวกับเรื่องราวที่นักเรียนเล่าให้ฟัง โดยมีประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 2) ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้นจะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงทำอย่างนั้น
- 3) นักเรียนคิดว่าคนที่ไม่มี ความซื่อสัตย์ในด้านนั้น จะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง

ในกรณีที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยจะให้การเสริมแรงทันทีโดยใช้การให้ข้อมูลย้อนกลับและกล่าวคำชมเชย จากนั้นผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านนั้นๆ ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปการดำเนินมาทั้งหมดจากความร่วมมือของนักเรียนและกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจที่เด็กมีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....(ก่อน/หลัง)

แบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

คำชี้แจง 1. แบบฝึกหัดนี้มีทั้งหมดจำนวน 25 ข้อ ให้นักเรียนทำให้ครบทุกข้อ
2. ตัวเลือกในแบบฝึกหัดแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสำรวจตัวเองว่า แสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมในสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำถามตรงตามที่นักเรียนเลือก

1. นักเรียนอ่านหนังสือในห้องสมุดเจอภาพที่ถูกใจจึงฉีกเอามาซ่อนในเสื้อของตนเอง คุณครูสงสัยจึงถาม นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. บอกคุณครูว่า นักเรียนซ่อนสมุดภาพไว้ในเสื้อ
- ข. บอกคุณครูว่า นักเรียนใส่เสื้อมาสองชั้น
- ค. บอกคุณครูว่า ไม่มีอะไร

2. ในช่วงโมงวิชาภาษาไทย คุณครูให้นักเรียนคัดลายมือมาส่ง แต่นักเรียนเขียนไม่สวย นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ขอร้องให้เพื่อนช่วยคัดลายมือให้
- ข. คัดลายมือส่งครูทั้งๆ ที่ไม่สวย
- ค. ไม่คัดลายมือไปส่งคุณครู

3. นักเรียนลอกการบ้านเพื่อนมาส่ง คุณครูสงสัยจึงถาม นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร

- ก. บอกคุณครูว่า เพื่อนมาลอกการบ้านของนักเรียน
- ข. บอกคุณครูว่า นักเรียนลอกการบ้านเพื่อน
- ค. บอกคุณครูว่า นักเรียนไม่ได้ลอกการบ้านเพื่อน

4. เพื่อนนำกระเป๋าสตางค์มาอวดมีเงิน 30 บาท นักเรียนเจอกระเป๋าสตางค์ของเพื่อนทำตกอยู่ที่ห้องน้ำ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. เก็บกระเป๋าสตางค์ไว้เป็นของตัวเอง
- ข. หยิบเงินในกระเป๋าสตางค์ 10 บาท แล้วคืนเพื่อน 20 บาท
- ค. นำกระเป๋าสตางค์ไปคืนเพื่อน

5. พักกลางวัน นักเรียนกินข้าวอิ่มแล้วอยากกินขนมแต่ไม่มีเงิน ขณะเดินกลับห้องเรียนเจอเงินอยู่ที่พื้นพอดีกับค่าขนม นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. รีบนำเงินไปส่งให้คุณครู
- ข. นำเงินไปซื้อขนมที่อยากกิน
- ค. เก็บเงินไว้เป็นของตัวเอง

6. นักเรียนกับเพื่อนนำซอร์คของคุณครูมาขีดเขียนบนกระดานดำจนเลอะเทอะ เมื่อคุณครูเดินเข้ามาสอนและเห็น นักเรียนจะบอกคุณครูว่าอย่างไร
- บอกคุณครูว่า เพื่อนเป็นคนทำ
 - บอกคุณครูว่า นักเรียนและเพื่อนเป็นคนทำ
 - ทำเฉยๆ ไม่ตอบอะไรกับคุณครู
7. ในช่วงโมเมนต์ที่คุณครูให้นักเรียนวาดภาพที่อยากวาดมาส่ง นักเรียนกลัวว่าไม่สวยจะทำอย่างไร
- เปิดหนังสือดู แล้วนักเรียนก็วาดเอง
 - ให้พี่สาววาดรูปให้ แล้วนำมาส่งคุณครู
 - ให้เพื่อนที่วาดภาพสวยวาดให้
8. เพื่อนชอบรังแกนักเรียน เมื่อมีโอกาสนี้มีคนอยู่นักเรียนจึงเอากระเป๋ไปเพื่อนไปทิ้งลงถังขยะ เมื่อเพื่อนถามนักเรียนจะบอกเพื่อนว่าอย่างไร
- บอกเพื่อนว่า ไม่รู้ไม่เห็น ไม่ได้เป็นคนทำ
 - บอกเพื่อนว่า นักเรียนเอาไปทิ้งเองเพราะรู้สึกสนุกดี
 - บอกเพื่อนว่า เพื่อนอีกคนไม่ให้บอกว่าเขาทิ้ง
9. คุณครูมอบหมายให้นักเรียนเก็บเงินห้อย พักรับประทานกลางวัน นักเรียนไม่ได้นำเงินมาจะทำอย่างไร
- เอาเงินห้อยไปซื้อข้าวกินไม่มีใครรู้
 - บอกเพื่อนขอยืมเงินไปซื้อข้าว
 - เอาเงินห้อยไปซื้อข้าวโดยไม่บอกใครแล้วค่อยเอาเงินมาคืนที่หลัง
10. นักเรียนเห็นคนวางกล่องของขวัญไว้บนชั้นวางของแล้วเดินออกไป โดยไม่ได้ถือของขวัญไปด้วย นักเรียนจะทำอย่างไร
- ไม่สนใจ เพราะนักเรียนไม่รู้จักเขา
 - แกะกล่องของขวัญดูว่ามีอะไร
 - ถือกล่องของขวัญไปส่งคืนให้
11. นักเรียนกำลังหยิบรองเท้าของเพื่อนไปซ่อนในถังขยะ พอดีเพื่อนมาเห็น นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกเพื่อนว่า เจอรองเท้าของเพื่อนในถังขยะ
 - บอกเพื่อนว่า เจอรองเท้าของใครไม่รู้
 - บอกเพื่อนว่า จะแกล้งเพื่อนเลยหยิบรองเท้าไปทิ้งลงถังขยะ
12. คุณครูให้นักเรียนปฎิรูปดาวบนผ้า แต่นักเรียนก็ทำไม่เป็น นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกแม่ว่า ทำไม่เป็นให้แม่ช่วยทำให้
 - บอกแม่ว่า ทำไม่เป็นให้แม่ช่วยสอนให้ แล้วทำตาม
 - ให้แม่ทำให้ครั้งหนึ่งแล้วที่เหลือนักเรียนทำต่อเอง

13. หลังเลิกเรียนคุณครูสั่งการบ้านให้ทำ เมื่อนักเรียนกลับถึงบ้านอยากออกไปเล่นกับเพื่อน แม่ถามนักเรียนว่า มีการบ้านต้องทำหรือเปล่า นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร

- ก. บอกแม่ว่า ไม่มีการบ้าน
- ข. ไม่ตอบแม่ แล้วออกไปเล่นกับเพื่อน
- ค. บอกแม่ว่า มีการบ้านเดี๋ยวกลับมาทำ

14. นักเรียนเห็นครูใช้โทรศัพท์มือถือราคาแพงอยากได้ คุณครูผลอวางไว้บนโต๊ะ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. หยิบโทรศัพท์ใส่กระเป๋าเพื่อนก่อนแล้วค่อยมาเอา
- ข. หยิบโทรศัพท์มาเก็บไว้ในกระเป๋าของตนเอง
- ค. หยิบโทรศัพท์มาดูแล้ววางไว้ที่เดิม

15. เพื่อนกับนักเรียนไปเที่ยวทะเลเจอแว่นตากันแดดสุดหรู เพื่อนหยิบแว่นตามาสวมได้พอดี แล้วบอกว่าจะเอาไว้ใส่เอง นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. บอกเพื่อนว่า เอาไปใช้เลยเพราะไม่รู้ว่าเป็นของใคร
- ข. บอกเพื่อนว่า เอาไปประชาสัมพันธ์เพื่อหาเจ้าของ
- ค. บอกเพื่อนว่า ขอสวมแว่นตาบ้าง

16. นักเรียนล้อชื่อพ่อของเพื่อน เพื่อนจึงผลักนักเรียนหล้ม คุณครูมาเห็นพอดี นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. บอกคุณครูว่า เพื่อนผลักนักเรียนหล้มก่อน
- ข. บอกคุณครูว่า นักเรียนล้อชื่อพ่อของเพื่อน
- ค. บอกคุณครูว่า เพื่อนเคยล้อชื่อพ่อของนักเรียน นักเรียนจึงล้อบ้าง

17. คุณครูสั่งให้นักเรียนพับกระดาษรูปนก 20 ตัวมาส่ง นักเรียนพับได้ 12 ตัว แล้วเมื่อเย็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. หยัดพับให้หายเมื่อเย็นก่อน แล้วพับต่อให้ครบ
- ข. บอกให้เพื่อนที่พับเสร็จแล้วช่วยพับให้
- ค. ขอจากเพื่อนคนอื่นๆ ที่พับไว้เกิน

18. วันนี้นักเรียนไม่อยากไปโรงเรียนเพราะเพื่อนชอบแกล้ง แม่บอกให้นักเรียนแต่งตัวไปโรงเรียน นักเรียนจะบอกแม่ว่าอย่างไร

- ก. บอกแม่ว่า ไม่อยากไปเพราะเพื่อนชอบแกล้ง
- ข. บอกแม่ว่า ไม่อยากไปเพราะปวดศีรษะ
- ค. บอกแม่ว่า ไม่อยากไปเพราะคุณครูดุ

19. พักเรียนกลางวัน นักเรียนอยากกินกับข้าวของเพื่อนแต่ไม่กล้าขอ บังเอิญเพื่อนลุกออกไปเข้าห้องน้ำ นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ดักกับข้าวมากินคำเดียวตอนเพื่อนไม่อยู่
- ข. กลับบ้านบอกให้แม่ทำให้กินบ้าง
- ค. ดักกับข้าวของเพื่อนมากินตอนเพื่อนเผลอ

20. เพื่อนชอบรังแกนักเรียนเป็นประจำ ขณะพักกลางวัน นักเรียนเจอเกมกตของเพื่อน นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ไม่สนใจ และไม่บอกเพื่อนให้รู้
- ข. หยิบเกมกตไปวางไว้ที่โต๊ะเพื่อน
- ค. เก็บเกมกตไปเล่นที่บ้านเอง

21. นักเรียนยืมหนังสือเพื่อนมาอ่านแล้วทำลาย เพื่อนมาทวงหนังสือคืน นักเรียนจะอย่างไร

- ก. บอกเพื่อนว่า ทำหนังสือหายจะซื้อคืนให้
- ข. บอกเพื่อนว่า ลืมเอามาตอนนี้อยู่ที่บ้าน
- ค. บอกเพื่อนว่า มีคนมาขอยืมอ่านต่อ

22. นักเรียนทำการบ้านด้วยตนเองทุกครั้ง วันหนึ่ง นักเรียนเป็นไข้หวัดจึงทำการบ้านไม่เสร็จ เมื่อคุณครูให้ส่งการบ้าน นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ขอลอการบ้านเพื่อนส่งไปก่อน
- ข. ขอให้เพื่อนทำการบ้านให้
- ค. บอกคุณครูว่า เป็นไข้หวัดยังทำการบ้านไม่เสร็จขอเอากลับไปทำต่อให้เสร็จ

23. แม่ฝากเงินทำบุญให้นักเรียนไปส่งคุณครูแต่นักเรียนลืมนำไปส่ง เมื่อกลับถึงบ้านแม่ถามว่าไปส่งให้คุณครูหรือยัง นักเรียนจะตอบแม่ว่าอย่างไร

- ก. บอกแม่ว่า ลืมเอาไปส่งจะไปส่งให้พรุ่งนี้
- ข. บอกแม่ว่า นำไปส่งให้คุณครูแล้ว
- ค. บอกแม่ว่า ฝากเพื่อนให้ไปส่งอีกทีหนึ่ง

เฉลยคำตอบ

1. ก	2. ข	3. ข	4. ค	5. ก
6. ข	7. ก	8. ข	9. ข	10. ค
11. ค	12. ข	13. ค	14. ค	15. ข
16. ข	17. ก	18. ก	19. ข	20. ข
21. ก	22. ค	23. ก		

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

- เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์
- ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
- ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1
- คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ทั้ง 15 ชุด
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องลึงน้อยขอโทษ
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องการบ้านของฉัน
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องลาจอมโกหก
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องความโลภของนกกา
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องจะอย่างไรดี
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องกระต่ายจอมซน
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องการบ้านของฉัน
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องบทเรียนของเสือ
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องภาพมหัศจรรย์
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องเงินในถุง
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องผลชื่อผลสัตย์
- เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องหนูทำผิดจะทำยังไงดี

ภาคผนวก ข (ต่อ)

- [illegible]

ภาคผนวก ข (ต่อ)

- ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการบ้านยากจัง
- ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องความจริงพาพ้นภัย
- ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องต่อภาพจิ๊กซอ
- ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องหาสผู้ซื่อสัตย์

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดก่อน และหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1							
1. การทำผิดแล้วยอมรับผิด (ลิงน้อยขอโทษ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	15	3.93	1.163	59			
					9	11	3.67*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	15	4.53	0.915	68			
2. การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้านของฉันท)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	15	3.73	1.033	56			
					10	24	2.32*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	15	4.40	0.737	66			
3. การพูดความจริง (ลาจอมโกหก)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	15	3.87	1.060	58			
					10	16	3.16*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	15	4.53	0.640	68			
4. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ความโลภของนกกา)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	15	3.67	1.291	55			
					13	23	3.66*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	15	4.53	0.640	68			
5. เก็บเงินหรือสิ่งของได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (จะทำอย่างไรดี)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	15	4.13	0.915	62			
					9	11	3.67*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	15	4.73	0.458	71			

ตาราง 11 (ต่อ)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2							
6. การทำผิดแล้วยอมรับผิด (กระต่ายจอมซน)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	20	4.20	1.005	84			
					12	26	2.69*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	20	4.80	0.410	96			
7. การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้าน)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	20	3.90	1.071	78			
					15	23	4.26*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	20	4.65	0.671	93			
8. การพูดความจริง (บทเรียนของเสือ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	20	4.05	1.356	81			
					13	39	2.29*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	20	4.70	0.571	94			
9. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ภาพมหัศจรรย์)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	20	4.20	1.005	84			
					7	9	2.66*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	20	4.55	0.759	91			
10. เก็บเงินหรือสิ่งของได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (เงินในถุง)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	20	4.05	0.945	81			
					14	24	3.21*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	20	4.75	0.444	95			

ตาราง 11 (ต่อ)

คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3	n	$\bar{X}$	S.D.	$\sum x$	$\sum d$	$(\sum d)^2$	t
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3							
11. การทำผิดแล้วยอมรับผิด (หนูทำผิดจะทำไมดี)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	19	4.00	0.882	76			
					13	15	5.12*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	19	4.68	0.582	89			
12. การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น (การบ้านยากจัง)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	19	3.79	1.084	72			
					13	21	3.63*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	19	4.47	0.697	85			
13. การพูดความจริง (ความจริงพาพ้นภัย)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	19	4.26	0.991	81			
					7	13	2.11*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	19	4.63	0.684	88			
14. การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น (ต่อภาพจิกซอ)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	19	4.26	0.733	81			
					10	12	3.75*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	19	4.79	0.419	91			
15. เก็บเงินหรือสิ่งของได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ (ทาสผู้ซื่อสัตย์)							
คะแนนแบบฝึกหัดก่อนพัฒนา	19	4.00	1.374	76			
					10	16	2.97*
คะแนนแบบฝึกหัดหลังพัฒนา	19	4.53	0.841	86			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นปีที่ 1

เรื่องที่พัฒนา	ชื่อกิจกรรม	$\bar{X}$	การแปลผล
ประถมศึกษาปีที่ 1			
การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	1. ลิงน้อยขอโทษ	2.76	ระดับมาก
การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การบ้านของฉันทัน	2.84	ระดับมาก
การพูดความจริง	3. ลาจอมโกหก	2.79	ระดับมาก
การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	4. ความโลภของนกกา	2.85	ระดับมาก
การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5. จะทำอย่างไรดี	2.75	ระดับมาก
รวม		2.80	ระดับมาก
ประถมศึกษาปีที่ 2			
การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	1. กระต่ายจอมซน	2.63	ระดับมาก
การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การบ้าน	2.71	ระดับมาก
การพูดความจริง	3. บทเรียนของเสือ	2.73	ระดับมาก
การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	4. ภาพมหัศจรรย์	2.74	ระดับมาก
การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5. เงินในถุง	2.83	ระดับมาก
รวม		2.73	ระดับมาก
ประถมศึกษาปีที่ 3			
การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	1. หนูทำผิดจะอย่างไรดี	2.78	ระดับมาก
การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	2. การบ้านยากจัง	2.72	ระดับมาก
การพูดความจริง	3. ความจริงพาพ้นภัย	2.74	ระดับมาก
การไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	4. ต่อภาพจิ๊กซอ	2.70	ระดับมาก
การเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้ แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5. ทาสผู้ซื่อสัตย์	2.79	ระดับมาก
รวม		2.75	ระดับมาก
รวมทุกกิจกรรม (15 กิจกรรม)		2.75	ระดับมาก

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 1

แบบวัดความซื่อสัตย์	ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การยอมรับผิดเมื่อตนทำผิด	1	+1	+1	+1	3	1
	6	+1	+1	+1	3	1
	11	+1	+1	0	2	.67
	16	+1	+1	0	2	.67
	21	+1	+1	+1	3	1
การทำการบ้านด้วยตนเอง โดยไม่ลอกผู้อื่น	2	+1	+1	+1	3	1
	7	+1	+1	+1	3	1
	12	+1	+1	0	2	.67
	17	+1	+1	+1	3	1
	22	+1	+1	+1	3	1
การพูดความจริง	3	+1	+1	+1	3	1
	8	+1	+1	+1	3	1
	13	+1	+1	+1	3	1
	18	+1	+1	+1	3	1
	23	+1	+1	+1	3	1
การไม่ลักขโมยของ ของผู้อื่น	4	+1	+1	+1	3	1
	9	+1	+1	0	2	.67
	14	+1	+1	0	2	.67
	19	+1	+1	+1	3	1
	24	+1	+1	+1	3	1
การเก็บเงินหรือสิ่งของของผู้อื่น ได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	5	+1	+1	+1	3	1
	10	+1	+1	+1	3	1
	15	+1	+1	+1	3	1
	20	+1	+1	+1	3	1
	25	+1	+1	+1	3	1

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 1

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	หมายเหตุ
1	.36	ใช้ได้
2	.21	ใช้ได้
3	.29	ใช้ได้
4	.21	ใช้ได้
5	.21	ใช้ได้
6	.36	ใช้ได้
7	.36	ใช้ได้
8	.36	ใช้ได้
9	.36	ใช้ได้
10	.21	ใช้ได้
11	.29	ใช้ได้
12	.21	ใช้ได้
13	.29	ใช้ได้
14	.21	ใช้ได้
15	.29	ใช้ได้
16	.43	ใช้ได้
17	.21	ใช้ได้
18	.43	ใช้ได้
19	.21	ใช้ได้
20	.21	ใช้ได้
21	.36	ใช้ได้
22	.29	ใช้ได้
23	.36	ใช้ได้
24	.07	ใช้ไม่ได้
25	.07	ใช้ไม่ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1

โดยรวมทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.63

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 1 ทั้ง 15 ชุด

ชุดที่	คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$		t-value
	ก่อนใช้คู่มือ	หลังใช้คู่มือ	
1. ลิงน้อยขอโทษ	3.93	4.53	3.67*
2. การบ้านของฉัน	3.73	4.40	2.32*
3. ลาจอมโกหก	3.87	4.53	3.16*
4. ความโลภของนกกา	3.67	4.53	3.66*
5. จะทำอะไรดี	4.13	4.73	3.67*
6. กระจายจอมชน	4.20	4.80	2.69*
7. การบ้าน	3.90	4.65	4.26*
8. บทเรียนของเสือ	4.05	4.70	2.29*
9. ภาพมหัศจรรย์	4.20	4.55	2.66*
10. เงินในถุง	4.05	4.75	3.21*
11. หนูทำผิดจะทำไม	4.00	4.68	5.12*
12. การบ้านยากจัง	3.79	4.47	3.63*
13. ความจริงพาพ้นภัย	4.26	4.63	2.11*
14. ต่อภาพจิ๊กซอ	4.26	4.79	3.75*
15. ทาสผู้ซื่อสัตย์	4.00	4.53	2.97*
	4.00	4.62	3.28*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องลิงน้อยขอโทษ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	4	5	1	1
3	4	5	1	1
4	4	4	0	0
5	5	5	0	0
6	4	5	1	1
7	5	5	0	0
8	5	5	0	0
9	2	3	1	1
10	4	5	1	1
11	4	4	0	0
12	1	2	1	1
13	5	5	0	0
14	3	5	2	4
15	4	5	1	1
รวม	59	68	$\sum d = 9$	$\sum d^2 = 11$
$\bar{X}$	3.93	4.53		
S.D.	1.16	0.91		

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องการบ้านของฉันทัน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	4	5	1	1
3	4	4	0	0
4	3	3	0	0
5	5	5	0	0
6	4	4	0	0
7	4	4	0	0
8	3	5	2	4
9	3	4	1	1
10	3	3	0	0
11	1	5	4	16
12	4	5	1	1
13	4	5	1	1
14	5	5	0	0
15	4	4	0	0
รวม	56	66	$\sum d = 10$	$\sum d^2 = 24$
$\bar{X}$	3.73	4.40		
S.D.	1.03	0.73		

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องลาจอมโกหก

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	4	4	0	0
3	5	5	0	0
4	3	3	0	0
5	5	5	0	0
6	4	5	1	1
7	3	5	2	4
8	3	4	1	1
9	2	4	2	4
10	5	5	0	0
11	4	5	1	1
12	4	5	1	1
13	4	4	0	0
14	2	4	2	4
15	5	5	0	0
รวม	58	68	$\sum d = 10$	$\sum d^2 = 16$
$\bar{X}$	3.87	4.53		
S.D.	1.06	0.64		

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องความโลภของนกกา

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	5	1	1
2	4	5	1	1
3	2	4	2	4
4	4	5	1	1
5	5	5	0	0
6	4	4	0	0
7	4	5	1	1
8	4	4	0	0
9	0	3	3	9
10	3	4	1	1
11	4	5	1	1
12	3	5	2	4
13	5	5	0	0
14	4	4	0	0
15	5	5	0	0
รวม	55	68	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 23$
$\bar{X}$	3.67	4.53		
S.D.	1.29	0.64		

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน เรื่องจะทำอย่างไรดี

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	4	5	1	1
4	4	5	1	1
5	4	5	1	1
6	5	5	0	0
7	3	4	1	1
8	4	5	1	1
9	2	4	2	4
10	5	5	0	0
11	3	4	1	1
12	5	5	0	0
13	4	5	1	1
14	4	4	0	0
15	5	5	0	0
รวม	62	71	$\sum d = 9$	$\sum d^2 = 11$
$\bar{X}$	4.13	4.73		
S.D.	0.91	0.45		

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องกระต่ายจอมซน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	5	5	0	0
4	3	5	2	4
5	4	5	1	1
6	3	4	1	1
7	4	5	1	1
8	4	4	0	0
9	5	5	0	0
10	5	5	0	0
11	4	5	1	1
12	5	5	0	0
13	4	4	0	0
14	4	4	0	0
15	5	5	0	0
16	5	5	0	0
17	2	5	3	9
18	2	5	3	9
19	5	5	0	0
20	5	5	0	0
รวม	84	96	$\sum d = 12$	$\sum d^2 = 26$
$\bar{X}$	4.20	4.80		
S.D.	1.00	0.41		

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องการบ้าน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	5	1	1
2	2	5	3	9
3	4	5	1	1
4	2	3	1	1
5	4	5	1	1
6	3	4	1	1
7	4	5	1	1
8	2	4	2	4
9	5	5	0	0
10	4	5	1	1
11	3	3	0	0
12	5	5	0	0
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	4	5	1	1
16	5	5	0	0
17	5	5	0	0
18	4	5	1	1
19	5	5	0	0
20	3	4	1	1
รวม	78	93	$\sum d = 15$	$\sum d^2 = 23$
$\bar{X}$	3.90	4.65		
S.D.	1.07	0.67		

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องบทเรียนของเสือ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	4	5	1	1
4	0	5	5	25
5	5	5	0	0
6	3	5	2	4
7	5	5	0	0
8	4	4	0	0
9	5	5	0	0
10	3	5	2	4
11	3	3	0	0
12	5	5	0	0
13	5	5	0	0
14	3	4	1	1
15	5	5	0	0
16	5	5	0	0
17	5	5	0	0
18	2	4	2	4
19	5	5	0	0
20	4	4	0	0
รวม	81	94	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 39$
$\bar{X}$	4.05	4.70		
S.D.	1.35	0.57		

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องภาพมหัศจรรย์

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	5	5	0	0
4	3	4	1	1
5	4	4	0	0
6	3	3	0	0
7	5	5	0	0
8	2	3	1	1
9	5	5	0	0
10	3	5	2	4
11	3	3	0	0
12	5	5	0	0
13	5	5	0	0
14	3	4	1	1
15	5	5	0	0
16	4	5	1	1
17	5	5	0	0
18	4	5	1	1
19	5	5	0	0
20	5	5	0	0
รวม	84	91	$\sum d = 7$	$\sum d^2 = 9$
$\bar{X}$	4.20	4.55		
S.D.	1.00	0.75		

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน เรื่องเงินในถุง

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	4	5	1	1
2	4	5	1	1
3	4	5	1	1
4	4	4	0	0
5	4	5	1	1
6	4	5	1	1
7	5	5	0	0
8	1	4	3	9
9	5	5	0	0
10	4	5	1	1
11	5	5	0	0
12	4	4	0	0
13	5	5	0	0
14	4	4	0	0
15	5	5	0	0
16	4	5	1	1
17	3	5	2	4
18	3	5	2	4
19	4	4	0	0
20	5	5	0	0
รวม	81	95	$\sum d = 14$	$\sum d^2 = 24$
$\bar{X}$	4.05	4.75		
S.D.	0.94	0.44		

ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องหนูทำผิดจะอย่างไรดี

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	4	1	1
2	4	5	1	1
3	4	5	1	1
4	4	4	0	0
5	5	5	0	0
6	4	5	1	1
7	4	5	1	1
8	5	5	0	0
9	4	5	1	1
10	3	4	1	1
11	3	4	1	1
12	3	5	2	4
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	4	5	1	1
16	5	5	0	0
17	4	5	1	1
18	2	3	1	1
19	5	5	0	0
รวม	76	89	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 15$
$\bar{X}$	4.00	4.68		
S.D.	0.88	0.58		

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องการบ้านยากจัง

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	4	4	0	0
3	4	5	1	1
4	3	3	0	0
5	4	5	1	1
6	3	4	1	1
7	2	5	3	9
8	4	5	1	1
9	5	5	0	0
10	3	4	1	1
11	4	5	1	1
12	4	4	0	0
13	4	5	1	1
14	5	5	0	0
15	1	3	2	4
16	5	5	0	0
17	3	4	1	1
18	4	4	0	0
19	5	5	0	0
รวม	72	85	$\sum d = 13$	$\sum d^2 = 21$
$\bar{X}$	3.79	4.47		
S.D.	1.08	0.69		

ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 19 คน เรื่องความจริงพ่ายแพ้

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	5	5	0	0
4	4	5	1	1
5	3	5	2	4
6	5	5	0	0
7	2	4	2	4
8	5	5	0	0
9	5	5	0	0
10	4	4	0	0
11	5	5	0	0
12	3	3	0	0
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	3	3	0	0
16	5	5	0	0
17	4	4	0	0
18	3	5	2	4
19	5	5	0	0
รวม	81	88	$\sum d = 7$	$\sum d^2 = 13$
$\bar{X}$	4.26	4.63		
S.D.	0.99	0.68		

ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 19 คน เรื่องต่อภาพจิกซอ

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	5	5	0	0
2	5	5	0	0
3	5	5	0	0
4	5	5	0	0
5	4	5	1	1
6	4	4	0	0
7	3	4	1	1
8	4	5	1	1
9	5	5	0	0
10	4	5	1	1
11	4	5	1	1
12	5	5	0	0
13	4	4	0	0
14	4	5	1	1
15	3	4	1	1
16	5	5	0	0
17	5	5	0	0
18	3	5	2	4
19	4	5	1	1
รวม	81	91	$\sum d = 10$	$\sum d^2 = 12$
$\bar{X}$	4.26	4.79		
S.D.	0.73	0.41		

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนแบบฝึกหัดก่อนและหลังการใช้คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน เรื่องทาสผู้ซื่อสัตย์

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัด ก่อนใช้คู่มือ (X_1)	คะแนนแบบฝึกหัด หลังใช้คู่มือ (X_2)	$d(X_2 - X_1)$	d^2
1	3	5	2	4
2	4	5	1	1
3	5	5	0	0
4	2	4	2	4
5	5	5	0	0
6	5	5	0	0
7	4	4	0	0
8	4	5	1	1
9	4	4	0	0
10	5	5	0	0
11	4	5	1	1
12	4	4	0	0
13	5	5	0	0
14	5	5	0	0
15	0	2	2	4
16	5	5	0	0
17	2	3	1	1
18	5	5	0	0
19	5	5	0	0
รวม	76	86	$\sum d = 10$	$\sum d^2 = 16$
$\bar{X}$	4.00	4.53		
S.D.	1.37	0.84		

ตาราง 31 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องลึงน้อยขอโทษ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.60	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.87	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.80	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.67	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.93	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.60	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.76	มาก

ตาราง 32 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการบ้านของจีน

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.60	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.93	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.80	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	3.00	มาก
5.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.80	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.87	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.84	มาก

ตาราง 33 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจอมโกหก

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.60	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.87	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.67	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการพูดความจริง	2.93	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.73	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.87	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.79	มาก

ตาราง 34 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องความโลภของนกกา

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.87	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.93	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.43	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.73	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.93	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.80	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.85	มาก

ตาราง 35 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องจะอย่างไรดี

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.40	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.80	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.73	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.73	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.87	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.87	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.87	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.75	มาก

ตาราง 36 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องกระต่ายจอมซน

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.45	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.65	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.70	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.55	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.55	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.85	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.63	มาก

ตาราง 37 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการบ้าน

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.40	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.75	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.75	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.75	มาก
5.	สื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.65	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.85	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.80	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.71	มาก

ตาราง 38 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องบทเรียนของเสือ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.40	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.70	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.80	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการพูดความจริง	2.90	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.75	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.90	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.73	มาก

ตาราง 39 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องภาพมหัตถรรพ์

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.60	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.90	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.60	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.8	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.75	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.85	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.65	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.74	มาก

ตาราง 40 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องเงินในถุง

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.50	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.90	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.90	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.80	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.90	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.90	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.90	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.83	มาก

ตาราง 41 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องหนูทำผิดจะทำยังไงดี

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.63	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.89	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.74	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิด	2.68	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.74	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.89	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.89	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.78	มาก

ตาราง 42 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 ชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการบ้านยากจัง

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.58	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.84	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.68	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการทำการบ้านด้วยตนเองโดยไม่ลอกผู้อื่น	2.74	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.74	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.74	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.72	มาก

ตาราง 43 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องความจริงพ่ายนัย

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.47	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.89	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง	2.74	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการพูดความจริง	2.68	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.63	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.95	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.74	มาก

ตาราง 44 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องต่อภาพจิ๋กซอ

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.42	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.79	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.68	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการไม่ลักขโมยของของผู้อื่น	2.68	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.68	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.95	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.68	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.70	มาก

ตาราง 45 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์ของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องทาสผู้ซื่อสัตย์

ข้อ	ความคิดเห็น	คะแนน ความคิดเห็น	แปลผล
1.	ก่อนทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.53	มาก
2.	หลังจากการทำกิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.89	มาก
3.	เนื้อหาในกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความซื่อสัตย์ด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.74	มาก
4.	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่พัฒนาด้านการเก็บเงินหรือสิ่งของผู้อื่นได้แล้วส่งคืนให้เจ้าของ	2.79	มาก
5.	สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย	2.84	มาก
6.	กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	2.89	มาก
7.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนาไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	2.84	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		2.79	มาก

ภาคผนวก ค

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/๘111

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ มกราคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนพรสวรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย กิจกรรมฯ และแบบวัดฯ

เนื่องด้วย นางสาวหัตยา โกฏีรัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 60 คน และเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวหัตยา โกฏีรัตน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-755-7337

ที่ ศธ 0519.12/๘1/ 3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ มกราคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขาพนมผาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย กิจกรรมฯ และแบบวัดฯ

เนื่องด้วย นางสาวหทัยา โกฏีรัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1” โดยมี ศาสตราจารย์ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อทดลองใช้กิจกรรมพัฒนาความซื่อสัตย์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 60 คน และตอบแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2549

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวหทัยา โกฏีรัตน์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-755-7337

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล

วันเดือนปีเกิด

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529

พ.ศ. 2548

หทัยา โกฏฐิรัตน์

22 มิถุนายน 2506

2/376 ซอย 7 หมู่บ้านรัตนธิเบตร์

ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง

จังหวัดนนทบุรี 11110

ผู้จัดการฝ่ายบัญชี

บริษัท เซ็นทรัลลิส จำกัด

บธ.บ. การบัญชี

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กศ.ม. จิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ